

MOTOR

Magasinet for deg
som er NAF-medlem

NUMMER 2 2024

FEM I TEST

Vi tester
SUV-er for
familien

BRUKTBIL

De 24 beste
rådene for
kjøp og salg

LIKE BILER

Er det bare
fargen som
skiller bilene?

MØT TRE SOM HAR BESTEKOMPIS PÅ FIRE HJUL

VI SOM ELSKER BILEN VÅR

ENKLE GREP FOR BILLIGERE BILHOLD

**Vi gratulerer
NAF med 100 år!**

25%
rabatt
på sommerdekk
fra
BestDrive!

**Scan QR kode
for pris**

Kampanjen gjelder fra 12. juni til 30. juni 2024.
Tilbudet gjelder kun NAF-medlemmer og på sommerdekk fra dekkmerket BestDrive.
Kan ikke kombineres med andre tilbud, fordeler eller rabatter.

ART OF THE BRICK

EN EVENTYRLIG LEGO-OPPLEVELSE

11. MAI - 15. SEPTEMBER

Blant CNNs Topp Ti
"Globale Must-See
Utstillinger"

Nathan Sawaya

FOR ALLE BARNEFAMILIER
OG ALLE LEGO-INTERESSERTE
OPPLEV LEGO PÅ EN HELT NY MÅTE

Les mer på www.hadeland.com

Billetter kjøpes på Ticketmaster og på Hadeland Glassverk

Scan for billetter

HADELAND GLASSVERK

OPPLEV HADELAND GLASSVERK

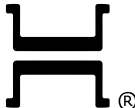
BUTIKKER - OUTLET - SPISESTEDER - GALLERI - MUSEUM
ÅPEN GLASSHYTTE MED GRATIS INNGANG

1 Glasshytta	4 Fabrikksalget	7 Mester Pizzeria	10 Kramboden	13 Skattekammeret	16 Kaffehuset
2 Belysningsbutikk	5 Høvdinghallen	8 Glassbutikken	11 Vaffelhuset	14 Porselenshuset	17 Honninghuset
3 Art Of The Brick	6 Bakeriet	9 Kokkestua	12 Lys- og Tinn	15 Interiørhuset	18 Pannekakehuset

Åpent man-fre 10-16, lør-søn 11-17 • TLF 61 31 64 00 • www.hadeland.com

HADELAND GLASSVERK

NYHET! TORRES EVX

KGM

kgm-auto.no

Endelig er den store, romslige, elektriske SUV'en her. Den perfekte familiebil med stort bagasjerom, 1.500 kg hengervekt og opptil 635km rekkevidde. Garantien er uslåelig!

INKL. I PRISEN: Intelligent Adaptive Cruise Control, Advanced Driver Assistance System (ADAS), automatiske LED-hovedlys, parkeringssensor+ryggekamera, varme i ratt, sorte skinnseter, varme og ventilerte seter foran, elektriske justerbare seter foran, oppvarmede bakseter, Android Auto/Apple Carplay, Diamond Cut-felger, 12,3" infotainment, 12,3" digitalt cluster, takrails, trådløs lading

TORRES EVX
KUN 429.900,-

SUVERENE GARANTIER

Nybilgaranti 7 år / 150 000 km. Batterigaranti 10 år / 1 million km

Som et av Sør-Koreas tre store bilmerker lanseres KGM i Norge. Den helt nye SUV'en Torres EVX er nå klar for levering. Torres er med sine 4,72 meter en stor SUV og med klassens største bagasjerom er det en perfekt familiebil. Med et nydelig interior, 1,5 tonn hengervekt, rekkevidde fra 462 km til 635 km (WLTP) og alt av sikkerhets utstyr er det en bil du må se og prøve dersom du vurderer en elektrisk familiebil. KGM lanseres nå over hele Norge hos svært velkjente bilforhandlere. Les mer på kgm-auto.no.

NYHET! SEAL U

BYD

UEFA
EURO2024
GERMANY

UEFA EURO 2024™ Official Partner

Verdens største
elbil produsent

Stor SUV med henger- og takvekt

Nå lanseres BYD Seal U! En romslig, praktisk og effektiv familie-SUV med mye utstyr og god rekkevidde.

500km WLTP rekkevidde • 1300kg hengervekt

75kg takvekt • Høyt utstyrsnivå

552l bagasjerom

4.883,-

pr. mnd. 0,- kroner i forskudd

* Egenkapital kr 0,-. Etableringsgebyr 5.225,-.
Rente 7,4%. Effektiv rente 8,38% o/10
år. Totalt kr. 585.960,-. Frakt, klargjøring,
metallic lakk og vinterhjul kommer i tillegg.

Lanserings-
kampanje kun

399.900,-

LANSERINGSPAKKE VERDI 69.000,- BETAL KR 0,-

Inneholder blant annet følgende: Head-up Display • To stk trådløs mobillading 15,6" Infotainmentskjerm • Flerfarget atmosfærelys • Elektrisk bakluke Apple Carplay og Android Auto • Sotede bakruter • Panorama soltak 19" felger • Fjernlysassistent • Stemmestyring • "Følg meg hjem" funksjon Infinity by Harman Kardon lydsystem med 10 høyttalere • PM 2.5 luftrensesystem 360 grader parkeringskamera • Sportsseter med oppvarming og ventilering V2L-funksjon m/adapter • 3* Isofix. Les mer på byd.no

Fastrente på 9,5 % årlig

- Forutsigbar sparing
- For deg som vil ha en attraktiv rente på sparepengene
- Du binder pengene og renten i 2 år
- Rentene utbetales den 15. hver måned
- Enkel signering med Bank-ID

Les mer på vår hjemmeside www.glittertindeiendom.no
Eller ring oss på tlf.: 22 23 23 22

GLITTERTIND
EIENDOM

Motor

Nr. 2 2024

INNHold

Velkommen til et nytt Motor. Redaksjonen ønsker deg god lesning.

30
SUV-ER
I TEST

18

LIKERE OG LIKERE

Er det snart bare fargene som skiller bilene fra hverandre?

50

BILER Å DØ FOR

Møt tre glade nordmenn som har bilen som bestevenn.

60

24 BRUKTBILRÅD

Norges mest solgte bil er en bruktbil. Men det er feller å gå i – for både kjøpere og selgere.

70

BAYERN VENTER

Stadig flere nordmenn legger ferien til Tyskland. Bayern er en god grunn.

88

NÅR BILEN MISTER FUNKSJONER

Nye biler har mange funksjoner og tjenester brukerne liker. Men hva når du må betale for å beholde dem?

ANSVARLIG REDAKTØR:

Peter Raaum
peter@motor.no

REDAKSJONSSJEF:

Kjell Petter Eidsten
kjell.petter@motor.no

UTGIVER: NAF

Postadresse: Pb 9343,
Grønland, 0135 Oslo

TEKST:

Peter Raaum
peter@motor.no

Øivind A. Monn-Iversen
oivind@motor.no

Geir Røed
geir@motor.no

Karl Eirik Haug
Øystein Jarlsbo

FOTO:

Siv Seglem
Nikolas Gogstad

DESIGN: Torfinn
Solbrekke / Spoon

TRYKK: Artko AS

ANNONSESALG:

HS Media
Telefon: 62 94 10 30
Lars Erik Bratli
lars.erik.bratli@hsmedia.no

KUNDESERVICE NAF:

kundeservice@naf.no
Telefon: 23 21 31 00

EU Ecolabel : PL/053/003

Brukt papir bør samles inn og resirkuleres

FRA TINGVOLL

GRATIS
BEFARING
-
SE MER HER

Vi gjør
solskinnsdager
enda bedre

Mer utekomfort og bedre inneklima med riktig solskjerming

✓ Skann QR koden over og lær alt om
gardiner og solskjerming fra Tingvoll.

NORSOL®

1

GRATIS BEFARING

Vi gir råd, viser prøvekolleksjon,
tar nøyaktige mål, og gir
prisoverslag.

2

PRODUKSJON

Vi besørger din bestilling som
blir skreddersydd på vår fabrikk.

3

MONTERING

Vi monterer din ferdige
bestilling der du ønsker den,
raskt og fagmessig.

DYRT FOR DEG SOM KJØPER

BESTSELGEREN: Tesla Model Y, Norges mest solgte bil i 2023.

De løpende kostnadene ved bilhold stiger – og er langt høyere enn mange aner, fastslår Opplysningsrådet for veitrafikken. Bilens verditap koster mest.

➤ Elbilene kommer best ut i alle regneeksemplene til OFV, men samtidig er det økte kostnader over hele fjøla.

En OFV-rapport presenterer tall for kjøretøy med nybilpris på 515 000 kroner og 15 000 km årlig kjørelengde:

Drivlinje	Årskostnad	Kostnad pr km	Diff. mot elbil
Elektrisk	111 364 kr	7,42 kr	0
Ladehybrid	123 842 kr	8,26 kr	12 478 kr
Diesel	130 306 kr	8,69 kr	18 942 kr
Bensin	135 677 kr	9,05 kr	24 313 kr

Forutsetning: Nybilpris 515.000 kr, kjørelengde 15.000 km/år

Kilde: Rapporten «Kostnader ved bilhold – eksempler på beregning», OFV

Kostnadsøkningen i 2023 er den nest høyeste OFV har registrert, og forklares med blant annet svak kronekurs og produksjonsut-

fordringer som har gitt prisøkninger. Den generelle prisveksten har vært i både 2022 og 2023 – og slår ut også på bilkostnadene.

– Bilholdskostnadene har økt markant også gjennom 2023, og er i sum høyere enn økningen i konsumprisindeksen, sier spesial-

rådgiver Jan Petter Røssevold i OFV.

I alle regnestykker om nybil er det verditapet som gir de store utslagene. Fire av 10 kroner i bilregnskapet er redusert verdi på kjøretøyet.

OFVs tall viser at bilprisene steg med 8,9 prosent i 2023 for nybilmarkedet samlet.

Samtidig viser OFVs priseksempler at elektriske personbiler med pris under 685 000 kroner hadde den laveste

prisøkningen med et gjennomsnitt på 3,9 prosent. Elektriske personbiler med pris over 685 000 kroner hadde den høyeste prisøkningen, med et gjennomsnitt på 17,9 prosent.

For de ulike drivlinjene, uavhengig av prisklasser, var den gjennomsnittlige prisøkningen på nye personbiler 10 prosent for bensinbiler, 10,4 prosent for dieselmotorer, 8 prosent for elbiler og 8,6 prosent for ladbare bensinhybrider. ●

Slik er tallene brutt ned på en nybil til 685 000 kroner:

Kostnadsgrupper	Kroner	Prosent
Avskrivning	66 870 kr	39,9 %
Renter	36 990 kr	22,1 %
Bensin	22 100 kr	13,2 %
Forsikring	11 064 kr	6,6 %
Service/reparasjon	9 702 kr	5,8 %
Vedlikehold	6 551 kr	3,9 %
Dekk	5 372 kr	3,2 %
Bompenger	3 996 kr	2,4 %
Trafikksforsikringsavgift	2 774 kr	1,7 %
Olje	2 195 kr	1,3 %
Sum	167 614 kr	100 %

Forutsetning: Nybilpris 6851000 kr, kjørelengde 15 000 km/år
Kilde: OFV

... OG FETT FOR DEM SOM LAGER

Det kan lønne seg å være bilprodusent. Toyota tjente 1034 758 238 kroner hver eneste dag i siste regnskapsår.

➤ Her er driftsoverskuddet til de fem bilkonsernene som tjente mest i 2023 i milliarder kroner:

Toyota	377,6
Stellantis	286,5
Volkswagen	266,0
Mercedes-Benz	231,4
BMW	217,5

PS: Toyota har avvikende regnskapsår som ble avsluttet 31. mars.

HONDA

Strøm der du er

AGGREGAT

fra Honda

Hvorfor velge et Honda aggregat?

Fordi du alltid kan stole på at ditt Honda aggregat vil starte og levere kvalitetsstrøm hvor og når du trenger det – hver gang.

Priser fra
15.990,-

Les mer på hondastromaggregat.no

Importør: berema.no

HER KJØRER VI MEST – OG MINST

Kjører du to ganger tur-retur Lindesnes-Nordkapp – og så en bonustur Lindesnes-Mosjøen – er du ganske nær gjennomsnittlig kjørelengde for en norsk bil i 2023.

TEKST: PETER RAAUM

➤ En norsk personbil trillet i snitt 11274 kilometer i

fjor, en økning på 1,6 prosent fra året før, viser tall fra Statistisk sentralbyrå.

Avstanden Lindesnes-Nordkapp er på 2485 km – hvis du bare kjører i Norge (korteste og raskeste vei går gjennom Sverige), mens det er 127 mil fra sydligste tupp til Mosjøen, «byen midt i Norge». ●

HER KJØRER DE MINST

➤ Blant de 10 kommunene hvor det kjøres færrest kilometer per bil, er det bare én som ikke er en øy – nemlig Vevelstad, sør i Nordland. Men aller færrest kilometer kjøres det i Lofot-kommunen Værøy. Kanskje ikke så rart? For én ting er at du med bil kun kommer dit med ferge, noe annet at det bare er 22 kilometer offentlig vei på øya.

1	Værøy (Nordland)	7265
2	Røst (Nordland)	7508
3	Kvitsøy (Rogaland)	8140
4	Vevelstad (Nordland)	8711
5	Utsira (Rogaland)	8741
6	Herøy (Nordland)	8907
7	Vega (Nordland)	8922
8	Hasvik (Troms og Finnmark)	9225
9	Lurøy (Nordland)	9252
10	Træna (Nordland)	9268

HER KJØRER DE LENGST

➤ Bare i én kommune kjøres personbilene mer enn 200 mil lengre enn landsgjennomsnittet, i Gjerdrum i Akershus nord for Oslo. Her var årsgjennomsnittet på 13.329 km i 2023. Nest lengst gjennomsnitt er det i Åseral, i hjertet av Agder, med 13.221 km.

1	Gjerdrum (Viken)	13329
2	Åseral (Agder)	13221
3	Engerdal (Innlandet)	13180
4	Bykle (Agder)	13176
5	Høylandet (Trøndelag)	13157
6	Nannestad (Viken)	13110
7	Vestby (Viken)	13059
8	Hvaler (Viken)	12906
9	Våler (Viken)	12863
10	Nes (Viken)	12846

SÅ LANGT KJØRER VI MED...

Diesel	14 147 km
Bensin	6475 km
Elbil	9948 km

➤ I 2018 kjørte den gjennomsnittlige dieselbilisten over 20 000 km årlig i snitt, i fjor var tallet så vidt over 14 000 km. I 2022 ble det for første gang kjørt mer med elbiler enn bensindrevne personbiler. Denne trenden fortsatte i 2023.

9,9 milliarder kilometer ble kjørt med norske elbiler i fjor, nesten 3,5 milliarder kilometer lenger enn bensindrevne personbiler. Den samlede kjørelengden til norske elbiler økte med 24 prosent fra 2022 til 2023, og utgjorde dermed i underkant

av 28 prosent av den samlede kjøringen med personbiler. Den samlede kjørelengden for norske elbiler er nesten tredoblet de siste fem årene. Hvis man gjør en lineær fremskriving av utviklingen vil elbilene stå for over 50 prosent

av kjørelengden i 2028. I 2030 vil 96 prosent av all kjøring i Oslo være med elbil, mens tallet vil være under 50 prosent i bare to av landets fylker (med den gamle fylkesinndeling, for beregningsgrunnlagets skyld), Innlandet og Troms og Finnmark. ●

Eksklusivt for alle NAF-medlemmer

-20% på briller med fargeskiftende glass

Fargeskiftende brilleglass tilpasser seg endringer i lysstyrken fra omgivelsene dine, slik at glassene endrer farge fra klart til mørkt!

I tillegg til å tilpasse seg fargeskiftende lysforhold, gir glassene beskyttelse mot UV-stråler. Tranistions er Brillelands fargeskiftende brilleglass, og er en av de beste på markedet.

ALLTID
5%

ekstra i rabatt
på Brilleland sin
nasjonale hoved-
kampanje.

Synsprøve
460,-

ord. pris
740,-

Tilbudet gjelder ved kjøp av komplett brille (innfatning og glass), og kan ikke kombineres med andre tilbud eller rabatter.

Rabatten gjelder for NAF-medlemmer og de som bor i husstanden (ektefelle/partner, samt hjemmeboende barn). Husk medlemsbevis. Brilletilpasning kr. 300,- kommer i tillegg.

brilleland

ELBILER TRENGER MINST VEIHJELP

Elbiler er mer pålitelige enn biler med tradisjonelle forbrenningsmotorer av samme årgang, viser veihjelp-tall fra ADAC, den tyske søsterorganisasjonen til NAF.

➤ 44 prosent av veihjelp-situasjonene har med startbatteriet å gjøre, med generell motortrøbbel som en klar nummer to med 23 prosent. På 10-, 9- og 7-prosentsmerkene finner vi eltrøbbel (dynamo, lys, etc.), dekk og nøkkel-/startsperresituasjoner.

ADAC-tallene er brutt ned på modeller fra åtte år, 2014–2021, med tall for hver årgang. De er dermed svært interessant lesing for bruktbilkjøpere.

Her er toppene og floppene:

BILER SOM SKILLER SEG POSITIVT UT

Mikrobiler: Suzuki Ignis.

Småbiler: BMW i3, Mazda CX-3, Suzuki Vitara.

Mindre mellomstørrelse:

BMW 1-serie, BMW 2-serie, BMW X1, Mitsubishi ASX, Volkswagen ID.3, Volkswagen T-Roc.

Mellomstørrelse: Audi A4, Audi A5, Audi Q5, BMW X3, Mercedes-Benz GLC, Skoda Enyaq, Tesla Model 3, Volkswagen ID.4.

Øvre mellomstørrelse:

BMW 5-serie, BMW X5.

BILER SOM SKUFFER

Mikrobiler: Smart Forfour (2019 og eldre).

Småbiler: Opel Meriva, Renault Clio (2020 og eldre), Toyota Yaris (særlig de nyeste, fra 2021).

Mindre mellomstørrelse: Ford Kuga, Mazda3 (bare de nyeste), Renault Scenic, Toyota C-HR.

Mellomstørrelse: Ford S-MAX, Opel Insignia, Toyota RAV4.

Øvre mellomstørrelse: Mange på det jevne, men ingen bunnoteringer. ●

HOVEDATTRAKSJON: SU7 fra Xiaomi er en av Kinas store store bilsnakkiser for tiden.

I BILMIDTENS RIKE

Kinesiske biler er nytt for mange nordmenn. Men i global målestokk er Kina verdens suverene bilsentrum.

TEKST OG FOTO: PETER RAAUM

➤ BEIJING (Motor): Kineserne kaller kina for Zhōngguó, midtens rike. Eller «det sentrale riket», direkte oversatt. Knappt i noen sammenheng gjelder det mer enn for det globale bilmarkedet.

Mens bilutstillinger i Europa har skrumpet inn til de rene kuriositeter, er de årlige showene i Beijing eller Shanghai kraftfulle manifestasjoner. Ikke bare fordi de nasjonale produsentene er mange, men også fordi Kina er primærmarked for flere av de største internasjonale bilkonsernene – ikke minst de tyske.

BEKREFTER

Vårens utstilling i Beijing bekrefter en trend som har blitt tydeligere og tydeligere de siste årene:

VW PÅ KINESISK: En av utallige influensere melder om siste bilnytt fra Volkswagens stand på bilutstillingen i Beijing.

Fra kinesiske produsenter kommer en overflod av nye biler, primært med kvaliteter for hjemmemarkedet, men i stadig større grad med egenskaper som gjør dem konkurransedyktige med det nyeste fra Europa.

Og de presser pris i en grad som setter de tradisjonelt dominerende produsentene i det europeiske massemarkedet på heftige prøvelser.

SHOWETS STJERNE

Blant høydepunktene:

➤ SU7 fra Xiaomi, Kinas ledende mobilprodusent, dominerte på showets best besøkte

stand. Og er et skremmeskudd om hva teknologigiganter kan få til når de først vil lage bil (slik Apple likevel ikke vil).

➤ Volkswagen presenterte 44 modeller på sin stand, halvparten elektriske – og de fleste utformet for det kinesiske markedet. Hvem snakker om hjemmemarkedet i Wolfsburg?

➤ Batteriprodusenten CATL presenterte et nytt LFP-batteri (litium-jern-fosfat) som skal klare en rekkevidde på 1000 km kjøring på én ladesyklus. Selskapet mener denne batteritypen vil ligge under dagens nikkell-kobolt-batterier i pris. ●

10 I SKUDDET

Her er noen av bilnyhetene som preger nyhetsbildet.

TEKST: PETER RAAUM og ØIVIND A. MONN-IVERSEN

TRE KRAFTPLUGGER

EL G I SOLNEDGANG **G 580 MED EQ-TEKNOLOGI**

Omsider er elektriske Mercedes-Benz G-wagen her, med startpris i Norge på 1733 000 kroner, pluss-pluss (bl.a. levering og vinterhjul). Kreftene er ubegrenset, men rekkevidden er opptil 468 km fra et batteri på 116 kWt. Navnet er sørgelig: ikke EQG, men det forglemmelige «G 580 med EQ-teknologi».

Volvo kommer ikke til å selge en eneste bil etter 2030 som ikke er hel-elektrisk, uavhengig av hvordan markedet utvikler seg – ikke noe «hvis», ikke noe «men».

BJÖRN ANNWALL,
FINANSDIREKTØR I VOLVO CARS

SKYNDER SEG LANGSOMT **RANGE ROVER ELECTRIC**

Range Rover kommer ikke først til elbil-markedet, men kanskje kraftfullt? Det nærmer seg lansering, lover JRL – for en bil med 800V-teknologi og klassiske Range Rover-egenskaper på kraft og terreng-egenskaper. Viktigst for menigheten: bilen skal produseres hjemme i Solihull, UK.

KINESISKE MUSKLER **M-HERO 917**

Kinesiske M-Hero 917 kommer med markedets kraftigste batteripakke, heftige 142 kWt og kraft til å kjøre hvor som helst. Men det kommer med et «men»; vekten er på 3900 kg. Det krever lastebillappen. Selskapet jobber med en versjon på 2,7 tonn (på bildet er en hybrid-versjon).

KINESISK UTFORDRER **BYD SEAL U**

Tesla Model Y er målestokken for alle – og her er utfordreren fra kinesiske BYD. Seal U er rundt 30 000 billigere for en versjon med tohjulsdreift, hengerfeste og metallic-lakk. Men dårlig ladefart (43 min på 10-80 minutter) og beskjeden rekkevidde (420 km) trekker ned.

Planen er uforutsigbar, det er som å ha en kølapp uten nummer.

TROND HELLELAND, HØVRE, OM NASJONAL TRANSPORTPLAN SOM REGJERINGEN PRESENTERTE I APRIL

CIAS KLASSELEDER **KIA EV3**

Med rekkevidde på 560 km og bagasjevolum på 460 liter pluss frunk på 25 liter, dunderer Kia inn i B-segmentet med klasseledende spesifikasjoner. Den er vesentlig større enn en opplagt konkurrent som Volvo EX30. Men i motsetning til EX30 kommer den i første omgang kun med tohjulsdrift. Firehjulsdrift kommer senere.

NORGES BILLIGSTE **DONGFENG BOX**

Her er en kandidat til tittelen «Norges billigste elbil»: Dongfeng Box. – Målet er å tilby den til under 200 000, sier Torje Sulland i importørselskapet Electric Way. Bilen kommer trolig hit i tre versjoner – med rekkevidde fra 250 til 340 km.

HERLIGE TVILLINGER

DEN BESTE HITTIL (1) **AUDI Q6 E-TRON**

Som Audi har ventet på denne bilen! Ikke bare fordi den er perfekt plassert mellom Q4 og Q8 når det kommer til størrelse og pris (starter på 759 900 kroner). Men først og fremst fordi den er debutmodellen på den såkalte PPE-plattformen som konsernet har jobbet med i årevis – med store fremskritt på teknologi og rekkevidde (619 km).

DEN BESTE HITTIL (2) **PORSCHE MACAN**

Macan var Porsches andre SUV, nå er den merkets andre elbil – og dette er en innertier. Utgangspunktet er identisk med utmerkede Audi Q6, bygget på PPE-plattformen. Porsche-versjonen er kraftigere (408 vs 388 hk) og dyrere (starter 100 000 over), men plassen er stor og kjørefølelsen unik.

EN GOD NUMMER TO **HONGQI EHS-7**

Hongqi gjorde en interessant Norgesdebut med sin gigantiske E-HS9, nå kommer noe mer snertent, først sedanen EH7 og så SUV-en EHS7. Sistnevnte prises trolig tett på Model Y, får rekkevidde nær 600 km fra et batteri på hele 111 kWh – og er en centimeter lengre enn Audi Q8.

BIL FOR GULLHÅR **MINI ACEMAN**

Ikke for stor, ikke for liten, her er Mini'en som er akkurat passe. Her er maks utnyttelse av minimal plass. Clubman-erstatte Aceman har samme innvendige plass som den 35 cm lengre Countryman – som nå kommer elektrisk, samtidig med en ny Cooper.

MYE ER FORSKJELLIG, MEN DET ER UTENPÅ

Bilene blir likere og likere. Forbrenningsmotorene er snart borte. Elbilene oppfører seg mer eller mindre identisk – og de ulike bilprodusentene går inn i allianser der de henter ut samme motorer, batterier og programvare. Blir det til slutt bare fargene som skiller bilene fra hverandre?

TEKST: ØIVIND A. MONN-IVERSEN

FOTO: NIKOLAS GOGSTAD

FOTOMONTASJE: TORFINN SOLBREKKE/SPOON

STORT UTVALG: Stein Pettersen, PR- og informasjonsdirektør for Stellantis-produktene hos Bertel O. Steen, foran fem elbiler som ser veldig ulike ut, men som deler det meste under overflaten. Fra venstre Fiat 600e, Peugeot E-308, Jeep Avenger, Citroën ë-C4X og Opel Astra Electric.

Hvem hadde sett for seg at amerikanske Jeep, italienske Alfa Romeo, franske Citroën og tyske Opel skulle dele det meste av komponenter – alt sammen styrt fra et hovedkontor i Nederland med en portugisisk toppsjef? I øyeblikket er 14 bilprodusenter en del av det store Stellantis-konsernet.

Hvem kunne spå at japanske Nissan og franske Renault skulle gå arm i arm inn i en batterielektrisk tidsalder?

Eller fra litt tidligere i historien – at trygge og erkeskandinaviske Volvo måtte inn et langt yngre kinesisk gigantselskap for i det hele tatt å overleve?

Og se på de fem familiebilene i illustrasjonen til høyre. En Audi Q4, en Volkswagen ID.4, en Skoda Enyaq, en Cupra Tavascan og en Ford Explorer. Ja, de to første har et opplagt slektskap. Bilinteresserte vet også at spanske Seat – Cupra her i Norge – og tsjekkiske Skoda har vært en del av familien i flere år. Men hvor kom Forden inn – og hva skiller egentlig disse bilene?

KINESERNE BEST

Jo, designelementer og diverse logoer her og der. Lite annet. Plattform, batteri, motor, programvare – alt annet er felles. Produsentene vil naturligvis lete fram forskjeller de kan promotere, men for deg og meg er forskjellene omtrent de samme som på illustrasjonen. Altså fargene.

Men selvsagt også designet. Som til dels er en subjektiv faktor, fordi det i stor grad er sansene våre som responderer.

Men design er også vitenskap, krav og retningslinjer.

Få kan mer om dette enn Bård Eker, kjent norsk industridesigner. Han er ikke tvil om hvem som har gjort det største designmessige framskrittet de siste årene:

– Kineserne. De leverer design i kombinasjon med ytelse, tilgjengelighet og pris, som veldig mange finner attraktivt. De fleste kjøper hele pakken, de færreste kjøper designet alene, påpeker Eker – og retter en pekefinger mot de europeiske designsentrene.

– De må bli flinkere til å tenke på hva kundene skal ha, og de må klare å bryte med både egne designlinjer og bransjens klassiske designspråk.

Noen vil kanskje begynne på nynne på en gammel barnesang når de leser overskriften til denne saken. Sangen er såpass gammel – og kall den gjerne tonedøv – at den setter seg litt fast i mer moderne sangstruper. Men overført til bilverden, hyperaktuell. I hvert fall den siste linjen. Mye er nemlig forskjellig. Men det er mest utenpå.

TING TAR TID

De store og tunge alliansene er likevel ikke noe nytt. Tvert imot, svært gammelt.

ALLIANSER:

Bilhistoriker Tor Ivar Volla påpeker at allianser mellom produsentene ikke er noe nytt, men er arv fra sykkelfabrikantene på sent 1800-tall.

– Bilindustrien videreførte praksisen med fusjoner, allianser og kartellvirksomhet fra sykkelindustrien i USA på det sene 1800-tallet. Det var mange av de samme tunge aktørene som gikk over til biler da hele sykkelbransjen kollapset i 1897-98, sier bilhistoriker Tor Ivar Volla.

Nærmere hundre år senere, er nok det store Stellantis-konsernet det beste eksempelet på en moderne allianse.

Mange bilinteresserte vil også kalle det en absurd allianse. Kanskje til og med en trist allianse.

For visst henger det ikke helt på greip – verken historisk eller emosjonelt – at en sinna italiensk Alfa Romeo og en snusfornuftig tysk Opel teknisk sett er tvillinger. Eller at barske Jeep og pusete Citroën er det.

Det vil si, legger du til de 10 øvrige merkene i Stellantis, så ender metaforen langt utenfor alle rekorder for flerfødsler. Det er mer interessant hvordan alliansen fungerer i praksis, sett fra norsk hold.

AUDI Q4 E-TRON

VOLKSWAGEN-KONSERNET

CUPRA TAVASCAN

– Det er helt klart at det har tatt litt tid for de ulike merkene å finne sin plass. Det er naturlig nok større forskjell på Fiat og Jeep, enn på Opel og Peugeot. Samtidig ser vi nå at merkene er i ferd med å finne tydelige posisjoner både på design og egenskaper. Målet er selvsagt å utnytte synergiene, men ikke på noen måte å være like produkter med ulik logo, sier Stein Pettersen, PR- og kommunikasjonsdirektør for Stellantis hos Bertel O. Steen.

FOKUS PÅ ANDRE TING

Ifølge bilhistoriker Volla var det nettopp disse synergiene, eller mer korrekt – mangelen på dem – som gjorde at mange av de store alliansene ikke klarte å overleve i etterkant av både børskrakk og påfølgende depresjonstider på 30-tallet – og etter hvert en ny verdenskrig.

– Felles for de store konsernene var at deres mange merker, som innledningsvis ble ansett som en styrke,

Målet er selvsagt å utnytte synergiene, men ikke på noen måte å være like produkter med ulik logo.

STEIN PETTERSEN, PR- OG KOMMUNIKASJONS-
DIREKTØR FOR STELLANTIS HOS BERTEL O. STEEN

FORD EXPLORER

VOLKSWAGEN ID.4

SKODA ENYAQ

Jeg sliter litt med å tro jeg kan overføre de følelsene og opplevelsene jeg har med dagens boxer-motor plassert bak ryggen. Men jeg har endret mening for mindre enn dette før.

SIRI THØMT, NESTFORMANN I PORSCHE CLUB NORGE

ENTUSIAST:

Siri Thømt er Porsche-entusiast, og foretrekker bensinmotorer – men er veldig åpen for at elbiler gir nye typer kjøreopplevelser. Her er hun etter noen runder med bilen sin på Gotland ring.

det bare vært hos oss det ble solgt biler, kunne vi nok sett at antallet merker måtte ned. På verdensbasis er det nok plass til langt flere tolkninger av «bil», sier Pettersen.

Ser vi på registreringslistene i Norge, så er det lett å tro at Peugeot er høyest rangert i Stellantis-konsernet. Også fordi Peugeot i sin tid reddet Citroën fra konkurs da PSA-konsernet ble dannet, og sånn sett oppleves som den sterkeste av de to.

Men i januar 2021 slo PSA seg sammen med Fiat

med tiden ble en hemsko. Markedskreftene svingte og produksjonen ble mer rasjonalisert. Det som startet med felles bruk av komponenter, utviklet seg til såkalt multibranding, der helt identiske biler med ubetydelige variasjoner i utstyrsprogrammene fikk helt forskjellige merkenavn, forteller Volla.

Stein Pettersen ser en helt annen evne og vilje til å tenke individuelt i dagens Stellantis. Han synes også det blir litt for enkelt å fokusere på likhetene i drivlinje og plattform.

– Det er ikke noe nytt at det deles drivlinjer mellom merker. Det er ikke så mange år siden PSA (Peugeot og Citroën før de ble en del av Stellantis, red. anm.) leverte den mest solgte dieselmotoren. Den satt under panseret på modeller fra Ford, Mini, Volvo, Citroën og Peugeot. Når vi får nesa opp fra å kun diskutere rekkevidde og ladehastighet, så vil det igjen bli fokus på bilens andre egenskaper og design, mener han.

GODE RESULTATER

Pettersen tror heller ikke på hypotesen om at bilindustrien er på vei i samme retning som mobiltelefonen.

– En bil skal fylle mange funksjoner, også utover det rent funksjonelle. Da vil det garantert være plass til ulike tilnærminger. Norge er et lite marked. Hadde

STELLANTIS

PEUGEOT E-208

OPEL CORSA E

og Chrysler, som hadde fusjonert sju år tidligere. Og vips, så var Fiat mestselgende i Stellantis, med 1,35 millioner produserte biler i løpet av 2023.

Pettersen har uansett ikke følelsen av noe hierarki.

– Husk at alle merkene er svært sterke i sine hovedmarkeder. Fiat er et godt eksempel på dette, selv om Peugeot har vært størst i Norge de siste årene. Tavares (Carlos Tavares, konsernsjef, red.anm) gir nok en god miks av frihet og ansvar til sine merkesjefer – særlig så lenge de sørger for gode økonomiske resultater, mener Pettersen.

OPEL ER IKKE FRANSK

Men glem forretningsmodeller, strategier og finanser et øyeblikk. Menneskene er alltid viktigst. Og i et multinasjonalt konsern kommer de fra alle verdenshjørner.

For Stein Pettersens del, som har informasjonsansvaret for Opel, Citroën og Jeep hos Bertel O. Steen, innebærer det å kommunisere med tyskere på hovedkontoret i Rüsselsheim før lunsj, franskmenn på kontorene i Paris etter lunsj – og kanskje noen amerikanere på kontoret i Toledo på enda mindre gunstige tider av døgnet.

– At man opplever kulturforskjeller når man skal

samarbeide med tyskere, italienere, franskmenn og amerikanere samme uke, det trenger du ikke lure på, sier Pettersen og ler.

– *Utdyp gjerne!*

– Mye er selvsagt stereotypier, men du merker forskjell fra italienere og franskmenn til tyskere når det kommer til alt fra tidsbegreper, eller behovet for å skilte kjørerutene på pressekjøringen. Eller en så enkel ting som møtestruktur. Den italienske varianten med å starte med en runde rundt bordet, før man går løs på agendaen har heldigvis nå blitt koordinert med resten av konsernet...

Pettersen er opptatt av at merkene har beholdt mye av sin karakteristikk. Opel er fortsatt tysk tvers igjennom. Bilene designes i Rüsselsheim, og mange av bilene bygges også fortsatt der. Bilproduksjonen er global, det har den vært lenge.

– Det er ikke slik at Opel plutselig har blitt fransk. Husk at Opel ble kjøpt av GM allerede på 1920-tallet, men har fortsatt å være – og blitt oppfattet – som et tysk merke hele tiden.

DYRKE DET BESTE

Det norske avgiftssystemet har gjort Norge til verdens ledende elbilnasjon. Det forteller oss mye om at nordmenn er opptatt av økonomi, men ikke nødvendigvis av biler.

Mange er skeptiske til elbiler. Entusiastene fnyser av dem. Kaller dem sjelløse. Motorene er så stakkarslige at de må ha kunstig lyd for å varsle at de er i nærheten. Girkassene er like trinnløse som en rullebane.

Siri Thømt er nestformann i Porsche Club Norge, og kjører rundt i en Porsche 911 991.2 GTS, med et beist av en sekssylindret treliters turboboxer på 450 hester.

Verdens beste Porsche, mener mange.

Men Thømt er ikke så kategorisk som man kanskje skulle tro.

– Jeg fikk prøve en Porsche Taycan for noen måneder siden, og ble positivt overrasket. Det var en helt annen verden, hvor høy ytelse uten nevneverdig lyd lager nye bilopplevelser. Jeg tror det er viktig å dyrke frem det som er naturlig med elbilen, som stillhet og ytelse, sier hun – men legger til:

– Jeg sliter litt med å tro jeg kan overføre de følelsene og opplevelsene jeg har med dagens boxermotor plassert bak ryggen, den totale følelsen bilen gir, og ikke minst uproblematisk rekkevidde og rask bensinfylling. Men jeg kjenner meg selv godt nok til å ikke være helt kategorisk. Jeg har endret mening for mindre enn dette før.

OVERGANGSSMERTER

Tidligere biljournalist Pettersen dyrker bilinteressen aktivt, både som Formel 1-kommentator på Viaplay

DS 3

JEEP AVENGER

FIAT 600

Bilprodusentene har heldigvis tatt til fornuft og gått tilbake på beslutningene om å terminere utviklingen av forbrenningsmotoren. Da kan man i større grad differensiere bilene: Noen for langkjøring, noen for bykjøring og andre for sportslighet.

BÅRD EKER, INDUSTRIDESIGNER

og som hobbysamler. Også han ser et parallelt univers inne i krystallkula:

– Jeg har stor tro på at det vil finnes «bensinhoder» i bilindustrien lenge etter at de siste forbrenningsmotorene forlater samlebåndet. De vil sørge for at vi fortsatt vil se utrolig morsomme biler med elektrisk drivlinje. Det er imidlertid en ting som må på plass: Høyere energitetthet som kan bidra til lettere biler. For meg er det fortsatt langt mer tilfredsstillende å kjøre en lett bil med 170 hestekrefter, enn et tungt drag med 500 hestekrefter. Sånn sett er det vel produsentene av de morsomste sportsbilene som har størst overgangssmerter. De som har sverget til pickup eller store SUV-er merker langt mindre endring enn de som har kjørt rundt i biler med en vekt på rundt 1000 kilo.

FOR FORT FRAM

Bård Ekers bilentusiasme er nok kjent for de fleste. Han har blant annet formet noen av verdens raskeste serieproduserte biler for svenske Koenigsegg. Duo'en var også i 2009 i forhandlinger med GM om å kjøpe Saab.

Gjett hva han kjører privat?

Feil!

Han kjører en Tesla X og en Taycan Turbo S.

– Den ene har høy grad av smartness og ok kjøreglede. Den andre har høy grad av kjøreglede og totalt mangel på smartness, fastslår han.

Som du forstår: Heller ikke Eker ser på elbilene

FOR FORT:

Bildesigner Bård Eker har to elbiler, men mener norske myndigheter har gått for fort fram med sin elbilpolitikk.

som et farvel til glede og entusiasme.

– Ved å flytte tyngdepunktet til midten og nærme bakken, blir de aller fleste biler sportslige å kjøre. Den ordentlige sportsligheten og kjørbareheten får man ikke før batteriene blir vesentlig lettere enn i dag. Lyden, eller mangelen på lyd, venner man seg fort til. Dette er ikke noe argument mot en elbil, mener Eker.

Han legger ikke skjul på at han mener norske politikere har gått alt for fort fram med å hevde elbilenes suverenitet.

– Tar vi med hydrogen, så har vi i dag tre alternative drivlinjer. Det gir muligheter det er synd å droppe. Bilprodusentene har heldigvis tatt til fornuft og gått tilbake på beslutningene om å terminere utviklingen av forbrenningsmotoren. Da kan man i større grad differensiere bilene: Noen for langkjøring, noen for bykjøring og andre for sportslighet – med tilhørende design, sier Eker.

Han trekker inn et ikon fra designerhistorien for å forklare:

– Sveitsiske lommekniver kan som kjent brukes til mye. Men de er ikke best på noe. ●

THE NEW

i5

TOURING

100% ELECTRIC

Ren **kjøreglede**

Les mer

BMW i5 eDrive40 Touring: El. rekkevidde opptil 560 km. El. forbruk 16,5-19,3 kWh/100 km. CO₂ utslipp 0 g/km (WLTP). El. rekkevidde avhenger av kjørestil, veiforhold, utetemperatur, klimaanlegg og forhåndstemperering. Avbildet modell er vist med ekstrautstyr og kan avvike fra standarden.

Nå kan kunstig intelligens planlegge din neste blåtur

**Škoda Blåtur er en ny tjeneste som genererer
en hemmelig reiserute til deg.**

Med over 7000 opplevelser spredt rundt i Norge, lager tjenesten
en unik dagsplan skreddersydd til der du befinner deg akkurat nå.

Lyst til å prøve? Generer selv på blatur.skoda.no. God tur!

SKODA | BLÅTUR KM

Alt du trenger til ferieturen!

Se mer på biltema.no

Skann med mobilen!

KJØP & HENT

Se mer på biltema.no

319,-

Lasteholder for takreling

34-236

299,-

Sykkelholder, 3 sykler

27-2098

229,-

Førstehjelpspute

39-558

36⁹⁰

Rullegardin 35x47 cm

39-3276

129,-

Baksetespeil

33-128

219,-

Beltepute

39-840

Elektrisk!

479,-

Kjøleboks 20 liter

49-542

Følg oss
@biltemano

www.biltema.no
22 22 20 22

BILTEMA

NORSIRK Hos Biltema kan du levere alle kasserte el-produkter innenfor sortimentet vårt, og ordningen er gratis.

Med forbehold om tilgjengelighet, prisendringer og eventuelle trykfeil.

TESTER

30 FEM BILER I TEST 50 BILMERKE-ENTUSIASTENE 60 24 BRUKTBILRÅD

SPORTSLIG: Polestar 3 er rimeligere enn de fleste i premium-klassen, men kjøreegenskapene står ikke tilbake for noen.

POLESTAR MED PREMIUM PÅ EKTE

Polestar har snakket lenge om sin posisjon som et helelektrisk premium-merke. Med to lanseringer i sommer gjør de prat til handling.

TEKST: PETER RAAUM

➤ **MADRID (Motor):** Vi har testkjørt de to nyhetene, Polestar 3 og 4. Særlig førstnevnte, SUV-en Polestar 3, er en bil som posisjonerer merket i det øverste sjiktet av elbilmakere.

Polestar 3 er bygget med sam-

me utgangspunkt som Volvo EX90 (på den Volvo-utviklede SPA2-plattformen), men der Volvo har vektet stor plass og et mer minimalistisk preg, velger Polestar å prioritere sportslige kvaliteter.

Men for de kjøreglade er en av de viktigste nyvinningene ganske lik: I Performance-utgave har disse firehjulstrekkene noe større motorer bak (motoreffekt på 200 kW mot 180 kW foran). Dobbeltkløtsj-teknologi gir mulighet til å distribuere inntil 80 prosent av kraften til det bakhjulet som trenger det mest, og dreiemomentsbalanseringen gir en forbløffende kraft når bilen presses

maksimalt. Bør oppleves!

Polestar 3 er 15 cm lavere og vel 200 kg lettere enn EX90. Begge har rundt 600 km rekkevidde (varierer noe med utstyr), hurtiglader på en halvtime og gjør 0-100 på snaut fem sekunder. Polestar 3 koster 826 050 kroner i en lanseringsversjon med Plus- og Pilot-pakke, 2025-versjonen vil koste 802 650 kroner – pluss pakkene (til ca. 77 000 kroner).

PS: Polestar 4 er en mindre SUV, med et coupedesign, hvor bakruta er tatt bort for å sikre maksimal plass inne i kupeen. Les mer om bilene på motor.no (testomtale av Polestar 4 har redaksjonell sperrefrist 1. juli). ●

XPENG G9

FEM I TEST

DETTE ER LANDETS BESTE FAMILIEBIL*

Det er opplagt at man gjerne betaler mindre for en god familiebil. Men hva må til for at man betaler mer? VW ID.4 seiler opp som den nye målestokken i klassen – ja, den nye «folkevogna».

Tekst: ØIVIND A. MONN-IVERSEN

Foto: SIV SEGLEM

* Tesla gjør livet vanskelig for konkurrentene, av og til også for motorjournalistene. Rett før denne utgaven av Motor gikk i trykken, foretok Tesla igjen en kraftig prisjustering. Over natten ble volummodellen Long Range med firehjulsdrift 53 000 rimeligere - og Motors ID.4-påstand vesentlig svekket. Men Teslas priser har en tendens til å stige igjen.

Mange vil naturligvis hevde at det bare er én modell som fortjener betegnelsen «den nye folkevogna»: Tesla Model Y. Og javisst, salgstallene underbygger dette. Men hovedårsaken til Teslas suksess, er først og fremst pris.

Når en ID.4 nå plutselig blir rimeligere med sammenliknbart utstyr, så klikker også andre faktorer inn: Forhandlernettsverk, kvalitetsnivå, trygghet, merkeloyalitet.

Totalt sett mener vi at versjonen vi her tester av ID.4, er en av klassens beste biler i øyeblikket. Trolig den beste. Og definitivt inntil Model Y får de samme forbedringene som lillebror Model 3.

DETTE ER TESTBILENE:

» **VOLKSWAGEN ID.4:** Norges nest mest kjøpte bil. Med firehjulsdrift og et solid utstyrsnivå – VW har gjeninnført velkjente «Highline» som utstyrsgrad – har den fått en pris som virkelig utfordrer Model Y. Regn med rundt 600 000 med vinterhjul, hengerfeste og mye utstyr, men du får det meste til 530 000.

» **XPENG G9:** Modellen som har reddet kinesernes eksistens i Norge. Med G9 på veien, er det ingen grunn til å dvele ved tidligere fiaskoer. På papiret er den større, sterkere og bedre utstyrt enn ID.4 – og ikke mer enn drøye 100 000 dyrere enn en velutstyrt ID.4. Men er den verdt prisforskjellen?

» **KIA EV9:** Kia tar steget inn i millionklassen med en diger sju-seter, og konkurrerer plutselig med prestisje-SUV-ene til BMW, Mercedes-Benz og Audi. Følgelig bør den prestere et hakk over de øvrige elbilene i denne testen. Testbilen har et greit, ikke utpreget luksuriøst, utstyrsnivå. Med enkle tillegg er vi oppe på 875 000 kroner. Altså 300 000 mer enn ID.4.

» **NIO EL6:** En outsider i bilverdenen med konseptet der du både kan leie og bytte batteri. Du kjøper en romslig, luksuriøs SUV til en halv million – og så går den ikke av flekken før du får satt inn et batteri du betaler enten 1400 eller 2000 kroner i månedsleie for. I et tre-fire års perspektiv er det ingen tvil om at dette gir svært mye bil for pengene. Men hvordan ser økonomien ut i et lengre perspektiv? Og igjen: Salgstallene. Norske kunder er skeptiske.

» **VOLVO XC60:** Drømmebilen for mange nordmenn i en årrekke. Her kunne du krysse av i alle bokser – SUV, firehjulsdrift, bra hengervekt, mye plass – og helst die-

sel selvsagt. I tillegg var merkevaren godt fundamentert i vår nordiske tilhørighet. Helt på tampen av livsløpet finnes den kun som ladehybrid. Det gir spesifikasjoner som slukes av det norske avgiftssystemet.

MERKBART BILLIGERE

Ser man utelukkende på poengsummene, så virker dette veldig jevnt. VW, Xpeng og Kia havner mer eller mindre likt. For Nios del er vi, som nevnt, skeptiske til totaløkonomien over tid. Men ser vi kun på bilens egenskaper, så havner også denne helt i tetsjiktet.

Det er bare Volvoen som faller igjennom.

Litt fordi bilen generelt føles gammeldags, mye fordi den har en utgående motorteknologi, mest fordi det norske avgiftssystemet gjør den rådyr. Den helelektriske versjonen av denne modellen, som blir hetende EX60, skal lanseres først i 2025.

Det er likevel forskjeller. Og testlaget er enstemmige i oppfatningen om at Xpeng gir best komfort. Luftfjæring er inkludert i prisen, uten at den skiller seg særlig ut av den grunn. Kia og Nio beveger seg like behagelig når farten øker.

I lave hastigheter er elbiler stumpete uansett. Høy vekt og brede dekk er ingen god kombinasjon. Siste-plassen går uansett til ID.4. I tillegg til å være stiv, er det mer lyd fra hjuloppheng. Her merker man at ID.4 er en rimeligere bil.

SÆRDELES TRIVELIG

Det svært lave støynivået, og det ditto høye utstyrsnivået, gjør at G9 havner et hakk over resten. Trivselsfaktoren er testens høyeste. Bak er det jevnt.

Minimalistiske Nio er også særdeles behagelig, ikke minst med litt dempet stemningsbelysning etter mørkets frambrudd. Men hjulstøyen ødelegger idyllen for dem som vil prate eller ha litt behagelig jazz i bakgrunn.

EV9 beveger seg stabilt og komfortabelt, men vi får aldri følelsen av å kjøre en bil som koster 150 000 mer enn Xpeng. Luksusfølelsen er fraværende.

I motsetning til i XC60. Der får du desto mer. For mye, mener flere.

I en tid da stadig flere produsenter søker så enkle og funksjonelle løsninger som mulig, finner vi her store partier med treimitasjoner, prangende luftdeksler, en høytaler som en slags statue midt på instrumentpanelet, og den krystallaktige girspaken som er mye finere i svart skinn. Luksus for 5-10 år siden, gammeldags nå.

LEKKER: Elektriske bakseter og luksuriøse felger på Xpeng. Baklyktene til ID.4 har også fine detaljer. Under ser vi XPeng først, foran Kia, Nio, VW og Volvo.

◀◀ ID.4 ER EN AV KLASSENS BESTE BILER I ØYEBLIKKET. TROLIG DEN BESTE.

DIVIND A. MONN-IVERSEN, BILTESTANSVARLIG I MOTOR

BEST: Girvelgeren til Nio EL6 (til høyre) er kanskje markedets beste. Listverket i Kia EV9 virker litt billig i en bil til oppunder millionen.

DÅRLIGERE LØSNING

Og apropos girspaker:

Her har elbilenes lettere og mindre kompliserte girkasser, gitt designerne nye muligheter. Xpeng har løst dette dårligst, ved å bruke patenten som Mercedes-Benz konstruerte, og som Tesla overtok: Altså en spak til høyre for rattet. Det fungerer utmerket, men underbygger inntrykket av kinesernes – og spesielt Xpengs – trang til å kopiere.

Nio er motsetningen.

Girvelgeren er den samme i alle modeller, og kanskje markedets beste. Den sitter integrert til venstre i midtkonsollen, og betjenes enkelt ved å nappe eller skyve – uten at man trenger å senke blikket.

På Kia sitter girvelgeren under vinduspusserspaken,

og de fleste må lene seg litt fram for å nå den. Det er mer knotete at startknappen sitter enda lenger inne på girvelgeren, delvis gjemt bak rattet.

ID-modellene fra VW hadde i starten en utmerket løsning med girvelgeren som en elegant forlengelse av det litt satelittliknende hovedinstrumentet.

Nå har de valgt en annen – og dessverre dårligere – løsning, med girvelgeren som en egen spak på høyre side, der vinduspusserspaken var. Denne er nå flyttet over til venstre, som en bryter på blinklysspaken – en løsning mange kjenner fra Mercedes.

Altså en dårligere løsning.

TEMPOSKIFTE

Skal du frakte flere enn fem personer, er sjuseteren EV9 valget. Ønsker du seks seter, må du opp et utstyrsnivå – og betale 120 000 mer.

Xpeng har nest mest plass. På bilene som kommer mot slutten av året, øker også nyttelasten med 100 kg. Dermed øker også poengsummen i vår test.

De fire elbilene er temmelig jevne på rekkevidde. Dette er neppe en kjøpsutløsende faktor. Ved lade-stolpen har først Kia, senere også Xpeng, stått bak et temposkifte – bokstavelig talt. Nå er det fullt mulig å lade fra tomt til 80 prosent på rundt 20 minutter. ●

« DE FIRE ELBILENE ER TEMMELIG JEVNE PÅ REKKEVIDDE. DETTE ER NEPPE EN KJØPSUTLØSENDE FAKTOR.

DIVIND A. MONN-IVERSEN, BILTESTANSVARLIG I MOTOR

Service for bobil

Full service som opprettholder garantier

Mobile kan hjelpe deg med service og vedlikehold av din bobil på de fleste merker. Våre dyktige mekanikere har de nødvendige kursene og sertifiseringene for å utføre jobben.

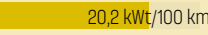
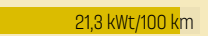
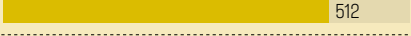
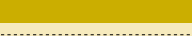
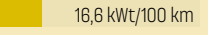
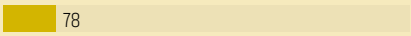
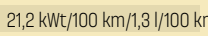

Årlig service
fra **6 495,-**

Registerreim og vannpumpe
fra **11 490,-**

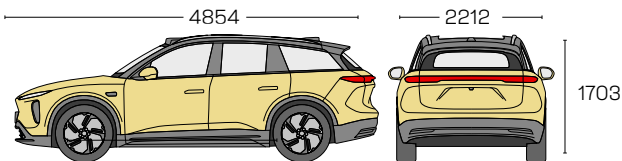
Bremseservice
fra **1 995,-**

BIL	REKKEVIDDE (KM)	FORBRUK (WLTP)	AKSELERASJON (0 - 100 KM/T)
Nio EL6	529	20,2 kWh/100 km	4,5
Xpeng G9	520	21,3 kWh/100 km	3,9
Kia EV9	512	22 kWh/100 km	6,0
VW ID.4	519	16,6 kWh/100 km	6,6
Volvo XC60	78	21,2 kWh/100 km/1,3 l/100 km	5,7

DIMENSJONER (MM)

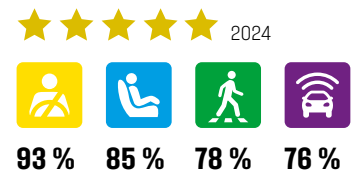
Nio EL6

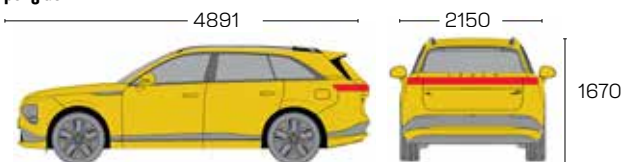
PRESTASJON

BATTERI (kWh)	100
MOTOREFFEKT (HK)	490
MAKS DREIEMOMENT (NM)	700
TILGJENGELIG MED 4X4	JA

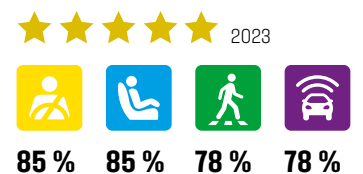
EURO NCAP-TEST (5 STJERNER/100 %)

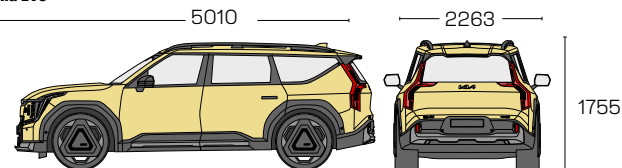
Xpeng G9

BATTERI (kWh)	98
MOTOREFFEKT (HK)	551
MAKS DREIEMOMENT (NM)	717
TILGJENGELIG MED 4X4	JA

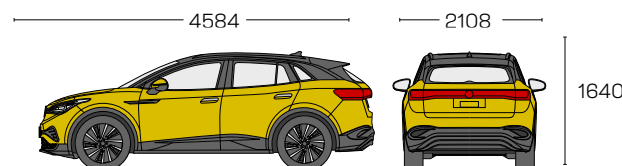
Kia EV9

BATTERI (kWh)	99,8
MOTOREFFEKT (HK)	384
MAKS DREIEMOMENT (NM)	600
TILGJENGELIG MED 4X4	JA

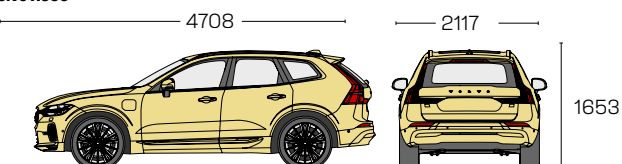
VW ID.4

BATTERI (kWh)	77
MOTOREFFEKT (HK)	286
MAKS DREIEMOMENT (NM)	545
TILGJENGELIG MED 4X4	JA

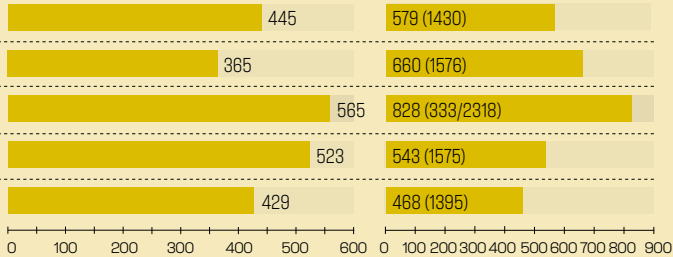
Volvo XC60

BATTERI (kWh)	14,9
MOTOREFFEKT (HK)	350
MAKS DREIEMOMENT (NM)	659
TILGJENGELIG MED 4X4	JA

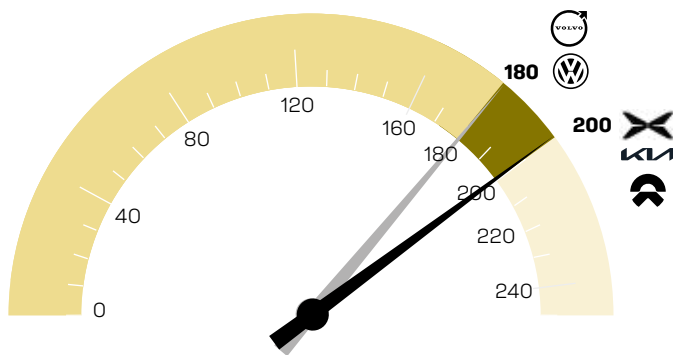

NYTTELAST (kg)

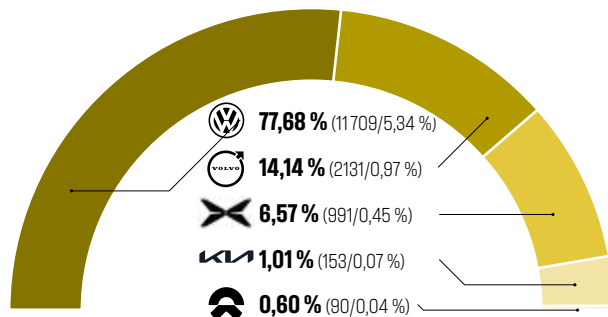
BAGASJEPLASS (LITER)

TOPPFART (KM/T)

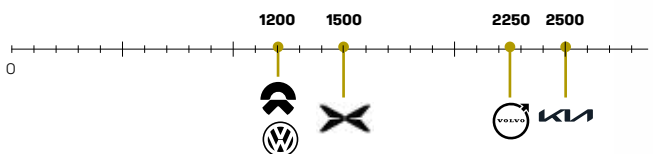
MARKEDSANDELER MELLOM DE TESTEDE BILENE

Markedsandel siste 18 måneder.
I parentes: Salgstall siste 18 mnd og markedsandel total.

» PS: Enkelte av bilene har ikke hatt utlevering i hele 2023.

MAKS HENGERVEKT (KG)

FEM ALTERNATIVER

BYD
TANG

Pris fra: 680 000

Pluss: Sju seter, pris, krefter.

Minus: Rekkevidde, assistanse-systemer, gammeldags.

Mye familiebil for pengene, hvis man ikke kjører så langt. Men omfattende facelift på gang.

AUDI
Q4 E-TRON

Pris fra: 489 000

Pluss: Merkevarer, startpris, kjørefølelse.

Minus: Utstyrspriser, material-kvalitet, hjulstøy.

Litt mer eksklusiv enn søskne-ne Enyaq og ID.4, men ikke på tradisjonelt Audi-nivå.

MERCEDES-BENZ
EQB 4MATIC

Pris fra: 447 000

Pluss: Startpris 4x4, sjuseter (fra 530 000), førermiljø.

Minus: Utstyrspriser, baksete-komfort, ikke hengerfeste som sjuseter.

Romslig og litt staselig, men bærer også preg av å være en ombygd fossilbil.

SKODA
ENYAQ 85X

Pris fra: 503 000

Pluss: Plass, funksjonalitet, interiørkvalitet.

Minus: Assistansesystemer, ikke frunk/skyvbart baksete.

Romslig og kvalitetspreget, men vi savner noen Skoda-typiske smarte løsninger..

TESLA MODEL Y LR
FIREHJULSDRIFT

Pris fra: 483 429

Pluss: Pris, plass, forbruk.

Minus: Lakk, lys, hjulstøy.

Målestokken på pris og elbilty-piske egenskaper, men ikke på komfort og kvalitet.

BAGASJEPLASS (liter)

579

REKKEVIDDE (km)

529

FORBRUK WLTP

20.2

kWh/100 km

75

POENG

LES TESTEN

MINIMALT: Nio dyrker minimalismen på nivå med Tesla. Det gir et rent og oversiktlig instrumentpanel, men det er ikke utpreget lettbetjent. Bred bil gir ekstra god bagasjeplass.

NIO
EL6**Modell:** EL6**Pris fra:** 489 000 kr (ekskl. batteri).**Anbefalt utstyrsnivå:**

Bra utstyrt fra start. Men skal du ha varme i rattet, må du betale 12 000 for en pakke som også gir ventilasjon i forseter, massasje, samt varme i baksetet og et duftsystem.

«Romslig og med god kvalitetsfølelse, men jeg er usikker på Nios framtid i Norge.»

BENNY CHRISTENSEN, TEKNISK KONSULENT I NAF

Du sitter høyt og behagelig i en lys og romslig kupé med et minimalistisk uttrykk. Det er knapt en knapp å se. Alt av ventilasjon er skjult, og funksjonene på rattet har ikke engang symboler. Og enten er vi blitt immune etter å ha kjørt ulike Nio, eller så er mengden av ulike varslingslyder redusert fra en Arne Nordheim-symfoni til en vennlig gatemusikant. Taleassistenten «Nomi» har utviklet seg fra en

irriterende tenåring til en moden og hjelpsom kompis. Inntrykket svekkes i høyere hastigheter, der hjulstøyen blir for høy i denne prisklassen. Kontrasten til Xpeng G9 er svært stor. Heller ikke førerassistentene er særlig pålitelige, til tross for det pompøse «vaktårnet» på taket som gir assosiasjoner til en London-taxi. Og økonomien – både på kort og lang sikt – er et opplagt usikkerhetsmoment. ●

MILJØ OG FORBRUK 8

PRIS 7

DRIFTSKOSTNADER 7

ANNENHÅNDSVERDI 6

PRAKTISK 8

SIKKERHET 8

DESIGN 8

UTSTYR 9

KOMFORT 7

KJØREEGENSKAPER 7

NYHET! BYD DOLPHIN

Vinner Årets bilkjøp Europa 2024 av Autobest

BYD

UEFA EURO 2024™ Official Partner

Verdens største
elbil produsent

3.618,-

pr. mnd. 0,- kroner i forskudd

Egenkapital kr 0,-. Etableringsgebyr
4.995,-. Rente 7,4%. Effektiv rente
9,41%. o/10 år. Totalt kr. 439.096,-.
Frakt, klargjøring, metallic lakk og
vinterhjul kommer i tillegg.

Lanseringskampanje fra

299.990,-

Nå lanseres BYD Dolphin! En intelligent og effektiv utstyrsbombe, med god plass og lang rekkevidde.

V2L-funksjon | Varmepumpe | 427 rekkevidde** | Rask levering

Høyt utstyrsnivå | 345l bagasjerom | 5 stjerner NCAP | byd.no

0,- *Tidenes beste biltilbud* **FORSKUDD**

Begrenset antall

T90 EV Pick up **5-seter** **3.990,-** **pr. mnd.**

**inkl. vinterhjul og metallic lakk.
Null forskudd. I tillegg kan du nå
velge mellom 2 eller 3 års leasing.
Stort bedre blir det ikke!**

Tilbudet gjelder 36mnd/30.000km. Vi har også
supertilbud på andre intervaller og kjørelengder.

5 seter - Perfekt som arbeidsbil og familiebil.
Med stort batteri, høyt marktrykk og bakhjulsdrift sitter T90 EV som støpt på norske vinterveier. Utstyr til en verdi av 44.000,-
+ vinterhjul til 22.800 inkl. i prisen
Rekkevidde inntil 471 km

Europas første elektriske Pick Up lanseres nå i Norge. Etter stor forhåndsinteresse er bilen nå tilgjengelig på lager for rask levering. Pick Up modeller er i mange land den mest solgte biltypen. Det er en utrolig stor, romslig og praktisk bil for alle formål - som jobb, fritid og ferie. Drømmen om en 5 seters Pick Up er stor også i Norge, men med Norges høye bilavgifter har det blitt med drømmen når en 5 seters Pick Up fort koster over 1 million kroner. **Les mer på [Maxus.no](https://maxus.no)**

MAXUS

Electrifying the future

BAGASJEPLASS (liter)

660

REKKEVIDDE (km)

520

FORBRUK WLTP

21.3

kWh/100 km

82

POENG

LES TESTEN

MAKSIMALT: I motsetning til Nio, er Xpeng fylt opp med skjermer og elementer som skal gi luksusfølelse. Bra bagasjevolum pluss frunk, gir god plass til en familie.

XPENG G9

Modell: Performance
Pris fra: 808 000 kr.

Anbefalt utstyrsnivå:

«Performance», altså versjonen med firehjulsdrift. Den er fullspekket med utstyr, inkludert luft-fjæring og elektrisk hengerfeste. Vinterhjul og metallic lakk er i praksis eneste tillegg.

«» Her er det mange og store plusser til en god pris. Minusene er assistansesystemene.

AUDUN BERGERUD, TEKNISK KONSULENT I NAF

Splitter ny framstår G9 som en usedvanlig god bil. Poengsummen i Motors test er høy, den høyeste vi noen gang har gitt en kinesisk bil – ja, en av de høyeste overhodet.

Vanligvis ligger det noen minusfaktorer innbakt i de lave prisene på Kina-bilene. Ikke denne gangen.

Det vil si: Nyttelasten på testbilen er for dårlig, men denne vil øke med 100 kilo på bilene som leveres fra høstparten.

Kjørekomforten i G9 er på nivå med langt dyrere biler, hurtiggladefarten er ledende, utstyrsnivået imponerer og kvalitetsfølelsen er høy. Minusene er få – og kanskje langt på vei uviktige for mange. G9 har ikke fjernlysteknologien vi forventer til denne prisen, og førerassisttentene er upålitelige. Det hissige førerovervåkingssystemet og alle varslingslydene kan bli irriterende, men kan delvis deaktiveres. ●

MILJØ/FORBRUK: **9**

PRIS: **10**

DRIFTSKOSTNADER: **6**

ANNENHÅNDSVERDI: **7**

PRAKTISK: **6**

SIKKERHET: **8**

DESIGN: **9**

UTSTYR: **9**

KOMFORT: **10**

KJØREEGENSKAPER: **8**

BAGASJEPLASS (liter)

823

REKKEVIDDE (km)

512

FORBRUK

22

kWh/100 km

83

POENG

LES TESTEN

SJUSETER: EV9 er eneste bil som kan transportere flere enn fem. Og selv med alle sju seter på plass, er det ok bagasjevolum. Førermiljøet er funksjonelt og oversiktlig.

KIA
EV9
Modell:

Exclusive AWD

Pris fra: 800 000 kr.**Anbefalt utstyrsnivå:**

«GT-line». Nærmer man seg et millionkjøp, så vil man ofte ha det lille ekstra – som intelligente fjernlys og head-up-display. Men «Exclusive» er 100.000 rimeligere, og har alt du trenger.

« Det sier mye om endringene i bilverdenen at Kia har en verdig konkurrent i millionklassen.

ØIVIND A. MONN-IVERSEN, BILTESTANSVARLIG I MOTOR

Kia debuterer i millionklassen med en bil som har det meste, bortsett fra merkevaren. EV9 har imponert oss i ulike tester – ikke minst gjennom en krevende norsk vinter. Men som forventet, er salget begrenset. Nærmer man seg millionen, stikker man fronten inn i et svært konservativt og prestisjefokusert marked. Men tør man å ta et mer aktivt valg enn naboen i de strøkene der millionbiler ferdes, så får man først

og fremst mer plass. Sju eller seks seter er standard. Designet trekker det kantede og funksjonelle inn i framtiden, og utfordrer deg fra alle vinkler. Innvendig er det brukspreg med snev av luksus, men vi hadde gjerne sett litt andre og mer eksklusive valg i farger og paneler. Komforten er høy, luftfjæring savnes aldri. Men førerassistenterne er ikke helt på nivå med tyskerne i klassen. ●

MILJØ/FORBRUK: 8

PRIS: 8

DRIFTSKOSTNADER: 7

ANNENHÅNDSVERDI: 6

PRAKTISK: 10

SIKKERHET: 9

DESIGN: 10

UTSTYR: 9

KOMFORT: 9

KJØREEGENSKAPER: 7

RENAULT SCENIC E-TECH ELECTRIC

2024
årets bil

evolution fra kr

369 900,-

comfort range 60 kWt
inntil 429 km rekkevidde

techno fra kr

439 900,-

long range 87 kWt
inntil 622 km rekkevidde

bagasjeromsvolum 545 liter
Solarbay® panoramaglasstak
og Ingenius® armlene*

*ekstrautstyr på enkelte utstyrsnivå. prisene er inkl. frakt og levering i Oslo. lokale tillegg kan tilkomme.
farge og utstyrsnivå kan avvike fra modellen på bildet. les mer på renault.no. vi tar forbehold om trykkfeil.

renault.no

REIS MED SUPERSPEED til Danmark

4

DAGLIGE
AVGANGER
fra Norge

BILPAKKE

fra **399,-** per person
én vei, v/4 i bilen

BOBILPAKKE

fra **2 174,-**
én vei for 2 personer

BIL + CAMPINGVOGN

fra **2 745,-**
én vei for 2 personer

Meld deg inn i

**COLOR
CLUB**

Få bonuspoeng
og gode tilbud

colorline.no | 22 94 42 00

Ved bestilling på terminal og telefon tilkommer servicehonorar

BAGASJEPLASS (liter)

543

REKKEVIDDE (km)

509

FORBRUK (WLTP)

16.6

kWt/100 km

82

POENG

LES TESTEN

KLATRER: ID.4 har fått en pris som gjør den svært konkurransedyktig. Solid plass til en familie, men instrumentpanelet og overflatematerialene imponerer ikke.

VOLKSWAGEN ID.4

Modell:

4Motion Highline

Pris fra: 476 000 kr.

Anbefalt utstyrsnivå:

«Pro 4Motion Highline». Du bør nok legge på nærmere 100 000 for å få utstyret du ønsker, men du kan fint droppe 21-toms hjul (13 000) og få bedre rekkevidde.

« ID.4 er nå en fullverdig konkurrent til Model Y. Men kvalitetsfølelsen er ikke bedre.

MORTEN ABRAHAMSEN, JOURNALIST I MOTOR

Her får du det meste en familie etterspør – altså en SUV med firehjulsdraft, bra plass, grei hengervekt og solid rekkevidde fra en anerkjent produsent – til en god pris. Testbilen er ganske pakket med utstyr, men holder seg under 600 000, inkludert vinterhjul og hengerfeste. En tilsvarende utstyrt Tesla Model Y koster i øyeblikket 550 000. Klarer du deg uten elektriske seter, head-up-display

og oppgradert lydanlegg i en ID.4, ender du under 525 000 med hengerfeste og vinterhjul. Da har vi inkludert en nyttig pakke med variabelt bagasjeromsgulv og nettingvegg til 4800 kroner. Det er ikke ofte vi gir 10 poeng i kategorien «pris» – og definitivt ikke til en Volkswagen. Men det skjer nå. Bilen har klasseledende lysteknologi. Men VW har mistet kvalitetsfølelsen i interiøret. ●

MILJØ/FORBRUK: **8**

PRIS: **10**

DRIFTSKOSTNADER: **9**

ANNENHÅNDSVERDI: **8**

PRAKTISK: **9**

SIKKERHET: **8**

DESIGN: **7**

UTSTYR: **8**

KOMFORT: **6**

KJØREEGENSKAPER: **9**

BAGASJEPLASS (liter)

468

REKKEVIDDE (km)

78

FORBRUK (WLTP)

21.2 kWh/100 km/
1,3 l/100 km70
POENG

LES TESTEN

ALDERSPREGET: XC60 virker gjennomført solid, og har kvaliteter som for noen år siden var svært etterspurte. Men drivlinje og design er plutselig gammeldags.

VOLVO XC60

Modell:

T6 Ultimate Dark

Pris fra: 930 000 kr.

Anbefalt utstyrsnivå:

«T6 Ultimate dark» er en kampanjemodell proppet med utstyr og toppet med litt eleganse – og et utmerket valg. De fleste vil nok legge på 21 000 for luftfjæring.

« Alderen merkes i interiøret, men ladehybridene fortjener bedre enn å bli fullstendig priset ut.

PETER RAAUM, REDAKTØR I MOTOR

På papiret ser en ladehybrid perfekt ut for mange – inntil prisen dukker opp. XC60 er definitivt ikke dobbelt så bra som ID.4, slik prisen antyder. Avgiftssystemet faser effektivt ut teknologien. Utvendig holder XC60 seg bra, spesielt i versjonen strippet for all krom. Det er ikke mange år siden kromglitrende griller og pyntelister kjennetegnet de mest eksklusive Volvoene. Innvendig er det mer vrient å mo-

dernisere uten kostbare inngrep. Instrumentene er digitaliserte, og det Google-baserte infotainment-systemet fungerer supert. Men designet er gammeldags. Som de prangende luftekanalene til klimaanlegget. På moderne biler gjemmes disse. På veien oppleves XC60 hardere enn elbilene. Et minus ved alle moderne Volvoer, hjulstøyen, registreres når asfalten blir grovere. ●

MILJØ/FORBRUK: 6

PRIS: 4

DRIFTSKOSTNADER: 7

ANNENHÅNDSVERDI: 6

PRAKTISK: 8

SIKKERHET: 8

DESIGN: 7

UTSTYR: 9

KOMFORT: 7

KJØREEGENSKAPER: 8

DIN BESTE INVESTERING

Vi vet hva som virker, basert på 80 års erfaring. Fluid Film er uten tvil det beste alternativet for behandling av understellet. Ingen andre lanolinoljer stopper rust som Fluid Film!

Finn ditt nærmeste antirustverksted på Fluidfilm.no

**STOPPER
RUST!**

STOPP I TIDE

TA ANSVAR FOR EGEN OG ANDRES SIKKERHET

SENK ULYKKES- STATISTIKKEN FOR 2024

Våtgrep
klasse A

TOYO TIRES
Proxes Comfort
205/55R16 XL 94V

 C A B 70dB

Kun

1.229,-

Til deg som ikke tar sjanser

Motor spør norske bileiere om hvordan de (eventuelt) klarer å holde nede bilutgiftene. Deres dyrekjøpte erfaringer og gode råd finner du på Motor.no hver uke.

Foto: Privat

INGA STRÜMKE (34)

» Strømke er født i Tyskland. Hun kom til Norge da hun var fire år.

» Mottok i fjor Brageprisen for årets beste sakprosa-bok: «Maskiner som tenker – algoritmenes hemmelighet og veien til kunstig intelligens».

» Mastergrad i teoretisk fysikk fra NTNU og doktorgrad i partikkelfysikk fra Universitetet i Bergen. Nå forsker ved Norwegian Open Artificial Intelligence Lab, NTNU. Kjent som deltager i NRKs populære vitenskapelige radioprogram «Abels tårn».

KJØPTE KATTA I SEKKEN

Inga Strømke lever for og av å formidle kunnskap om kunstig intelligens. Hun synes hun gjorde noe ganske smart ved å kjøpe bil av nyere dato sist vinter.

- 1. Hvor mye koster bilholdet deg i måneden – og hvordan ser regnestykket ut?**
– Cirka «en tusing» i forsikring, cirka det samme i bensin og vel en 50-lapp for lading (hybrid). Og så har jeg nybilgaranti på min Volvo XC60 2021-modell. Det er lite vedlikehold, enn så lenge.
- 2. Hvordan påvirket kostnadene hvilke bilvalg du faktisk har gjort? Hva er det smarteste du har gjort for å få kostnadene ned? Hvilket råd deler du gjerne om smart bilhold?**
– Jeg har kjøpt ganske billige biler hittil, og betalt i form av hodebry (og løpende utgifter).
- 3. Hvordan gjør du vedlikehold? Polering? Håndvask eller vaskehall? Hvor ofte? Rustbehandling?**
– Jeg hørte et rykte om at vannet i vaskehaller gjenbrukes, men at filtrerne som fjerner sand og større partikler ikke klarer å fjerne salt. Ryktet er så langt ubekreftet, men kanskje Motor vil grave i det? Jeg vasker uansett for hånd cirka to ganger i måneden.
- 4. Hva gjør du med dekk, skift og oppbevaring? Hvor ofte bytter du – og hva slags dekk kjøper du?**
– Så langt har jeg skiftet dekk selv. Nå har jeg dekkhotell, så jeg faller sikkert for fristelsen å la noen andre gjøre det når vårens bytte står for tur. Jeg bytter dekk når mønsterdybden er under minstekravet, eller når det er flatt – he, he.
- 5. Hvordan sjekker du historikken på bilen når du kjøper bruktbil? Og hvor lang levetid må bilen din ha?**
– I det hypotetiske tilfellet der jeg kjøper bruktbil privat, sjekker jeg serviceheftet. Men jeg stoler ikke på min egen vurderingsevne og tålmodighet, så jeg kjøper alltid gjennom forhandler.
- 6. Hvor parkerer du bilen din? Inne – eller ute hele året? Bruker du trekk hvis den står ute?**
– Ute. Bil er fremdeles en bruksgjenstand.
- 7. Er det en, eller flere, bruks- og nytteegenskaper bilen din MÅ ha (a la oppvarmet ratt, tilhengerfeste ...) hvis pengene ikke var en begrensning?**
– Firehjulsdrift og differensialspærre.
- 8. Hvilken farge har bilen din? Hvilke er godtatt? Og hvilken farge kan bilen din aldri ha?**
– Den er grå. De fleste farger funker, men hadde bilen vært gul hadde jeg hatt veldig vondt i skuldra. Jeg kommer aldri til å slutte å leke «gul bil».
- 9. Hva er den dårligste bilinvesteringen du har gjort – og hvorfor ble den så gal?**
– Jeg kjøpte en RAV4 av en forhandler i Bergen som viste seg å være en svindler. Jeg kjøpte katta i sekken og måtte bytte bakaksling for egen lomme, men solgte strengt katta i sekken til forhandleren også – så jeg tenker vi er skuls.
- 10. Hvilke av dine bildrømmer stanses av lommeboka? Og hva slags bil hadde du valgt nå om pengene ikke var en begrensning?**
– Il Tempo Gigante. Tenk å ha TO speedometre! ●

DE KAN KVITTE SEG MED MYE, **MEN ALDRI BILEN**

Nordmenn er glade i ting og enkelte er gladere enn andre. Møt tre som omfavner bilen som sin bestekompis.

TEKST: KARL EIRIK HAUG
FOTO: NIKOLAS GOGSTAD

I Norge finnes raringer som har kjørt samme bilen hver eneste, forbaskede dag i tre lange år, men som fortsatt er usikker på hvilket merke det er.

I den andre enden av skalaen finnes sjeler som har mer djevlesk detaljkunnskap om merket de ratter – enn om Norgeshistorien, politikk og data tilsammen. Når du ser hvordan de pusser, gnikker og mekker kjøretøyet, kan du formelig høre dem si:

«Jeg kan selge huset, hytta og hønsehuset, men ingen skal noensinne få ta fra meg bilen min».

Å være inderlig glad i ting er langt fra straffbart. De fleste av oss har et eller annet på en hylle, i en skuff eller i et uthus de aldri i livet kommer til å kvitte seg med.

IKKE PÅ PEISHYLLA

Alle folks følelser, tanker og brennende behov får ikke alltid plass på en peishylle. Derfor har vi garasjeene, hvor vi lagrer og beundrer bildrømmer vi har realisert fordi vi ikke klarte å la dem være uforløste.

Halve Norge er i overkant glad i biler. Bevisene flommer over i sosiale medier, i nettfora og ikke minst på alle klubb-treff som skjer gjennom hele

sommerhalvåret. Folk skammer seg ikke over å tyte ut utsagn som «jeg er gift med den bilen, «bilen min er psykologen min» og «bilinteressen er hele livet mitt». Å vise kjærlighet for en dings på godt over ett tonn er en tilstand som i visse bygder nærmest er like vanlig som kjærlighet til unger.

Likevel skiller enkelte entusiaster seg kraftig ut i dette landskapet. Disse folka har skapt et eget univers rundt bilkulturen sin. De kan fortelle en humørfyllt, halsbrekkende historie om hvordan akkurat de ble fanget i et bestemt merkes fold – og forble der. Du kan tenke at identiteten deres er bygget rundt merket, men når du blir kjent med dem, skjønner du at det snarere er de som har tilført merket sin identitet.

MERKEFLOSKEL

Disse overgår floskler som «merkelojalitet». Det er disse som *er* merket. Hvis verden hadde vært rettferdig, ville Tesla, Mercedes eller Alfa Romeo betalt dem rikelig for varmen og sjarmen de sprer – og all rekrutteringen de fikser mens markedsavdelingene halvsover.

Motor har samlet tre sjåførere som lever opp til få (eller ingen) forventninger om merke-entusiaster.

T E S L A

LOVER

Vær deg selv og vær litt gal

SVART MAGI

Astri Sjuls kaller sin Mercedes kjærlig for «Tredje verdenskrig». Geländewagens fryktinngytende front skiller seg ut i et stadig mer homogent trafikkbilde.

Astri Sjuls på Jessheim, barnevernspedagog i Bufetat, ratter kølsvart Mercedes Geländewagen på det tiende året.

– Hadde jeg visst at fiffen kjører Geländewagen, og at noen ser på den som en kaksebil, hadde jeg aldri kjøpt den. Før Mercedesen og barna raste jeg rundt i en sliten Toyota Corolla som jeg kjøpte for 6000 kroner.

Siden har Sjuls bokstavelig talt tatt steget opp.

– Jeg har egentlig risikoaversjon, og er lite glad i faste utgifter. Ingen billån! Jeg mener at ting skal koste sjukt lite, men selv jeg skjønte til slutt at jeg måtte opp fra 6000 kroner.

Hun vurderte ulike biltyper like fort som hun avfeide dem.

IKKE NOEN LIKBIL

– Skal jeg først betale litt, gidder jeg ikke «likbil», altså stasjonsvogn, hvor alle jo må legge seg ned for å kunne kjøre rundt. Jeg måler 1,82, og er like lang på en lørdag som på en mandag.

Når Sjuls prater om Mærsja, kaller hun den «Tredje verdenskrig».

– Sværingen utstråler alvor og kompromissløshet. Du blir aldri ferdig med å fylle tanken, men det tar også litt tid å tømme den. Vi er begge like lite aerodynamiske, advarer hun.

– Jeg ser bilen som en life-size Barbie-bil, hvor jeg kan sette meg inn i den romslige førerplassen med strake bein, akkurat som Barbie-dukka.

Samlet sett har «G» en kø av gode egenskaper aboslutt ingen andre kjøretøy har – også utover det fiffige firehjulstrekket.

– Den er en ganske jålete bil, men så er den ikke det likevel. Jeg sammenligner den gjerne med en svart kjole som alle burde ha i skapet. Den kan passe overraskende mange, også småbarnsforeldre. Barne-

vogna ruller du bare rett inn. Om du vil, kan du pynte den med krom og digre felger, men det er virkelig ikke nødvendig.

SELVANTENNER IKKE

– Geländewagen er en «dra til tryne»-bil. Folk tenker: «Og stor bil skal du, ha, men kjøre kan du ikke». Alt i alt er den bare min bil.

– Veldig mange sier de ønsker samme bil, men veldig få kjøper det. Jeg forstår ikke: Folk er engstelige for bruktbil uten garanti. Personlig tror jeg ikke en bil selvantenner dagen etter at jeg har anskaffet den. Jeg har dessuten kjørt min tidligere Toyota Corolla uten olje, og trivdes godt med det. Min bror, bilmekanikeren, sa lattermildt: «Du trenger ikke skifte olje, for her er det ingen».

Riktig kjøreantrekk ligger alltid klar i midtkonsollen.

– Hjerterformede brillen er tingen for meg: Folk tror det er brillene til Peppa Gris, men på brillerammen står «Yves Saint Laurent». Det er jo ganske gøy.

Hun bruker bilen til ting som å frakte materialer til å bygge hønsehus og innta den selvoppnevnte rollen som «tidenes skrotnisse».

– Når jeg tar bilen og hengeren til avfallsstasjon og bruktbuikk, kommer jeg ofte hjem igjen med flere ting enn jeg hadde med meg. Men jeg er mye på loppiser – ikke bare dynga, ler hun.

ALDRI NY BIL

Hun har aldri brydd seg om greier som «nybilfølelse».

– Jeg har aldri hatt ny bil, og har heller ikke lyst. Mercedesen har nettopp vært til omlakking, noe som var mannen min sin idé. Jeg synes det var helt unødvendig. Bilen var sort før, og er sort nå, flirer hun.

– Jeg vil ikke kjøre de samme bilene som du finner i boligfelt – som jeg kaller «champagnetoppen», en ghetto for dem med høyest inntekt – hvor du må forbi snørr og førti fartsdumper bare for å komme hjem. Husene står så tett at du ser alt naboen eier. Derfor velger de samme type biler.

I en tenkt situasjon hvis alt ryker og hun måtte kvitte seg med eiendeler, går bilen før stereoanlegget og Vestfoldbunaden.

– Jeg solgte faktisk bilen i 2017. Det endte med at jeg angret meg og kjøpte den tilbake bare to dager senere. Dét har vi i familien ledd mye av. ●

MERCEDES GELÄNDEWAGEN

» Militærbil introdusert som sivilbil i 1979.

» Produsert uendret inntil 2018, da den fikk oppgraderinger.

» Håndbygget i Østerrike.

» En Günther Holtorf kjørte sin G 900 000 km gjennom 215 land uten trøbbel.

» Spesialbygget som pick-up med 6 hjul.

KLAR MED TREDJE VERDENSKRIG: Astri Sjuls har gått så langt at hun har skapt sitt eget ordforråd for å beskrive Mercedesen.

Du blir aldri ferdig med å fylle tanken,
men det tar også litt tid å tømme den.

ASTRI SJULS, GELÄNDEWAGEN-ENTUSIAST

GARANTERT SOLGT:

Blir du kjent med Rune Weie, er sannsynligheten tilstede for at du før eller senere konverterer til Alfa-religionen. Her er han i en Montreal 1972-modell, kjøpt i vår.

Alfaer trenger litt stell, så går de akkurat like fint som andre biler. Det hjelper å være interessert i bil. Er du ikke det, kjør heller Toyota. Eller tog.

RUNE WEIE, ALFA ROMEO-ENTUSIAST

ALFAHANNEN

Rune Weie har siden sin første Alfa Romeo i 1986 gjort mer for å fremme merket enn noen markedsavdeling klarer på hundre år.

ALFA ROMEO

» Aristokraten Ugo Stella grunnla Alfa (Anonima Lombarda Fabbrica Automobili) i 1910.

» Guiseppe Romeo kjøpte Alfa i 1915.

» Firkløver-merket skulle gi hell og lykke i racing, men det hjalp ikke alle. I 1923 debuterte merket med tre P1-biler i Grand Prix på Monza. En av sjåførene krasjet og døde.

» På 1960-tallet hadde merket posisjonen BMW tok på 1970-tallet.

» I Europa selger nå Alfa mindre enn det franske merket DS Automobiles.

Hvor bor Norges allmektigste alfist? Mange i Alfa Romeo-miljøet peker mot Hylla på vilt vakre Inderøy i Trøndelag. Rune Weie, lastebilsjåfør hos Verdalskalk, oppildner og inspirerer Alfa-entusiaster på treff og i sosiale medier. Han har eid over 30 eksemplarer av arten og fikk sitt første Alfa Romeo-sjokk da han var 15 år.

Rundt 1976 kjøpte eldste broren en 1969-modell Giulia 1300Ti:

– Førsteintrykket? Italieneren virket rar, nesten stygg, så jeg fokuserte heller på de tøffe detaljene. En småhissig 1300 «Bialbero» aluminiumsmotor med rundt 100 hestekrefter, en svær turteller med rødfelt fra 7000 omdreininger. Klart det var gromt.

OPEL-PLANEN

Weie spoler fram til sankthansaften i 1986:

– Som ansvarlig familiemann med to små jenter, fløy min daværende kone og jeg for å kjøpe oss fornuftig bil i Oslo, hvor utvalget potensielt skulle være bedre enn i Trøndelag. Planen var en budsjettennlig Opel Rekord 2,2i.

Etter lesing av bruktbilannonsene i Aftenpostens torsdagsutgave, ble planene snudd på hodet.

– Vi kom i stedet hjem til Trøndelag med en 1981-modell Alfa Romeo Giulietta 1,8i, rapporterer han.

Lakkfargens storslagne navn var alene en kjøpsgrunn: «Grigio chiaro metallizzata» – altså «sølv metall» på flatt norsk. Weies Alfa-kjøp ble det første i en lang rekke, men først måtte han skaffe sveiseapparat.

– Bilen hadde jo passert fem år. Heldigvis har nyere Alfaer blitt meget bedre. Giuliettaen lærte meg uansett å sveise, og det er jo lurt.

SKITPRAT

Folk som mener Alfa er en drittbil, imponerer Weie lite.

– De vet knapt hva de prater om, for det finnes noen stygge Alfaer, og det finnes også masse Alfaer som fungerer godt. Så dét! Jeg bruker å si at jeg vet at jeg kjører en skitbil: Da blir det ikke så artig å terge, flirer Weie.

Han mener 99 prosent av nordmenn har liten eller ingen kunnskap om Alfa Romeo.

– Spesielt nord for Sinsenkrysset i Oslo. Etter å ha kjøpt en nyere Stelvio i fjor sommer, har jeg fått mange uvitende kommentarer og spørsmål, som «eksisterer fabrikken fortsatt»? Men at det er «dårlige biler», det vet nesten alle. Med syv års garanti har jeg ryggdekning i minst 200 000 km.

I sin tid ble Alfa kalt «Ferrari for folket» og «Fattigmanns Ferrari».

– Da produserte fabrikken sportsbiler med bakhjulsdreiv, og ikke som i 2024: Nærmest bare SUV-er.

Nå ratter Weie en nyere, dieseldrevet Stelvio, samt en 1972-modell Montreal sportsbil, med velvoksen V8-motor på 2600 kubikk.

– De to vitner vel om en splittet personlighet, humrer han.

Flere kan ha glede av å pugge en smule Alfa-fakta.

– Husk: I nær 70 år var bilene teknisk overlegne andre bilmerker, godt hjulpet av en solid racinghistorie. Derfor kjører alle mennesketyper Alfa. I miljøet kjenner jeg flere tannleger enn lastebilsjåførere, som meg selv. I Klubb Alfa Romeo, er alle selvsagt like velkomne, enten du stiller med en mindre Alfasud 1,2 eller en voldsom 8C sportsbil. Og det kan like gjerne være tannlegen som kommer i Alfasuden.

LITT DUMME

Han innrømmer glatt at folk kan være uheldige med Alfa:

– Andre ganger er de dessverre bare litt dumme: Langt fra alle burde kjøpe Alfa Romeo. Å handle en godt brukt 156 eller 159 til 15 000 kroner, og tro at den skal gå problemfritt i årevis, er i overkant optimistisk. Alfaer trenger litt stell, så går de akkurat like fint som andre biler. Det hjelper å være interessert i bil. Er du ikke det, kjør heller Toyota eller lignende. Eller tog, skratte Weie.

I løpet av en 130 miles rundtur på Østlandet fikk han øye på ett enslig eksemplar av Alfas nyhet, Tonale.

– I kontrast kom jeg ut av tellinga på Teslaer, bare to mil hjemmefra til Levanger. Nå har Alfa vist sin første elbil, Junior, som kan jo resultere i noen salg, og en opptur her hjemme. Men egentlig kommer vel også denne for sent. Vi håper jo det beste. ●

PÅ RØD LØPER

Siden hun satte seg bak rattet på sin Model S i 2016, har Vigdis Margrethe Løver vært en av Norges inderligste og mest profilerte Tesla-entusiaster.

Vigdis Margrethe Løver på Skotselv i Øvre Eiker har malt 12 kunstverk med Tesla-motiv, på mobilen har hun mer enn 8000 bilder av sitt eksemplar av arten – og hun har kjørt bortimot 40 000 kilometer årlig siden hun ble Tesla Model S-eier for åtte år siden.

Kunstneren, galleristen og journalisten – med mer enn 15 års fartstid i lokalavisen Eikerbladet – sitter som styremedlem i Tesla Owners Club Norway, som har arrangementer i samarbeid med Tesla-importøren. Hun er også primus motor i «Tesladamene», en lukket, mystisk gruppe, hvor damene visstnok gjør mye gøy greier vi andre nektes innsyn i.

Den 23. juni 2016 hentet hun sin illdrøde Model S, og opplevde overleveringen hos forhandleren i Drammen et sjelelig jordskjelv. Hennes aller første, duggfriske Tesla-minne sitter fortsatt i kroppen:

– Etter 10 sekunder bak rattet ble jeg det jeg kaller «Tesla-gal». Siden klarte jeg knapt snakke uten å nevne Tesla, og familien ble nok etter hvert litt lei. Men de har overlevd, skratter hun.

TESLA-GAL

Hun har en forklaring på hvordan hun er skrudd sammen:

– Jeg vokste opp med bilprat rundt kjøkkenbordet, og fant en svært bilinteressert ektemann.

Hennes egen entusiasme har verken avtatt eller stabilisert seg.

SERIØST: Vigdis Margrethe Løver går fysisk til verks for å minne oss på at hun inderlig elsker Tesla.

– Mange av mine beste venner stammer fra da jeg startet å være aktiv i Facebook-gruppen til Tesla Owners Club Norway.

I 2016 telte forumet knappe 6000 medlemmer.

– Blant de trofaste, rundt 150 kommentatorene var humoren og ironien stor. Jeg likte å skrive tull og tøys – gjerne småfrekke innlegg for å sette andre i godt humør. Men nå har Facebook-gruppen til Tesla Owners Club Norway mer enn 45 000 medlemmer, konstaterer hun.

– Morsomheter er selvsagt blitt vanskeligere å formulere uten at folk der misforstår.

BRÅSTOPP

Løvers personlige bilskilt får enkelte til å bråstoppe, og henne selv til å gapskratte. Når engelsktalende skal uttale etternavnet, sier de «Mrs. Lover».

– Jeg vurderte også skiltet «my lover», for jeg legger aldri skjul på at jeg elsker Teslaen min like høyt som min kjære ektemann.

Løver har fått merke at Tesla er yndet hatobjekt blant smådjevler med brennende behov for dumdris-tige ytringer.

– Utsagn som «dildo» og «drittbil» er nok det styggeste jeg har hørt. Andre dag som Tesla-eier stoppet en mopedist, stirret meg inn i øynene og viste fingeren. Da gråt jeg i en uke og hadde det skikkelig vondt. Siden har jeg mest opplevd flåsete bemerkninger, som jeg overser.

Løver ser likevel at enkelte mennesketyper ikke passer Teslas profil og bruksområder:

TESLA MODEL S

» Hadde 16 000 reserverasjoner før lansering i 2012.

» Tilnærmet likt tyngdepunkt som den 1 meter lave racingbilen Ford GT.

» Glasstaket blokkerer 98 prosent UV-stråler.

» Berøringsskjermen på 17-tommer har fortsatt uslåelig funksjonalitet.

» Første bil med toppscore i alle kategorier i amerikansk sikkerhetstest.

Denne bilen skal jeg ha til jeg dør. Så får vi se hvem som dør først.

VIGDIS MARGRETHE LOVER, TESLA-GAL

– Min mann, som jeg tross alt har fått bilen av, er desidert ingen Tesla-mann. Siden 2016 har han satt seg maks ti ganger bak Tesla-rattet, men har ti diesel- og bensinbiler i garasjen. Han viser nå at han er veldig stolt av både Teslaen og meg.

SNILL KONE

Ved et tidligere tilfelle, da mannen braste inn døren med en gigantisk, 75 tommer TV, ga hun han grønt lys for å beholde apparatet, om han sluttet å snakke ned Tesla.

– Dét løftet holdt han. Da Tesla lanserte Cybertruck, ønsket han seg en slik en. Og jeg, som jo er snill kone, la inn en reservasjon på 1000 kroner som årets julegave.

Om det var krise ville hun la mye gå, før bilen.

– Jeg sier ofte: «Denne bilen skal jeg ha til jeg dør». Så får vi se hvem som dør først. ●

amina S

3-faset lading – 22 kW

Liten og kraftfull elbillader som gir opptil 100 km rekkevidde på én time

Smidig 6 meter fast kabel

En tynnere ladekabel for enkel håndtering og ryddigere gårdsrom

Lader alle biler

Type 2 ladekabel, kompatibel med alle moderne el- og hybridbiler

Fremtidsrettet

Zigbee og Bluetooth for sømløse integrasjoner mot smarte løsninger

Finn nærmeste forhandler
på aminacharging.com

ALT DU MÅ VITE FOR Å UNNGÅ FELLENE

Norges mest solgte bil er en bruktbil. Her er 24 gode råd til deg som skal kjøpe eller selge.

TEKST: **GEIR RØED**
FOTO: **NIKOLAS GOGSTAD**

BRUKTBILRÅD: Motors journalist Geir Røed skriver over 100 artikler i året om bruktbilproblemer på Motors nettsider.

TO LOVER GJELDER

Husk på forskjellen mellom forhandler, hvor forbrukerkjøpsloven gjelder, og privat selger, hvor kjøpsloven gjelder. Forbrukerkjøpsloven gir bedre rettigheter enn kjøpsloven.

HVOR ER DET TRYGT?

Forbrukertilsynet mener det ikke er tryggere å kjøpe bil fra merkeforhandlere enn fra typiske bruktbilforhandlere. Forbrukertilsynet mekler årlig i 2000-3000 bilkonflikter, i tillegg til at et stort antall konfliktsaker avgjøres i Forbrukerklageutvalget, som ligger under Forbrukertilsynet.

1

KJØP LOKALT

Mange lar seg friste til å kjøpe bruktbil langt unna der man bor, gjerne i en annen landsdel.

Da blir det vanskeligere med reklamasjoner. I praksis må man enten reise til forhandler for å få en vurdering og eventuelt en utbedring, eller at man blir enig med forhandler om å bruke et annet verksted i nærheten av der du bor. Dette skaper ofte diskusjoner og utfordringer. Bilkjøp i en annen landsdel fører også til at mange velger å kjøpe bilen usett. Det er en stor risiko. Da er det også vanskeligere å vinne gjennom i en klagesak.

2

GRÅTT, SVART OG STØRST

Populære bilmodeller holder seg bedre i pris enn ukurante merker. I 2023 var Tesla Model Y suverene på salgstoppen. Det er også viktig å velge riktig utstyr og utstyrsnivå. Spesielt på premiumbiler kan manglende utstyr straffe seg i innbytteprisen.

Noen kjøper seg en knallgul bil, eller en annen farge som vekker oppsikt. Men grått og svart velges av de fleste, og oppleves som tryggest. Det gir også best pris når du skal selge bilen.

3

BILENS FORHISTORIE

Skal du selge bil, må du fortelle alt du vet om bilens forhistorie, om feil, skader og uhell. Skal du kjøpe bil, skal du kunne forvente at du får vite slikt fra selgeren. Men i tillegg er det viktig å gjøre egne undersøkelser: hvem har eid bilen før, er den importert utenom offisiell importør, eller gjenoppbygd etter stor skade. Slikt får du vite ved å logge deg inn på vegvesen.no, og taste inn reg-nummeret eller understellsnummeret. Innhent gjerne tidligere EU-kontroller, og kontakte tidligere eiere, dersom du finner noe du blir usikker på. Varsellampene bør blinke dersom bilen har vært eid av et forsikringsselskap og/eller et gjenopprettingsfirma.

4

OVERSIKT OVER FEIL

Alle ønsker å kjøpe en bil som ruller og går, og som er trygg. De årlige oversiktene fra tyske TÜV gir en viss pekepinn på hvor mange feil de enkelte bilmodellene har. Oversikten fra 2023 viste at hver femte bil har en «betydelig» eller «farlig» feil.

Her hjemme gir EU-kontrollene en indikasjon. Bare om lag halvparten av bilene passerer EU-kontrollen uten en mangel. Men EU-kontrollene gir deg ikke fullstendig informasjon om bilens forfatning, så det kan være smart å bestille NAFs kjøptest, som kommer i to ulike varianter.

5

REKLAMASJON

På gjenstander som er ment å vare vesentlig lenger enn to år, som biler, er reklamasjonstiden fem år. Men det betyr ikke at du kan drøye før du reklamerer. Du må reklamere innen ca. to måneder etter at du oppdaget feilen eller mangelen. Reklamér skriftlig. En god regel er å ha all kommunikasjon skriftlig. Snakker du med motparten, sørg for å sende et referat av samtalen i ettertid, slik at du har dokumentasjon også etter en muntlig prat. Når du kjøper bruktbil gjennom forhandler, gjelder forbrukerkjøpsloven, og de samme maksimumsfristene. Men i praksis skal det mer til for å vinne frem, jo eldre bruktbilen er. Når du kjøper fra en annen privatperson gjelder kjøpsloven, som gir deg færre rettigheter og kortere reklamasjonstid (to år).

FEILKJØP: Cato Kraugerud kjøpte en Golf han skulle angre på.

FORHISTORIE

GOLF-KJØP HEVET FOR 3. GANG

Golfen skulle være Cato Kraugeruds julegave til seg selv. Men det ble en forferdelig opplevelse.

Bruktbilen var nettopp blitt kjørt av bilhengeren til bilforhandleren, da han fikk telefonen hvor han får høre om bilens forhistorie.

Sjokkert forsøker Kraugerud å stoppe pengeoverføringen og kontakter bilforhandleren med krav om å få heve kjøpet.

– Det ble en veldig dårlig jul, med masse tanker, forteller han.

Motor har flere ganger skrevet om den seks år gamle Volkswagen Golfen som Cato Kraugerud kjøpte.

Det begynte med artikkelen om at Katinka Nilsen i Drammen fikk heve kjøpet etter en dom i tingretten, fordi det lakk vann inn i bilen.

Etter at bilforhandleren Autotal på Oppdal i Trøndelag fikk bilen tilbake fra Katinka Nilsen, utbedret de bilen slik de mente det var behov for – og la den ut for salg igjen.

– Bilen er tett og fin nå, sa daglig leder Per Inge Maridal i Autotal, som like etter solgte den videre

til Mariann Aarnes på Løten i Hedmark.

Før kjøpet fikk hun ikke vite noe om vannskaden fra forhandleren.

Hun reagerte imidlertid raskt da hun like etter kjøpet fikk vite om bilens forhistorie, og bilforhandleren aksepterte at også hun fikk heve. Aarnes sto registrert som eier i bare ett døgn.

Like etter ble bilen lagt ut for salg igjen for tredje gang. Denne gangen informerte Autotal i annonsen om at det har vært en vannskade, som nå er utbedret.

Cato Kraugerud bestemte seg for å kjøpe bilen som julegave til seg selv. Dermed ble bilen fraktet nedover fra Trøndelag igjen – denne gang til Sarpsborg i Østfold.

– På telefonen sa selgeren at vannskaden var fikset, og at det ikke var noen problemer.

Men da han oppdaget tingrettsdommen, hvor advarslene fra servicelederen hos merkefor-

Foto: Jon Terje Hellgren Hansen

HVEM ANNONSERER?

Fordelingen av bruktbil-annonsører for perioden januar-august 2023:

- » 42 prosent privatpersoner
- » 26 prosent merkeforhandlere
- » 32 prosent bruktbilforhandlere.

Kilde: Finn.no

handleren sto, ble han sjokkert.

Tidlig på første hverdag etter jul, 3. juledag, kontaktet han banken sin på telefon, samtidig som han oppsøkte nærmeste banklokale.

– Da ble overføringen stoppet, forteller han lettet.

Dagen etter, 4. juledag, hentet bilforhandleren bilen – og den ble kjørt opp til Trøndelag igjen, etter tredje heving. Cato Kraugerud har nå kjøpt seg en annen Golf.

– Den er jeg fornøyd med, smiler han. ●

TIDLIGERE SALGSLEDD

En sjeldent brukt rettighet i kjøpsloven gir deg mulighet til å reklamere til tidligere salgsledd, i stedet for til den du kjøpte bilen av. Altså at du eksempelvis reklamerer til Tesla Norge, som solgte bilen ny, i stedet for til Ola Nordmann, som du kjøpte den av.

Bilbransjen er kritisk til muligheten, mens forbrukerorganisasjonene er glade for den.

7

OLJEFORBRUK

Bruker bilen for mye olje, må det opplyses om. Bilprodusentene oppgir hva som er vanlig oljeforbruk. Overstiges dette vesentlig, er det reklamasjonsgrunn. Noen ganger holder det heller ikke å si fra om høyt forbruk.

Da en brukt Audi skulle selges, advarte bruktbilforhandleren om høyt oljeforbruk. Likevel fikk kjøperen heve kjøpet i tingretten. Oljeforbruket var hele tre ganger høyere enn Audis grenseverdi, og merkeforhandleren anbefalte å bytte motor.

8

NY FORBRUKER-KJØPSLOV

Fra januar 2024 ble forbrukerkjøpsloven endret. Endringene gir bilkjøperne bedre rettigheter. Bilforhandlerne får økt bevisbyrde, biler kan ikke lenger selges med generelle forbehold, og bilforhandlerens mulighet til å rette feil og mangler er snevret inn. Terskelen for å kunne heve bilkjøpet er blitt betydelig lavere, og forbrukerkjøpsloven stiller nå krav til hvor lenge appene, som er en del av de fleste nye biler, skal fungere.

På ett punkt er rettighetene blitt dårligere: Nå har du ikke lenger rett på lånebil, men du kan kreve erstatning for utgifter til selv å leie leiebil.

9

FORLENGET GARANTI

Flere bilprodusenter og bilforhandlere tilbyr forlenget nybilgaranti, slik at du og neste eier skal ha garanti utover den normale garantitiden. Disse garantiene koster som oftest flere titusener, og både NAF og Forbrukerrådet fraråder dem. Det er sjelden de ser at slike garantier gir en god verdi. NAF og Forbrukerrådet har blant annet sett på Teslas forlengede garanti, som mener de har svært begrenset dekning og verdi. Det er også flere frittstående aktører som tilbyr ulike garantier. Ofte selges garantiene gjennom bruktbilselgeren. Også disse advares det mot å kjøpe. Forbrukertilsynet har også sett på garantiene. De ser at mange garantier gjelder kun motoren, eller inntil et bestemt antall kilometer. Dermed blir kjøpernes garantikrav ofte avslått, erfarer tilsynet. Forbrukerkjøpsloven gir gjerne bedre rettigheter enn bruktbilgarantier.

FALKEN**FALKEN DEKK - EN VINNER PÅ NORSKE SOMMERVEIER!**

Falken tilbyr et omfattende utvalg av dekk som regelmessig overbeviser hos uavhengige testorganisasjoner, samt å bli rost av forbrukerne. Falken dekk passer til mange biler og kjørestiler, og er utformet for å gi forbedrede kjøreegenskaper og samtidig opprettholde optimal drivstoffeffektivitet.

ZIEX ZE310**AZENIS FK520****e.ZIEX****NYHET****Nye Falken e.ZIEX**

High performance dekk tilpasset elbiler, med innovativ teknologi for å minimere rullemotstand, øke rekkevidde og redusere støyutslippet.

10

EKSPERTHJELP

I en konfliktsak står du mye sterkere dersom du har en sakkyndig uttalelse som støtter ditt krav. Har du to eller flere uttalelser, er det enda bedre. En sakkyndig kan være et godkjent verksted eller en bilkyndig person. NAFs konsulenter brukes ofte. Vær også kritisk til eksperten, som bør dokumentere, og ikke bare synse.

Dersom du trenger advokat, husk at advokathjelp koster mye – og pass på å få hjelp av en advokat som kan feltet. Ikke velg skilsmis-seadvokaten din, eller skatteadvokaten til jobben din. I bilforsikringen har du en rettshjelpsdekning, hvor du kan få advokathjelp for inntil 100.000 kroner, minus en egenandel. Havner konflikten i retten, må du være obs på at du som hovedregel også må betale motpartens saksomkostninger dersom du taper.

11

IMPORTBIL

Det skal opplyses om bilen er importert gjennom offisielle kanaler, eller sideimportert eller bruktimportert. Rettspraksis er at man får prisavslag dersom man ikke får vite det.

Ofte virker heller ikke alle funksjoner på slike biler, eller det er utstyr som mangler. Det må også opplyses om. Tenk deg dessuten godt om før du kjøper en bil uten alle funksjoner.

12

«OUTLET»-SALG

Flere store aktører i bilbransjen forsøker nå å selge bruktbiler på såkalt «outlet»-salg, med reduserte reklamasjonsrettigheter og uten at det tas tilstandsrapport. Både Forbrukerrådet, NAF og til dels også bilbransjeforbundet advarer mot salgsformen.

» Se også side 94

Nye SAILUN ZSR2

Tildelt beste EU-merking for Ultra-High Performance dekk og sertifisert av tyske TÜV.

 SAILUN

Det smarte valget innen Ultra-High Performance dekk!

- Smart teknologi: ny gummiblandning leverer premium ytelse til lavere pris.
- Smart ytelse: beste våtgrep med A gradering på EU label.
- Smart komfort: laveste støynivå med A gradering på EU label.
- Smart sikkerhet: opptil 3 meter kortere bremselengde.
- Smart kvalitet: kvalitetsgodkjent av tyske TÜV.
- Smart økonomi: opptil 20% mer drivstoffeffektiv i forhold til forgjenger.

Importer: Norgesdekk AS | Les mer om Sailun dekk og finn din nærmeste forhandler på www.norgesdekk.no

13

MODIFISERING

Modifisering (effektøkning eller tuning som det også kalles) er som hovedregel ikke mulig å gjøre lovlig. Selger du en bil som er modifisert uten å opplyse om det, havner du fort i erstatningsansvar – og du kan risikere at handelen blir hevet. Forbrukerklageutvalget har i en rekke vedtak konkludert med at effektøkninger fører til at bilens verdi reduseres fordi for høy effekt gir risiko for unormal slitasje, samt at kjøperen får reduserte reklamasjons- og garantirettigheter.

14

FØLG SERVICE-PROGRAMMET

Hvis du ikke følger anbefalt serviceprogram risikerer du at nybilgarantien ikke gjelder. Men det må være sammenheng mellom feilen som oppstår og det at serviceprogrammet ikke er fulgt. Møller Bil krevde 172.000 kroner av en bileier da girkassen havarerte på hans VW Passat. Men Møller tapte i retten. De fikk ikke medhold i at sent oljeskift var årsaken til havariet.

15

EU-KONTROLL

Mange annonserer biler med at de er «EU-godkjent». Men EU-kontroll, eller periodisk kjøretøykontroll, er ingen garanti for at bilen er i generelt god stand. Det er en kontroll av trafiksikkerheten på kontrolltidspunktet, og en måling av støy og avgasser.

16

VENTETID PÅ BILDELER

Er bilen din utenfor garanti- og reklamasjonstiden, eller du har bulket og det er din feil, har du som hovedregel ingen rett på lånebil, såfremt du ikke har leiebil som dekning i bilforsikringen. På grunn av krig, ettervirkninger av korona og generell delmangel, er det til dels ekstremt lang ventetid på bildeler. Du risikerer at selv de enkleste bilreparasjoner tar mange måneder.

17

UORIGINALE DELER

Selv en krok kan skape problemer på moderne biler, dersom tilhengerfestet ikke er originalt. Det fikk Ole Aalde Nyhagen erfare da feilmeldingene rant inn på hans VW ID.4.

Uoriginalt utstyr, som tilhengerfeste, frarådes på de aller fleste bilmerkene. Det er tryggest med originalt utstyr. Men det er også dyrest, påpeker NAF.

18

BREMSE OG ELEKTRONIKK

Rust på bremseskiver og feil på elektronikk er økende problemer på biler. Bremses på grunn av salting og elbiler som regenererer. Dermed brukes bremsene sjeldnere. Elektronikk fordi det rett og slett er komplisert å finne feil, og fordi større komponenter gjerne må byttes.

I tillegg er bærekuler, forstilling og bakstilling gjengangere, erfarer NAF-verkstedene.

Teknisk konsulent Benny Christensen i NAF Advokat anbefaler bremseservice, og at man sjekker bremseskivene selv innimellom.

19

LAKK

Mange, spesielt Tesla-eiere, opplever at lakken har dårlig kvalitet. Årsaken virker å være både miljøkrav, og for få lag påført av produsenten.

Motor har skrevet flere artikler om at dårlig lakk-kvalitet skal kompenseres med prisavslag.

En del bilkjøpere forsøker å komme av flassing og steinsprusker i forkjøpet, og bruker tusensvis av kroner på å foliere bilen. Mange firmaer har spesialisert seg på dette, men her er det store prisforskjeller – og store kvalitetsforskjeller.

RETTIGHETER: Hanne Stenslet
kjenner sine forbrukerrettig-
heter, og gikk til sak mot
BMW-forhandleren.

SERVICEPROGRAM

«MOTOREN SKAL JO HOLDE LENGRE ENN 119 000 KM»

Bilen til Hanne Stenslet hadde fulgt serviceprogrammet. Likevel røk delen som egentlig skal holde hele bilens levetid.

Høsten for snart fem år siden kjøpte Hanne Stenslet i Eidsvoll en fire år gammel BMW for 219 000 kroner. Da bilen var blitt ni år gammel, men bare hadde gått 119 000 kilometer, havarerte bilen.

På et merkeverksted til BMW ble det konstatert brudd i registerkjedet, til tross for at både Stenslet og tidligere eier har fulgt bilens serviceprogram.

Mange som havner i samme situasjon med en bruktbil som begynner å dra på årene, vil tenke at man ikke får dekket innsetting av ny motor på en så gammel bruktbil.

– Dette er en velkjent svakhet

ved BMWs 2-liters dieselmotorer, sier teknisk konsulent Benny Christensen i NAF Advokat.

– Men jeg visste om reklamasjonsrettighetene mine, forteller hun.

«Forbrukerklageutvalget er under noe tvil kommet til at det er en iboende svakhet ved motoren. Registerkjedet skal normalt vare hele motorens levetid, heter det i FKU-vedtaket.

BMW-forhandleren som solgte Stenslet BMW-en, Jæger sentrum i Bergen, aksepterer imidlertid ikke vedtaket fra Forbrukerklageutvalget. I stedet for å betale Stenslet de 60 000 kronene hun er tilkjent, har de valgt å ta ut søksmål mot henne for tingretten.

– Serviceintervallene er satt ut fra en kvalifisert vurdering av bilprodusenten. Det er etter vår vurdering heller ikke grunnlag for å anføre at registerkjedet er en svakhet på denne motorserien, sier daglig leder Bjørn Inge Knudsen i Jæger sentrum. ●

Foto: Geir Røed

2023-TALLENE

ANTALL BRUKTBILKJØP: 506 979.

ANTALL NYBILKJØP: 126 953.

DIESEL-ANDEL: 40,91 prosent

BENSIN-ANDEL: 26,28 prosent

ELBIL-ANDEL: 19,03 prosent

LADENYBRID-ANDEL: 8,92 prosent

HYBRID-ANDEL: 4,85 prosent

Kilde: Opplysningsrådet for veitrafikken (OFV)

20

RUST

Rust er skrekken for mange, og noen ganger er det virkelig ille. Motor har skrevet flere artikler om rustne biler, hvor rusten er forsøkt skjult på diverse kreative måter, blant annet med byggeskum og myggnetting.

Også nyere biler rustet. På elbiler kan det bli svært kostbart, dersom fukt får komme til inn i batteripakken. Har ikke selger opplyst om rust som hen

MISFORNØYD: Ruben Jonassen sa tydelig fra hva han mente om Tesla.

Foto: Privat

LAKK «JEG ER EN ULYKkelig BILEIER»

Ruben Jonassen har montert et tydelig budskap på Teslaen sin.

For tre år siden kjøpte Ruben Jonassen i Bodø sin aller første nybil, en svart Tesla Model 3. Men gleden ble kortvarig. Han følte raskt at han i stedet har kjøpt «katta i sekken», som han sier. Problemene med bilen omfatter blant annet:

Baklysene er halvfulle av vann, slik at hverken kjørellys eller blinklys virker, til tross for at lyktene er skiftet fire ganger. Etter et halvt år begynte lakken å løsne, og dekkene slites så skjevt at han må kjøpe nye dekk to ganger i året.

Men så langt har Tesla ikke hjulpet ham og utbedret feilene og manglene.

For ett år siden var Ruben Jonassen så lei at han oppsøkte et folieringsfirma i Bodø, hvor han betalte 900 kroner, etter det han mener å huske, for å få montert «ulykkelig bileier» på begge sidene av bilen, samt et surt fjes, og pil ned mot kanalene.

Han ler godt når Motor tar kontakt og spør hvordan folk reagerer.

– Jeg føler jeg kjører en unik

bil. Kjempemange tar bilde av den. Jeg får utrolig mange artige blikk.

Han ble enig med Tesla Norge om å selge bilen tilbake til dem, for en sum han ikke kan fortelle om.

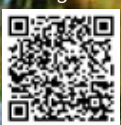
– Men jeg er fornøyd med avtalen, sier han.

Han er derimot fortsatt kritisk til Tesla.

– Jeg var uheldig og fikk en mandagsbil. Det kan alle bilmerker ha. Men spørsmålet er hvordan problemene behandles av bilmerket. ●

DBS URBANEL-5
20 999,-
(34 999,-)

Info og film:

DBS VEIEL
22 999,-
(36 999,-)

LYST PÅ ELSYKKEL?

- 40% i sommer på kundefavorittene
Urbanel-5 og Veiel, perfekte
allround-elsykler til tur og pendling!

Benytt rabattkoden **DBSSOMMER** på dbs.no

DBS

EN DEL AV ØYEBLIKKET
SIDEN 1932

Gyldig ut juli 2024

21

HVORDAN SELGE BILEN

Mange ønsker å bytte inn bruktbilen sin hos forhandleren de kjøper ny bil av. Det er enkelt og praktisk. Men husk at det er flere muligheter, og at du kan få mye mer ved å selge bilen på andre måter.

De siste årene har det også kommet tjenester hvor profesjonelle oppkjøpere konkurrerer om bilen din i en auksjon.

Dessuten kan du selvsagt fortsatt selge bilen din selv. Da får du høyest pris, men husk at ved privatsalg har du reklamasjonsansvar overfor kjøperen.

22

LØGN OG USANNHETER

«Bilen er i meget god stand og helt rustfri» skrev den private bilselgeren som solgte en Mercedes-Benz. Senere viste den seg å være kraftig angrepet av rust. Direkte usannheter blir slått ekstra hardt ned på i rettssystemet.

Derfor er det viktig å sjekke bilens forhistorie, for å avdekke usannheter.

23

SKRYT MÅ STEMME

Bilselgerne må gjerne skryte av bilene de selger. Men påstandene må stemme og være riktige.

Det går heller ikke å fraskrive seg ansvaret ved å ta forbehold mot feil i annonsen, ifølge rettspraksis. Markedsføringen skal være riktig.

Dersom bilselgeren skriver feil i annonser og kontrakt, vil du som oftest ha rett til prisavslag.

Feil årsmodell fører til at kjøper normalt har rett på noen titusener i prisavslag.

24

FORMIDLINGSSALG/ MELLOMMANNSSALG

Ikke la en bilforhandler formidle bilen din. Du må betale et honorar for salgsjobben, og du har ikke kontroll med hvor mye de selger den videre for. De kan selge den for mer enn det du får fra dem. Samtidig er det du, og ikke bilforhandleren, som er ansvarlig for reklamasjoner fra den nye eieren. Du må betale prisavslag, eller i verste fall må ta bilen tilbake. Bilkjøperen har dessuten bedre rettigheter mot deg, siden formidlingssalg reguleres av forbrukerkjøpsloven. Salg gjennom private reguleres av kjøpsloven. For kjøperne er det også vanskelig å få medhold i krav mot formidlingsfirmaet.

DEN ULTIMATE KOMBINASJONEN AV KRAFT OG ELEGANSE

NYE ULTRAC PRO
DER SPORTSLIGHET MØTER KOMFORT

VREDESTEIN
TYRES

Les mer om Vredestein dekk og finn din nærmeste forhandler på www.norgesdekk.no

EN TUR I PARKEN: Hva er vel bedre enn en tur i parken når du er på storbyferie? Men husk gode sko hvis du velger Englischer Garten i München, for du finner knapt større park.

TI BITER AV BAYERN

Den største festen, de staseligste slottene, de flotteste fjellene og de beste pølsene. Bayern er en reise verdt.

Tekst og foto: **PETER RAAUM**

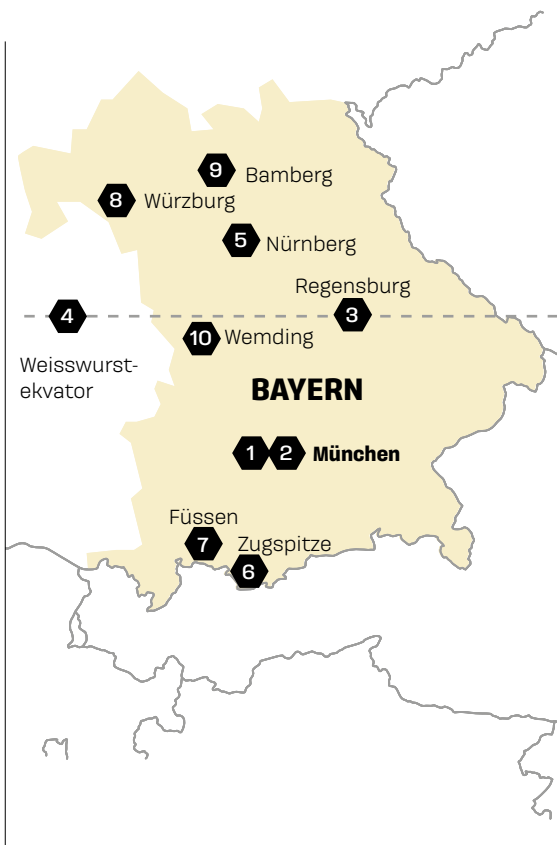
1 METROPOLEN

Storbyer kjennes på sine parker – og det gjelder for München mer enn noen.

Bayerns hovedstad har mange parkanlegg, men Englischer Garten overgår dem alle. Ja, hva størrelse angår overgår den det aller meste – også globalt. Med sine 375 hektar er den større enn både Central Park og Hyde Park, for å nevne to parker vi nordmenn kjenner godt.

Parken strekker seg i en langtrukken firkant fra sentrum og nordøstover, med nesten åtte mil grusveier (og litt asfalt hist og pist) for den som vil teste formen til fots eller på sykkel. Det er sågar mulig å teste surfe-kompetansen på Eisbach – en av elvene som snirkler seg gjennom parken.

Englischer Garten har vært en folkets park siden den åpnet i 1792. Navnet skyldes rett og slett at den ikke er fransk, abso-lutt ikke inspirert av de franske kongenes hang til sirlig designede parker i overdådig senbarokk-stil. Her er de landlige engelske landskapsparkene forbildet.

BAYERN

» Bayern er den største av Tysklands 16 delstater, belig-gende i sørøst med grense mot Østerrike og Tsjekkia på et landareal nesten like stort som Troms og Finnmark til sammen. Delstaten har 13,3 millioner innbyggere, vel 10 prosent bor i hovedstaden München.

» Donau, Europas nest lengste elv, renner gjennom Bayern, som i sør har Tysklands høyeste fjell, Zugspitze (2963 moh.).

» Delstaten var et lokomotiv i industrialiseringen og gjen-reisningen av Vest-Tyskland etter krigen, i dag har Bayern en toneangivende elektro- og bilindustri (BMW og Audi har ho-vedetsete her) – selv om det også er den største jordbruksdelsta-ten i dagens Tyskland.

STINN BRAKKE: De største Oktoberfest-teltene har plass til opp til 10 000 gjester.

2 FESTEN

Det er noen ting det ikke holder å lese om, man må oppleve det. Se det, hør det, smake det. Oktoberfest i München er en av de tingene.

I en 16 dagers periode frem til og med første søndag i oktober er bydelen Theresienwiese i München duket til fest; med ompa til du dør fra byens borgermester taper den første ølen i Schottenhamel-teltet og roper «O'zapft is» – «det er tappet!» – til siste besøkende tusler hjem 6-7 millioner liter øl senere.

Det høres ut som oppskriften på alle fyllefesters mor, men det er vel så mye et familiearrangement tuftet på lange og stolte tradisjoner. Over hele München støter

du i disse dagene på festpyntede bayere – i dirndl eller lederhosen – på vei retning «Wiesn» via metroen, på sykkel eller til fots.

Oktoberfesten har endret form siden den første i 1810, men viktige elementer ligger fast: Oktoberfestens eget øl er selvfølgelig en betingelse, brygget av et av byens seks lokale bryggerier (apropos tradisjon har tre av dem røtter tilbake til 1300-tallet). Men det er både alkoholfritt og vin (sågar et eget vintelt) tilgjengelig. Og gratis drikkevann kan tappes fra kraner en håndfull steder.

Her er både tivoliattraksjoner og småboder, men det er i de 17 hovedteltene det skjer. De store bryggeriene har ett eller flere telt, alle med plass til opp mot 10.000 mennesker, der orkesterpodiet troner i midten og langbordene står presist oppstilt

rundt. Har du ikke hørt allsang før, så hører du det her.

Teltene har gratis adgang – og ved de fleste av dem kan du reservere plass via oktoberfestens hjemmeside. Bryggeriene Paulaner, Spaten, Hacker-Pschorr, Augustiner, Hofbräu og Löwenbräu dominerer teltene, men skal du finne oktoberfesten på sitt mest autentiske prøver du Festzelt Tradition. Det er også et av festens mest familievennlige telt.

Årets fest arrangeres fra lørdag 21. september til søndag 6. oktober, og husk at det er spesielt folksomt de to første lørdagene og den siste langhelgen, hvis du planlegger et besøk. Normalt er teltene åpne fra 10.00 til 23.30 (fra 09.00 i helgene).

3 VANNET

Bayern har ingen kyst og ligger langt fra havet, men sjøer og elver er like fullt blant delstatens største attraksjoner.

Blant de hundrevis av Bayerns elver er det én som skiller seg ut: Donau. Europas nest lengste elv krysser Bayern i en bue omtrent på midten og snirkler seg østover fra Ulm via Ingolstadt og Regensburg til Passau.

Donau er ikke bare viktig for transport av varer, men også et svært populært mål for elvecruise. Ofte går båtorisene på strekningene lengre øst, men gjennom Bayern er det mange steder mulig å sykle langs Donaus bredder på sykkelveier som tar deg gjennom et svært vakkert landskap.

Vel så populære turistmål er de mange innsjøene, ikke minst et halvdusin av de mest fotograferte som ligger i et belte i sør ved foten av Alpene:

Store Chiemsee er et reisemål for mange, men prøv like gjerne Walchensee med sitt turkise vann, krystallklare Tegernsee, Starnbergsee en sykkeltur sør for München, eller vakre Königsee mellom fjellene ved Berchtesgaden. Er du ikke så opptatt av å bade med fjell i horisonten, byr Brombachsee nord i Franken (en snau time sør for Nürnberg) både på sandstrender og båtmuligheter.

AN DER SCHÖNEN BLAUEN DONAU: Slik heter Strauss-valsene som avslutter den årlige nyttårskonserten fra Wien. Elven Donau går i en bue gjennom Bayern.

4 PØLSENE

Omtrent midt i Bayern, på høyde med Donuas nordligste punkt der den sirkler seg gjennom Regensburg, går 49. breddegrad. Eller som det også kalles: Weisswurst-ekvator.

Den markerer ikke bare en grense sosio-logisk eller kulturelt, men først og fremst et skille ut fra hangen etter hvite pølser.

«Weisswurst» er en bayersk spesialitet – og sør for «ekvator» må bratwurstene gjerne vike. De spises helst ved å fjerne skinnen, supplert med sennep, saltkringle og hvetøl. Ulikt bratwurst lages de hvite pølsene uten tilsetningsstoffer, av både kalv og

svinekjøtt, og de er mildere i smaken enn mange andre pølsetyper.

Nord i Bayern er bratwurst vanligere, men når sant skal sies er det knapt noe sted utvalget av ulike pølser er større enn i Bayern.

De forskjellige byene har egne spesialiteter i alle slags størrelser – og ditto tradisjoner for hvordan pølsene skal serveres. Den største finner du vanligvis i Coburg, der deres lokale bratwurst serveres 25-30 cm lang, helst grillet over glør av furukongler.

Og nesten alltid: sennep av ulik styrke og et stykke brød eller rundstykke følger med.

PS: Er du ingen stor kjøttspiser, så er det muligheter også i Bayern – særlig i asparagessesongen som strekker seg fra april til St. Hans (men Bayern er ikke blant Tysklands virkelige asparagesmetropoler).

Vandreturer

BESTILL
TIDLIG
RABATT
500,-

Vandring & vin i Toscana

3/9 & 8/10 - 8 dager
Fly fra Oslo Lufthavn

Ønsker du en sosial vandretur i vakkert landskap kombinert med vinsmaking på pittoreske vingårder, er dette turen for deg! Vakre Toscana har bølgende åslandskap med sypresser, olivenlunder og vinranker. Enkle vandringer på 5-8 km med besøk på vingårder.

Pris fra kr. 17.990,- p.p.

Vandretur Gardasjøen

3/9 & 9/10 - 8 dager
Fly fra Oslo Lufthavn

Bli med på flotte vandringer ved Italias største innsjø! Området rundt innsjøen byr på grønne åser og fjell, småveier og turstier, sjarmerende landsbyer og middelalderarkitektur, vingårder, sitrus- og oliventrær. Opphold på hotell ved den lille koselige byen Torbole.

Pris fra kr. 21.990,- p.p.

Vandretur Catalonia

17/9 & 16/10 - 8 dager
Fly fra Oslo Lufthavn

Catalonia er kanskje et uoppdaget reisemål for turgåere – men byr på flotte landskaper med bølgende daler, grønne skoger, dramatiske klipper, innbydende strender, ekte spansk landsbyfølelse, god mat og vin. Hotell i Santa Susanna. Vandringer på 11-14 kilometer.

Pris fra kr. 16.990,- p.p.

Vandretur Provence

3/9 & 8/10 - 8 dager
Fly fra Oslo Lufthavn

Pittoreske Provence har frodig natur og vakre landskaper. Små, sjarmerende landsbyer ligger spektakulært på toppen av en dal eller med utsikt mot vakre enger og vinmarker. Vi får smake vin i Châteauneuf-du-Pape, og skal vandre mellom idylliske landsbyer.

Pris fra kr. 21.690,- p.p.

Les turprogram, se bilder og kart på vår nettside. Fra-pris gjelder rimeligste periode. Bestill-tidlig-rabatt kr. 500,- gjelder ved bestilling minimum 95 dager før avreise, og trekkes fra på prisen. Ta kontakt for tilslutningsbilletter til Oslo! Se også resten av vårt store turprogram i Norge og Europa.

WWW.PEERGYNT.COM

peergynttours

5 ARVEN

Nürnberg er fra gammelt en slags uoffisiell hovedstad i det tysk-romerske riket – og et sentrum under den tyske renessansen med byens egen Albrecht Dürer som en kulturell flaggbærer.

Mer enn 400 år senere ble byen hovedscene for nazipartiets mest megalomane markeringer, med deres årlige Reichsparteitage hvor hundretusener samlet seg på det 12 kvadratkilometer store området sørøst i byen.

Her ble de tatt, bildene av de gigantiske folkesamlingene som ble mobilisert under nazistyrer fra 1933.

Deler av anlegget står igjen i dag som del av et museum, med mulighet for en 90 minutters guidet tur, resten ble sønderbombet mot slutten av krigen. Det er dessuten laget et museum av lokalene der historiens kanskje viktigste rettsoppgjør foregikk med 24 naziledere på tiltalebenken fra høsten 1945.

Nürnberg, med sine vel 500 000 innbyggere, er Bayerns nest største by (og dermed den største i Franken).

HOVEDSCENEN: Nürnberg huset nazipartiets Reichsparteitage på 1930-tallet, i dag er det museum på området.

HVORDAN REISE DIT?

Hovedflyplassen i München er en av Europas nyeste og mest effektive, med direkte flygninger fra Oslo daglig – og et av de mest effektive bilutleie-anleggene. Transport fra flyplassen er enkel med bil, og det er bensinstasjon rett ved flyplassen for den som skal levere bil i retur.

Klar for interrail igjen? Oslo–München tar nøyaktig et døgn via Malmö, et par timer mer om du reiser via København. Billetter en vei koster fra i underkant av 2000 kroner for urabattert voksenbillett.

Det er gode 150 mil kjøring fra Oslo til Bayern. Autobahn betyr mulighet for høy fart i store deler av Tyskland, men vær obs på at det «alltid» er veiarbeid og innsnevring på tyske motorveier – i tillegg til kø ved byene. Ferje til Danmark eller Kiel reduserer kjørestanden med inntil det halve.

MOT TOPPEN: Utsikt til Zugspitze fra Obermoos, på den østerrikske siden av grensen som går akkurat nedenfor toppen.

6 FJELLENE

For de historieinteresserte er kanskje Berchtesgaden og nazitoppenes ørnerede et like nødvendig stopp som Nürnberg.

Og visst er Kehlsteinhaus, som Hitler ble sjenket som hytte i 1937, en unikt beliggende bygning 1834 meter over havet. Resten av hans Berghof, som var et mye benyttet arbeidssted for ham fra 1933, ble jevnet med jorden i 1945.

Men denne kjølen av alpefjell som Bayern hviler på, har langt mer å by på.

Berchtesgaden er en liten utstikker inn i Østerrike, mens fjellkjeden vestover strekker seg som eviglang sportsrevy via Ruhpolding, Reit im Winkl, Garmisch-Parten-

kirchen og Oberstdorf for å nevne noen av byene og tettstedene mange nordmenn vil kjenne navnet på.

Her ligger Tysklands høyeste fjell, Zugspitze – med en halvtimes kjøretur i tannhjulstog fra Garmisch til nærmeste taubane i Eibsee, som tar deg til toppen av fjellet, 2962 meter over havet.

For de aller sprekeste er Garmisch-Zugspitze et optimalt fottur-prosjekt, med en samlet stigning på 2200 meter. For de nest mest ambisiøse er det vakkert nok med en tur på gode fire timer fra Garmisch til Reintalangerhütte – som kan være en naturlig overnattingsplass for den som vil helt til topps.

Men som alltid i Alpene: det går taubaner eller stier over alt.

7 SLOTTENE

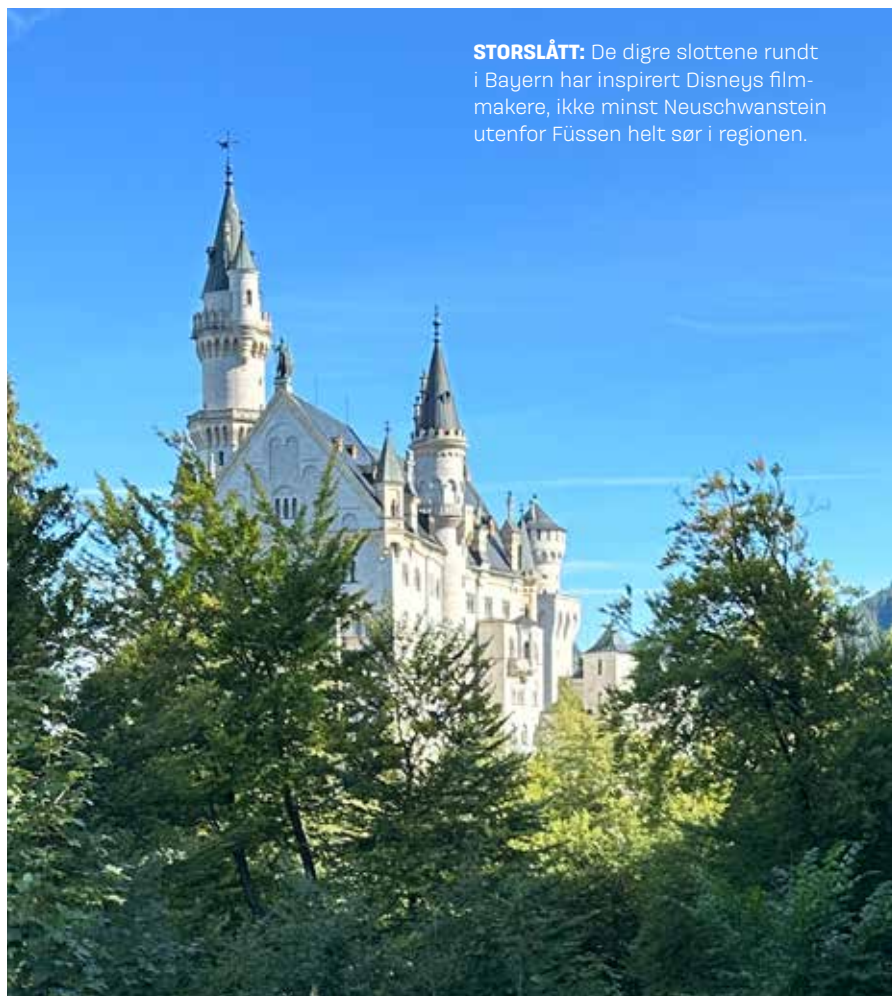
Det er ikke lett å være konge, når du drømmer om å være ridder. Ludwig 2. av Bayern prøvde – og mislyktes. Men ridder-symbolene han etterlot seg da han druknet i Starnbergsjøen i 1886, er noen av Bayerns mest ikoniske bygninger.

Ludwig 2. ble født på et av Münchens staseligste slott, Nymphenburg, men vokste opp ved Hohenschwangau-slottet like ved Füssen nær grensen til Østerrike. Det var her han som 18-åring første gang møtte komponisten Richard Wagner, som han ble nær venn av og velgjører for. Og det var her han fikk bygget Neuschwanstein, eventyrslottet som ble modell for Disneys eventyrborger og nå er blant Europas største turistattraksjoner.

Nær 1,5 millioner mennesker besøker slottet hvert år.

Slottsmanien til Ludwig 2. kostet ham dyrt, bokstavelig talt. Han pådro seg så enorm gjeld med byggeprosjektene at myndighetene i München til slutt erklærte ham sinnssyk, før han ble umyndiggjort og arrestert. Kort tid etter druknet han, ingen vet om det var selvmord eller ulykke.

Füssen er en vakker liten by med gode hoteller (Hotel Sonne anbefales spesielt) en kort sykkeltur unna slottene, et utmerket sted både for slottsutflukter og en reise til fjellet Zugspitze, 45 minutter unna.

STORSLÅTT: De digre slottene rundt i Bayern har inspirert Disneys filmmakere, ikke minst Neuschwanstein utenfor Füssen helt sør i regionen.

Ta høyhastighetsbevis?

Skal du føre vannscooter og fritidsbåt som kan gå i 50 knop eller mer, må du ha høyhastighetsbevis.

sdir.no/50knop

Husk vest!
... det kan redde livet ditt!

Foto: Erlend Bjelland

Julemarkedscruise

I Europa har julemarkedene en annen og lengre tradisjon enn hos oss. Opplev festpyntede torg som dufter av pepperkaker, glühwein, brente mandler og forventning, og la deg oppsluke av den hyggelige stemningen. Fra ditt flytende hotell har du panoramautsikt inn i ny og gammel historie, til mesterlig arkitektur, idylliske kulturlandskap og julepyntede byer.

All-inclusive

JULEMARKEDSCRUISE PÅ RHINEN Med MS VIVA Moments 5*

- Julemarked i Köln – Tysklands største
- Julemarkeder i hyggelige Koblenz
- Bonn - Vest-Tysklands tidligere hovedstad
- Mainz - boktrykkerkunstens fødeby
- Idylliske Strasbourg som kaller seg julens hovedstad
- Helpensjon, drikkevarer om bord og tips inkludert

Avreise 27. november
7 dager | fra kr 19 980

All-inclusive

JULEMARKEDSCRUISE PÅ DONAU Med førsteklasseskipet MS VIVA Two 5*

- Julepyntede byer
- Wien med det store julemarkedet på Rådhusplassen
- Julemarkedet på Hauptplatz i Linz
- Det stemningsfulle julemarkedet i Melk
- Førsteklasses skip
- Helpensjon, drikkevarer om bord og tips inkludert

Avreise 28. november (fra Oslo) og 2. desember (fra Stavanger)
5 dager | fra kr 16 980

All-inclusive

JULEMARKEDSCRUISE PÅ SEINEN Med førsteklasses skip MS VIVA Tiara 4*+

- Julemarked foran katedralen i historiske Rouen
- Pittoreske Les Andelys
- Inkludert utflukt til Versailles
- Hel dag i Paris - med gode shoppingmuligheter
- Inkludert panoramarundtur i Paris
- Helpensjon, drikkevarer om bord og tips inkludert

Avreise 27. november og 2. desember
6 dager | fra kr 14 980

A: Haakon VII's gate 9, 0161 Oslo
T: 21 99 56 00 | E: info@vistatravel.no

www.vistatravel.no
Vista Travel har stilt lovpålagt reisegaranti

VISTA TRAVEL

8 VINEN

Tyskland er Europas fjerde største vinprodusent – og blant byene i Franken, nord i Bayern, er Würzburg selve vinhovedstaden.

Her ligger ikke bare vakre vinmarker i åssidene rundt byen, men på varme sommerkvelder samles folk gjerne broen som går over elven Main i sentrum av byen. Her er restauranter og vinbarer som selger vin på glass du får ta med deg ut på den ruvende steinbroen.

Vinen er en del av dagens kultur i denne byen, men sannelig også dens historie – og hverdag. For midt i byen ligger et sykehus, finansiert av inntektene fra 1,2 millioner flasker vin som hvert år produseres ved sykehusets «weingut»:

- I 1576 etablerte prinsebiskop Julian Echter en stiftelse for å bygge et hospital for å hjelpe syke og fattige i området, og han fikk skog, jordlapper og vingårder til støtte. Inntektene fra dette brukte han til å etablere og drifte det sykehuset som stadig ligger her i sentrum av Würzburg, forteller Andi Hohloch – som arbeider ved vinutsalget på Juliusspital og gjerne viser rundt på anlegget.

Würzburg ligger omtrent like langt nord som de kjente vinområdene i Mosel lengre vest, og har samme jordsmonn som i Champagne. Silvana-druen utgjør 40 prosent av den samlede produksjonen på de 180 hektar land som tilhører Juliusspital (over hele Franken er det om lag 6000 hektar vinmark).

- Jordsmonn, klima og vinmarkens beliggenhet er de tre avgjørende faktorene for å produsere god vin, forteller Sascha

IN VINO VERITAS: Hver sommerkveld møtes folk til et glass vin på den flotte Alte Mainbrücke, midt i byen der sykehuset Juliusspital gjennom århundrer har produsert vin som blir lagret i tønner under hospitalet.

Hermanns – der han står i butikken og selger flaskevis med populær federweisser, vin som er tidlig i gjæringsprosessen og tilgjengelig i et par uker tidlig under innhøstingen. Den kan ikke lagres, og smaker nærmest som en forfriskende most.

Blant hospitalets vinmarker er også Würzburger Stein, et tjuetalls hektar som ikke bare er merkets mest eksklusive, men også den desidert mest tradisjonsrike. Såkalt «steinwein» ble laget av disse druene helt tilbake på 700-tallet, noen hevder det er Tysklands eldste vinmarker.

Vinmonopolet fører omlag et halvt dusin av vinene fra Juliusspital, et par av dem tappet i karakteristiske bocksbeutel-flasker – en form som kjennetegner viner fra Franken.

PS: Würzburg er forøvrig byen der fysikeren Wilhelm Röntgen, mannen bak røntgenstrålingen, virket det meste av sitt arbeidsliv.

9 ØLET

Skal du ha et blikk inn i tysk ølkultur, finnes knapt bedre steder å velge enn Bamberg, ti miles kjøring øst for Würzburg.

Byen er ølsentrum for frankerne i den nordlige delen av Bayern. Det finnes i hvert fall ikke vakrere steder for en ølekspedisjon!

Bamberg er en av byene som ikke ble bombet under 2. verdenskrig, altså er byens vakre historiske sentrum intakt (og plassert på UNESCOs verdensarvliste).

Byen skryter av den høyeste bryggeritettheten i verden, bare i sentrum er det 10

bryggerier. Blant de lokale spesialitetene er Rauchbier, et mørkt øl med en karakteristisk røyksmak som kan kreve litt tilvenning.

Men du kan uansett ikke reise gjennom Bayern uten stopp i en biergarten, som du finner i de fleste byer (bare i München er det over 200 stykker) – og helst også en ølhall eller ølkjeller. De sistnevnte er ofte knyttet til egne bryggerifasiliteter.

Mange av hallene er så nær turistfeller som det er mulig å komme, men noen feller kan jo være verdt å gå i. Hofbräuhaus (byens eldste hall), Löwenbräukeller og Augustiner-Keller (byens eldste bryggeri) er anerkjent som tre av de bedre i München.

10 EVIGHETEN

Lei av det flyktige? På en åskam nord for byen Wemding finner du den absolutte motsatsen i form av kunstverket Zeitpyramide (Tidspyramiden).

Og du trenger ikke stresse om du vil huke av for et besøk: kunstverket er ikke beregnet ferdig bygget før i 3183, altså om 1159 år.

Kunstverket består av prismeformede betongblokker stilt på høykant, slik at de står 180 cm høye, 120 cm i både lengde og bredde, med 60 cm mellomrom. Med tiden skal det være fire nivåer, det nederste på 64 blokker (8x8), det neste med 36 (6x6), deretter 16 (4x4) og øverst 4 blokker – til sammen 120 betongblokker som hver veier 6,5 tonn.

Den første blokken kom på plass i forbindelse med byens 1200-årsjubileum, en ny skal settes på plass hvert 10. år.

«Noen mennesker mener dette er et storslagent, virkelig fremtidsrettet prosjekt, andre mener det er fullstendig galskap», fortalte Karl-Heinz John, en av de lokale som har bivånet monteringen av de fire steinene som er satt på plass. Kunstneren bak, Manfred Laber, døde hjemme i Wemding i 2018.

På sin nettside kategoriserer Wemding Zeitpyramide seg blant en buket kunstprosjekter med lange briller, blant disse er også Framtidsbiblioteket i Oslo – med tekster av verdenskjente forfattere som er lagt i små skuffer i et stillerom på Deichman i Bjørvika, tekster ingen får lese før de trykkes på papir fra en spesialplantet skog av trær som vokser nå i Nordmarka, og gis ut i 2114.

TÅLMODIG: Betongskulpturen er et langtidsprosjekt uten sin like.

Sommeridyll for hele familien

Røros, det naturlige stoppestedet i sommer!

Skal du nordover eller sørover i sommer – byr Røros på fine opplevelser for hele familien i vakker natur, i en historisk bergstad hvor du kan få servert kort-reist mat fra produsenter i regionen som har gjort Røros til Norges lokalmat hovedstad.

Er du gjest på Røros Hotell, Vertshuset Røros eller Ergscheidergården Hotell, legger vi alt til rette for at du og dine skal få et minnerikt opphold på Røros.

Området byr på fantastiske opplevelser for små og store. Om du liker å oppleve naturen fra sykkelsetet, arrangeres guidede turer tilpasset nivå. Bergstad- vandring i gatene på Røros er et must – inkludert et besøk i vår flotte kirke. Og en omvisning i Olausgruva anbefales på det varmeste – selv om temperaturen i gruva aldri overstiger 5 grader. I gatene får du oppleve de autentiske bak- gårdene og nisjebutikkene som ligger som perler på en snor.

Hotellene har også mye å by på. For eksempel er ølsmaking i lauvoen vår en populær aktivitet. Bad- og velvære-

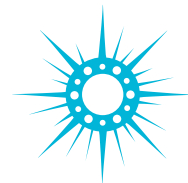
anlegget ved Røros Hotell er en opp- levelse i seg selv. Det er stilmessig inspirert av naturen og gruvedriften i området, og har innendørs og utendørs basseng som er åpent året rundt. Magisk! Vi har dessuten et 300 m² stort lekeland til full utfoldelse for barn i alle aldre.

Fotos: Visit Norueg og Marius Rud

DE HISTORISKE

RØROS HOTELL
www.roroshotell.no

For bestilling kontakt:
post@roroshotell.no eller ring oss
på tlf.: 72 40 80 00

CRUISE PÅ DONAU

Foto: iStock

VERDENSARVEN: Den vakre Wachaudalen står ikke bare på UNESCOs verdensarvliste. Det er også området der noen av Østerrikes beste viner produseres.

VÅRCRUISE PÅ DONAU I NYTT LUKSUS-SKIP

Bli med på et standsmessig vårcruise på «Schönen Blauen Donau» med det populære MS VIVA Two – et luksuriøst all inclusive-skip med tips og drikkevarer inkludert.

DAG 1 OSLO – MÜNCHEN – PASSAU

Du møter Vista Travels reiseleder på Oslo lufthavn og sammen flyr vi direkte til München. Videre med buss til Passau, hvor MS VIVA Two venter. Kjøreturen tar rundt to timer. Passau ligger der elvene Donau, Inn og Ilz møtes, og kalles gjerne

Dreiflüssestadt (tre elver-byen) og er kjent for sin vakre barokkarkitektur.

DAG 2 MELK – WIEN

Ved frokosttid ankommer vi Melk, best kjent for det majestetiske benediktinerklosteret, Stift Melk, som troner på en

høyde over elven. Klosteret ble grunnlagt i 1089. Umberto Eco ga en av hovedpersonene i sin kjente roman «Rosens navn», navnet Adso fra Melk, som en hyllest til klosteret og dets berømte bibliotek. Vi befinner oss nå i Wachaudalen, som står på UNESCOs verdensarvliste og er Østerrikes beste vindistrikt. Dette er en av de mest naturskjønne strekningene langs Donau, og fra soldekket har vi utsikt mot små landsbyer og vinmarker. Skipet ankommer Wien om kvelden og blir liggende ved kai over natten.

DAG 3 WIEN – BRATISLAVA

Østerrikes hovedstad er synonymt med skjønnhet, sjarm og eleganse. Denne gamle keiserbyen har mange, store severdigheter – arkitektoniske perler som Statsoperaen, Rådhuset, Parlamentet og universitetet. I gamlebyen kan du se Albertina-museet, Hofburgpalasset og den

TYSKLAND

SLOVAKIA

ØSTERRIKE

Passau

München

Wien

Bratislava

NYHET: «MS Viva Two» er et nytt og luksuriøst elvecruiseskip hvor forholdene for en drømmeferie er de aller beste.

139 meter høye Stefansdomen i gotisk og romansk stil. Besøk gjerne en av Wiens elegante kafeer og smak på Sachertorte, byens berømte kulinariske spesialitet. Skipet seiler videre sen ettermiddag og ankommer Bratislava om kvelden.

DAG 4 BRATISLAVA

De største severdighetene i det unge landets hovedstad er den godt bevar- te gamlebyen og middelalderslottet Bratislavsky Hrad. Dikteren Bjørnstjerne Bjørnson har også satt sitt preg på byen ved å få en gate oppkalt etter seg, som takk for sin kamp for slovakenes rettighe- ter i forrige århundre. Skipet seiler videre tidlig ettermiddag.

DAG 5 GREIN

Vi ankommer Grein ved lunsjtider. Grein ligger vakkert til mellom grønne åser og den mektige Donau. Den lille, sjarmeren- de byen ble stiftet i 1147 i forbindelse med grunnleggelsen av klosteret Stift Wald- hausen og fikk bystatus allerede i 1491. I dag har Grein, som er den lavestliggende byen i Østerrike, ca. 3000 innbyggere. Greinburg-slottet, bygget i perioden 1488-1495, troner majestetisk over byen.

DAG 6 PASSAU – MÜNCHEN – OSLO

Vi er tilbake i Passau tidlig om morge- nen. Etter en god frokost sier vi farvel til skipet og kjører til flyplassen i München for hjemreise. ●

KAKE NESTE: I Wien er det anledning for å se de fineste slott, som Schonbrunn, før du rekker en Sachertorte på en av byens utallige kaféer.

VIKTIG INFORMASJON

Helse: Elvecruiset er ikke tilrettelagt for personer med gangbesvær/bevegelseshem- ming. Alle deltagere må kunne håndtere sin egen bagasje og reise uten assistanse underveis.

Forbehold: Det kan skje uforutsette endringer i vannstanden. Skulle dette oppstå, forbeholder rederiet seg retten til å forandre seilingsrute, tider og program. Det gis ikke refusjon for endringer i programmet forårsaket av force majeure.

Pris: Det tas forbehold om endringer i pro- gram og flytider, samt justering av prisen som følge av økning i oljepriser, valuta- kurser, skatter og avgifter og andre uforut- sette faktorer vi ikke har kontroll over.

Wi-Fi: På elvecruise kan dekningsforholdene variere avhengig av topografien.

Foto: Shutterstock

TO AVREISEDATOER:

6.-11. mars og 16.-21. mars

PRIS

» Fra kr 18 980 på Emerald Deck (hoveddekk), til kr 24 980 for suite på øvre dekk (kun på forespørsel).

DETTE ER INKLUDERT

- » Fly Oslo–München t/r
- » Flyskatter
- » Transport flyplass–skip t/r
- » Fem netter i utvendig lugar
- » Havneavgifter
- » Tips til skipets mannskap
- » Helpensjon om bord fra middag første dag til frokost siste dag
- » Minibar på lugaren med mineral- vann og øl
- » Drikke til måltider og i baren (soft drinks, vin og andre alkoholholdige drikker)
- » Gjenbrukbar vannflaske
- » Velkomstflaske musserende vin i lugaren ved innsjekking
- » High Tea (ettermiddagste) serve- res én gang i løpet av cruiset
- » Norsk reiseleder fra Vista Travel

IKKE INKLUDERT

- » Utflukter (tilbud om utfluktspakke kommer)
- » Personlige behandlinger i skipets velværesalong
- » Tips til sjåfører og lokalguider på utflukter
- » Reise- og avbestillingsforsikring

PÅMELDING

» Du kan lese mer om turen og be- stille plass på denne nettsiden: <https://www.vistatravel.no/lesertu- rer/motor>

KJENT FRA
Sommerhytta
PÅ TV2

Kvalitetsprodukter til uteområdet, hjemme og på hytta

De fleste drømmer om et uteområde som speiler hvem de er som menneske – samtidig som det fungerer som et sted der familie og venner kan samles for å skape verdifulle minner. Hos GardenStore finner du kvalitetsprodukter som gir deg muligheten til dette i mange år fremover.

GARDEN **STORE**

gardenstore.no

MOTORS REISEKLUBB

TYSKLAND OG ØSTERRIKE

VEVD SAMMEN: Grensen mellom Tyskland og Østerrike snirkler seg mellom majestetisk natur, sjarmerende landsbyer og historiske severdigheter. Bli med, da vell!

DET VAKRESTE AV ALPENE

Bli med på høsttur til Tyskland og Østerrike og opplev unike steder som Hitlers beryktede Ørneredet, vakre Salzburg, nydelige Königsee, slottsbesøk og tur til den alpine nasjonalparken Berchtesgaden.

Når man ser det idylliske alpelandskapet i det bayerske Berchtesgaden forstår man hvorfor mange forelser seg i dette området.

Vi skal bo i spa-byen Bad Reichenhall, vakkert beliggende mellom fjellene nær Salzburg. Her er det typiske Østerrike med særegne arkitektur, friske fjelluft og den musikalske arven etter Wolfgang Amadeus Mozart.

KONSERT

I Salzburg er det mulighet for en unik middagskonsert med musikk av Mozart og en historisk meny med referanser til komponisten. Vi besøker også «Ørneredet». Huset som Hitler fikk i gave til

50-årsdagen, ble et maktsymbol for Nazi-Tyskland, men Hitler selv likte det ikke. Han hadde høydeskrek og syntes at den gylne messingheisen var klaustrofobisk.

SPEILSAL

Alpelandskapet huser også flere flotte slott, og slottsparken Hellbrunn imponerer med sin lekenhet – og et fantastisk fontenespill, opprinnelig konstruert slik at de plutselig sprutet på folk.

Staselige er også Ludwig II av Bayerns slottsprosjekter. Herrenchiemsee er det mest påkostede slottet han fikk oppført, blant annet med en speilsal som er 10 meter lenger enn den i Versailles.

PS: Vi har norsk reiseleder på hele turen. ●

16.-20. SEPTEMBER 2024

PRIS FOR NAF-MEDLEMMER:

» 18 900 kroner i delt dobbeltrom.
Enkeltromstillegg 2900 kroner.

DETTE ER INKLUDERT

- » Flyreise t/r Oslo-München med Norwegian inkl. bagasje (20 kg)
- » Fire hotellovernattinger på 4-stjerners hotell med frokostbuffe i Bad Reichenhall
- » To middager i Bad Reichenhall
- » Tre lunsjer (hvorav en matpakke på bussen avreisedagen)
- » Dagstur til Salzburg og Slott Hellbrunn
- » Dagstur til Königsee og Berchtesgaden nasjonalpark
- » Dagstur til Hitlers fjellhytte ved Berchtesgaden
- » Slott Herrenchiemsee med båttur på innsjøen
- » Inngangsbilletter og underholdning iht. programmet

MULIG TILLEGG

- » Én middag med Mozart-konsert i Salzburg

PÅMELDING

- » Turen arrangeres for MOTOR av FRAM Arrangement AS.
- » For påmelding og hele dagsprogrammet se www.fram.as/motor
- » Ta kontakt på tlf. 22 44 31 41 eller post@fram.as for eventuelle spørsmål.

REISELEDER / GUIDE

- » Vår norske reiseleder er bosatt i München. Hun er en meget dyktig og erfaren guide som møter gjestene på München flyplass og vil være med på hele turen.

Elbillader på hytta gir oss frihet til å utforske

- Uten å måtte tenke på rekkevidde og ladestasjoner, sier hytteeier Per Einar Sæbbe.

Zaptec Go er best i NAFs test av ladebokser april 2022.

zaptec.com

Best i test
2022

DINE SIDER

NAF SPESIAL

MEDLEMSFORDELER

88 PLUTSELIG MISTET BILEN FUNKSJONER 94 SKEPTISK TIL OUTLET-PRAKSIS 98 NÅ TAR VI VEIBOKA INN I FREMTIDEN

FOTO: KILIAN MUNCH

FESTMIDDAG: President Tor Arne Litlere fra NAF Voss og Omland og adm. direktør Stig Skjøstad (t.h.) under jubileumsmiddagen på Hotel Bristol i Oslo.

100 ÅR MED KLØR

NAFs jubileumslandsmøte har tre krav til landets samferdselspolitikere: Få inn ny teknologi, ta vare på veiene vi allerede har og tenk bedre samhandling.

TEKST: PETER RAAUM

➤ 21. mai 1924: NAF ble stiftet i Oslo med 400 medlemmer. Første lokalavdeling kom året etter, Hamar og Omegn.

21. mai 2024: Med om lag 500 000 medlemmer er NAF nå Nordens største interesse- og forbrukerorganisasjon med

67 lokalavdelinger Norge rundt. 100-årsjubileet ble markert med mottakelse i Oslo rådhus og festmiddag på Bristol – i tillegg til landsmøtet.

– Vi går inn i fremtiden med optimisme. Disse hundre årene har vi hatt en rivende utvikling både innen tekno-

logi og i velstand. Utbygging av infrastruktur og utviklingen innen kjøretøy har vært avgjørende for Norge. Vi skal være med å finne løsninger for bærekraftig utvikling også de neste hundre årene, sier Stig Skjøstad, adm. direktør i NAF.

De tre punktene i landsmøteresolusjonen går i nettopp det sporet:

«Ny teknologi må på plass»:

Morgendagens teknologi kan gi store gevinster for trafikksikkerhet, miljø og fremkommelighet. NAF mener myndighetene må trappe opp innsatsen for bruk av denne teknologien, samtidig som personvernet trykkes.

«Ta bedre ansvar for de veiene vi har»:

Trygge veier må finansieres av det offentlige, ikke gjennom bompenger. NAF forventer et stort vedlikeholdsløft for fylkesveiene i hele landet – til en standard som sikrer trygge hverdagsreiser.

«Bedre organisering og helhetlig utbygging»:

Allerede før Stortinget behandler Nasjonal transportplan 2025-33 er det brukt 2 milliarder kroner på å planlegge prosjekter som blir utsatt eller ikke realisert. NAF etterlyser sterkere samordning i sektoren og en mer helhetlig transportplanlegging. ●

ARILD FÅR PRISAVSLAG:

PLUTSELIG MISTET BILEN FUNKSJONER

Tenk om bilselgeren plutselig kom og sa at han vil ha tilbake kassettpilleren i den gamle Volvoen du kjøpte, hvis du ikke betaler en årlig lisensavgift. Eller om bilselgeren krevde 2000 kroner i årlig avgift for at du fortsatt skal få bruke takstativet. Absurd?

TEKST: GEIR RØED

FOTO: JON TERJE HELLGREN HANSEN

M

en det er nettopp det som er tilfellet på mange moderne biler. Funksjoner og tjenester du liker og setter pris på, må du etter noen år betale for å få beholde.

I oktober 2019 kjøpte Arild Tofting fra Strømmen i Akershus en splitter ny Audi e-tron for 873 000 kroner av Møller Bil på Romerike.

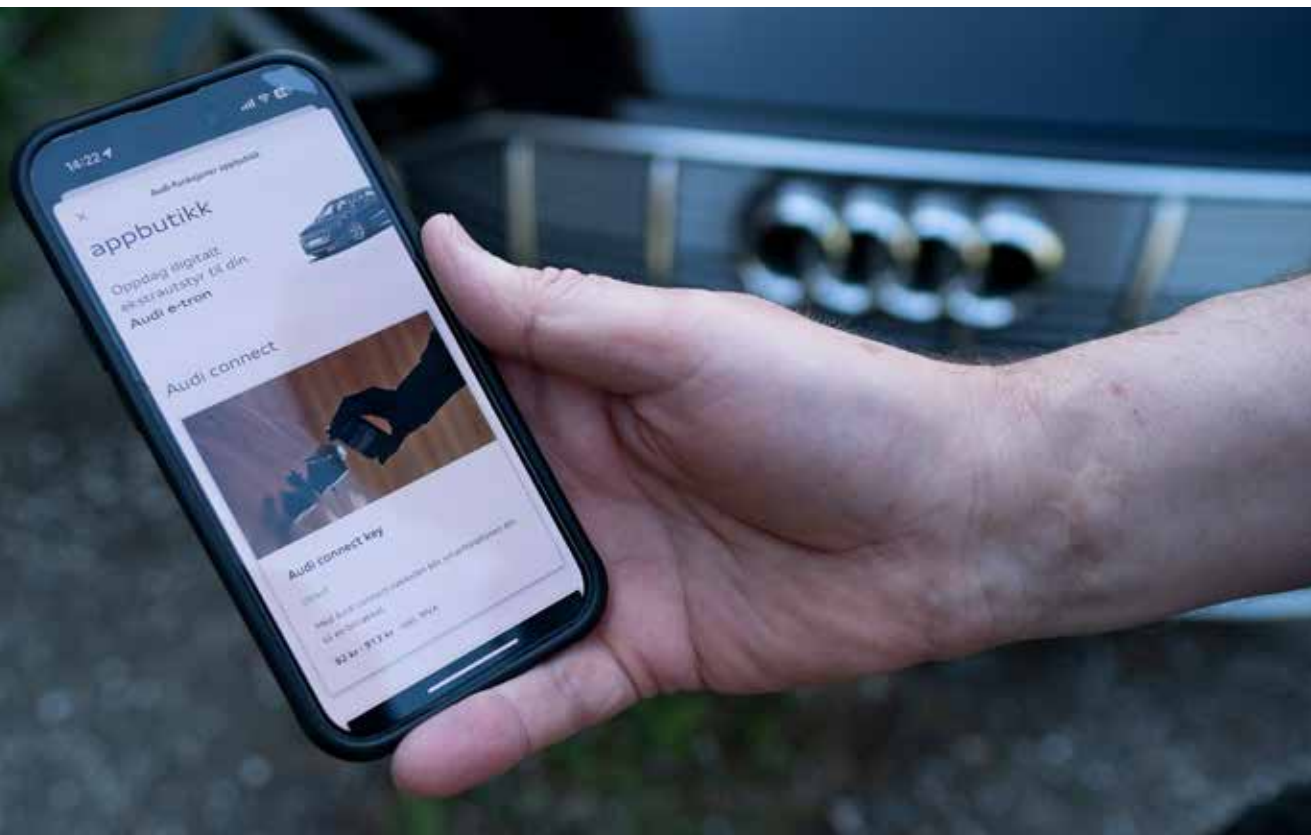
Tofting var ikke alene. Audi e-tron var en av de første el-SUVene da den for noen år siden ankom landets Audi-forhandlere. I 2019 ble det solgt 5377 Audi e-tron, noe som gjorde den til årets fjerde mest solgte bil. Året etter, i 2020, ble e-tron Norges mest kjøpte nybil.

Audi e-tron er en premiumbil med masse funksjoner og luksuststyr. I likhet med mange andre

OVERRASKET: Arild Tofting ble overrasket da funksjoner forsvant fra Audi connect-appen hans.

elbiler, kan du låse og åpne bilen via appen. Du får også blant annet tilgang til online veitjenester og online trafikkinformasjon, mulighet for nødanrop fra kupeen, og du får vite bilens parkeringsposisjon ved å se på kartet i appen.

Tre år etter at Tofting kjøpte Audien, oppdaget han plutselig at disse funksjonene og tjenestene ikke varer for evig, om han ikke betaler en lisens for å beholde dem. Akkurat det er ikke uvanlig. Slik er det blitt på mange moderne biler. I noen år er funksjonene og tjenestene gratis å bruke. Deretter må du betale.

– Det er veldig urimelig at Møller krever betaling for at vi skal få beholde tjenester og funksjoner på bilene, mener Audi e-tron-eier Arild Tofting.

FIKK IKKE INFO

Det som var spesielt for Tofting, var at han ikke hadde forventet å miste funksjonene. Han ble nemlig ikke informert av Møller om at han noen år etter kjøpet ville måtte betale for å beholde dem.

Han sendte derfor en e-post til Møller og klaget, da de første funksjonene forsvant høsten 2022, da bilen var tre år gammel.

– Jeg ser at det er funksjoner som fulgte med

ENDRINGER I APPEN:

Med de fleste moderne biler følger en app på mobiltelefonen – med tilgang til ulike funksjoner. Men tilgangen varer ikke evig.

bilen da jeg kjøpte den, som er blitt fjernet. Det står ingenting i kontrakten dere og jeg inngikk om at enkelte funksjoner var tidsbegrenset. Jeg har sjekket grundig, skrev Tofting, og la til:

– Jeg kan heller ikke se at det på noe tidspunkt før jeg overtok bilen ble opplyst om dette.

Han skrev også at han forventer å få beholde slike tjenester.

– Hvis man skal akseptere at enkelte funksjoner bare forsvinner etter en tid, så kan man jo lure på hva som blir det neste. Dere kan jo da i prinsippet fjerne alle funksjoner som ikke er påkrevd i henhold til kjøretøysforskriftene, skrev Tofting.

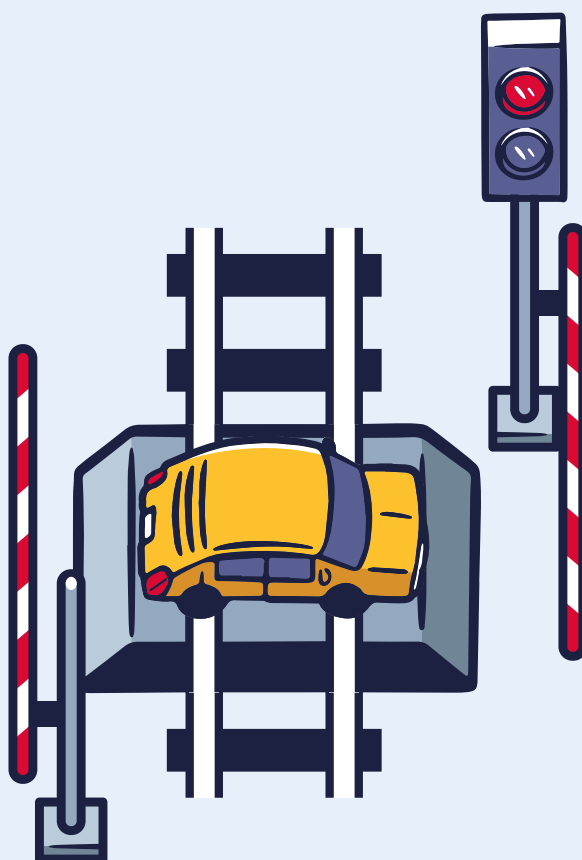
IKKE INNRØMMELSE

Møller Bil godtok først å forlenge den ene lisensen med ett år, senere med ytterligere ett år, etter det som Møller Bil selv beskriver som en «lengre prosess» mellom forhandler og importør.

Møller Bil påpekte også at de forlenger kun for å være hyggelige, og «ikke som en innrømmelse av at det foreligger en mangel», som de skriver i et brev.

Møller vedgikk imidlertid overfor Tofting at det ikke ble opplyst om at tjenestene og funksjonene

VED FARE
**KJØR NED
BOMMEN**

Lær mer om bil og jernbane på banorama.no!

hadde en tidsbegrensning – verken i prislisten for bilen, eller i kjøpekontrakten.

40 000 KRONER

Arild Tofting klaget til forbrukermyndighetene. Forbrukerklageutvalget, som behandler tvister mellom blant annet bilkjøpere og bilselgere, har vedtatt at han skal få tilbake 40 000 kroner av kjøpesummen.

Tofting har innhentet noen av prisene han må betale for å forlenge tjenestene til det som statistisk er bilens levetid. Forbrukerklageutvalget mener dette utgjør ca. 40 000 kroner.

– Bilkunden må kunne legge til grunn at bilen har funksjonene i hele bilens levetid når det ikke er opplyst om annet, skriver Forbrukerklageutvalget i sitt vedtak.

Møller Bil mener på sin side at prislisten er bare ett av stedene hvor bilkunder innhenter informasjon. De påpeker at det er blitt informert om begrenset varighet for funksjonene og tjenestene både på nettet og i Audis app. Men Møller har ikke dokumentert dette overfor forbrukermyndighetene, påpeker Forbrukerklageutvalget.

– Det foreligger dermed en mangel ved bilen, konkluderer utvalget.

«IKKE ENIGE»

Motor har spurt Møller Bil Romerike hva de synes om vedtaket, og om de anker. Bilforhandleren har ikke besvart Motors henvendelse. I stedet er det kommunikasjonssjef Christine Eiken Winther hos importøren Harald A. Møller som svarer.

– Vi kan være tydelige på at vi ikke er enig i Forbrukerklageutvalgets vurderinger og konklusjon. Men av hensyn til ressursbruk både for kunden, rettsapparatet og oss selv, har vi landet på at vi ikke tar saken videre, skriver hun i en e-post.

Arild Tofting får derfor pengene han er tilkjent.

Toftings sak får også positive konsekvenser for andre Audi e-tron-eiere. Møller erkjenner at de kunne vært bedre til å informere om hvor lenge forskjellige funksjoner virker gratis.

– Derfor legger vi til rette for at aktuelle kunder kan få forlenget lisensperioden. Løsningen innebærer at vi kan sørge for forlengelse av aktuelle lisenser for Audi e-tron-kunder som fortsatt eier bilen, og som kjøpte bilen ny av oss før 1. februar 2020.

Hun ber disse kundene kontakte forhandleren sin for nærmere avtale.

NAF KRITISK

Senioradvokat Vigdis Svennungsen i NAF Advokat mener vedtaket har betydning for mange kunder. Først og fremst for alle andre Audi e-tron-kunder

FÅR PENGER:

Arild Tofting er tilkjent 40 000 kroner for at han må betale for viktige funksjoner.

som ikke har blitt opplyst om begrensningene i kjøpekontrakt og prislister, samt kunder for andre bilmodeller og bilmerker som heller ikke er blitt tilstrekkelig informert.

– Møller har ikke opplyst om at funksjonene kun ville være inkludert i en periode før bilkjøperen selv måtte sørge for å tegne abonnement for at disse skulle fungere videre. Dette er noe selger må opplyse konkret om, ikke bare vise til at det er akseptert i en app, hvor man må krysse av «godkjenn» for i det hele tatt få tilgang til noen av apptjenestene, sier Svennungsen, og legger til:

– Det må kunne forventes at selger gir mer konkrete opplysninger om viktige forhold som tilgjengelighet til funksjoner som bilen er solgt med.

GLAD FOR MEDHOLD

Arild Tofting er glad for at han har fått medhold hos forbrukermyndighetene, selv om han mener det reelle tapet utgjør mer enn 40 000 kroner, fordi Møller foreløpig ikke har satt en pris på funksjonene som utløper når bilen er 10 år gammel.

Da han skrev om dette på en gruppe for Audi e-tron-eiere i sosiale medier, fikk han stor respons fra andre e-tron-eiere.

– Det er jo lite kundevennlig med lisenser som har begrenset varighet før man må betale. Det er i hvert fall ikke det jeg forventer av et premiummerke. ●

**VIGDIS
SVENNUNGENSEN**
NAF ADVOKAT

NAF medlemsfordeler på veien med Circle K

Inntil 45 øre/l i rabatt

på diesel eller bensin hos betjente Circle K- og BEST-stasjoner over hele landet.

45 øre/kWh i rabatt

På alle Circle K-brandede hurtigladere i Norge.

Scan QR-koden
og les mer på
naf.no/drivstoff

SKEPTISK TIL OUTLET-PRAKSIS

Den nye forbrukerkjøpsloven parkerte bilforhandleres mulighet til å selge en bil «som den er». Men en av Norges største forhandlere advarer fortsatt om «reduisert mulighet til å nå frem med reklamasjoner».

TEKST: PETER RAAUM

Lovens endringer innebærer en økt bevisbyrde på forhandlerne, som må dokumentere at feil og mangler ikke var til stede på bilen ved overtakelse i de to første årene etter kjøpet (før var fristen seks måneder).

Videre kan ikke biler lenger selges «som den er», «som den står», eller det engelske «as is». Selgerne må i stedet gi en mer spesifikk og nøyaktig beskrivelse av bilen og angi eventuelle avvik fra det man normalt kan forvente av den aktuelle bilen.

Dessuten skal digitale ytelser som følger med moderne biler, som hovedregel være selgerens juridiske ansvar. Du kan klage til forhandleren dersom disse ikke virker.

I dag er riktignok «as is» eller «som det er»-begrepe borte fra annonsene, men Bertel O. Steen og Birger N. Haug er to av forhandlerne som averterer biler gjennom sine såkalte outlet-tilbud uten garanti og tilstandsrapport. Og som det heter hos Birger N. Haug: med «reduisert mulighet til å nå frem med reklamasjoner».

Ifølge annonsene har forhandlerne begrenset kunnskap om bilene som selges gjennom outlet-kon-

septet. Derfor selges de til «en rimelig penge» eller «hyggelig pris».

NAF Advokat er skeptisk til praksisen.

SEKKEPOST

– Vi ser det som et forsøk på å videreføre «as is»-begrepet, bare med bruk av andre ord, sier advokat Jens Christian Riege.

– *Hvorfor har dette «outlet»-begrepet i det hele tatt kommet opp? I andre sammenhenger brukes det om butikker med nye varer hvor store kvanta eller en forenklet salgsprosess skaper mulighet til å presse ned prisen, men det er like fullt nye og fullt brukbare varer?*

– Jeg tror man syns det er veldig beleilig å bruke et slikt begrep, for å kunne få ned antallet reklamasjoner. Før kunne man si at du har kjøpt bilen «as is», og da kan du ikke reklamere på hva som helst. Nå blir budskapet at du har kjøpt den på outlet, og da kan du ikke klage på hva som helst. Men poenget er at du har kjøpt den aktuelle bilen du har kjøpt, og du skal kunne ha normale forventninger til den. Er det noe utenom det normale, så må forhandler si hva det er, sier Riege.

Kollega Vigdis Svenningsen sier det slik:

– Det er rett og slett ikke noe som heter outlet-salg i forbrukerkjøpsloven. Selger du privat kan du si at den selges «som den er». Det kan du ikke som forhandler. For en forhandler skal oppfylle forbrukerkjøpslovens forpliktelser.

– Noen har kommet på dette som en fiffig mulighet til å selge bruktbil med begrenset ansvar. De sier det er biler «som vi ikke har gjennomgått, som du må påregne har feil og mangler som du ikke kan reklamere på». Men så enkelt er det ikke etter den nye forbrukerkjøpsloven.

«UNØDVENDIGE KONFLIKTER»

Hos Birger N. Haug heter det stadig at reklamasjonsmulighetene er redusert ved outlet-salg, men selskapet avviser på det mest bestemte at deres outlet-kon-

**VIGDIS
SVENNUNGSSEN**
NAF ADVOKAT

**JENS
CHRISTIAN RIEGE**
NAF ADVOKAT

Tidligere eiers egenerklæringsskjema er tilgjengelig for ny kjøper. Gjelder KUN biler kjøpt inn direkte fra privatperson

Bilen du kjøper hos oss er brukt, slitt og selges til gunstig pris. Bilen selges uten tilstandsrapport, uten garanti og med redusert mulighet til å nå frem med reklamasjoner.

sept tilsidesetter forbrukernes rettigheter.

– Vi opplever nå at NAF ser seg blind på forbrukerkjøpsloven, tolker loven bevisst feil og glemmer helt de elementære faktorene som er knyttet til kjøp og salg. I lys av NAFs utsagn stiller vi oss spørsmålet om NAF er kompetanseløse eller om dette er en bevisst strategi fra NAF. For oss synes NAFs tilnærming i denne saken, og for øvrig tolkningen av endringene i forbrukerkjøpsloven, som et forsøk på å skape helt unødige konflikter, sier salgsdirektør Espen Hovde.

– NAF synes å ha «spekulert seg helt bort», uten verken å sette seg inn i eller faktisk vurdere faktum omkring Birger N. Haugs outlet-konsept, fortsetter han – og spør:

– Er motivet for NAF at de skal rettferdiggjøre medlemskap, skape inntekter på advokattjenester og sitt tilbud om testing av biler? Vi opplever i så fall en slik adferd som etisk helt uforsvarlig.

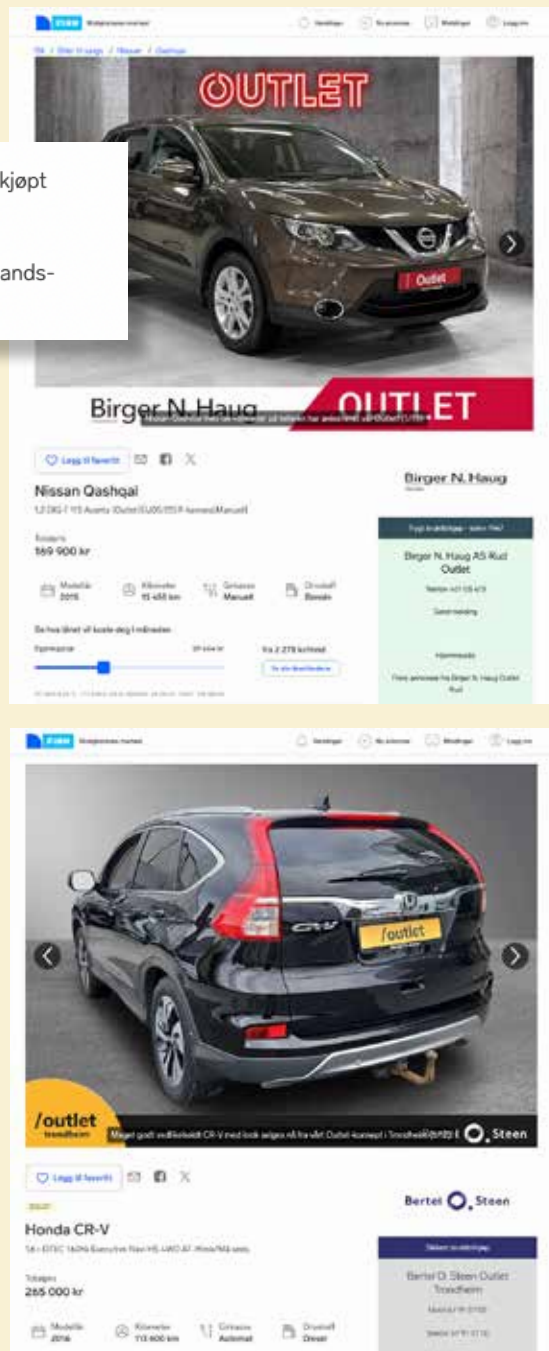
REDEGJØRELSE

I en seks sider lang redegjørelse gjennom Hovde hvorfor selskapet mener NAF tar feil.

– *Hvorfor har forhandleren adgang til å fravike reklamasjonsrettigheter ved outlet-salg spesielt?*

– Motor tar som sedvanlig uriktige forutsetninger når de stiller spørsmål. Enhver forbruker har rettigheter i tråd med forbrukerkjøpsloven. Outlet-konseptet ivaretar forbrukerens rettigheter ved reklamasjoner. En reklamasjon er en rettighet en kjøper har til å kunne si ifra. Selgerens forpliktelse ved en reklamasjon er å vurdere kjøpers krav opp mot avtale og lov, og avgjøre hvorvidt forholdet utgjør en mangel. Det er ingen automatikk i at reklamasjonsretten utløser rettigheter til å få rettet forhold kostnadsfritt. Rett til å få rettet forhold kostnadsfritt gjelder kun når forholdet det reklameres over utgjør en «mangel» (jfr. Forbrukerkjøpsloven §15 og §16) og reklamasjonen er fremsatt rettidig.

– *Tar NAF feil når de hevder at begrepet «outlet-salg» ikke reduserer kjøperens rettigheter?*

Vi har begrenset kunnskap om bilene, og bilene vi har for salg har kostnader tilknyttet reparasjoner og vedlikehold i en størrelsesorden som ligger over hva det koster å vedlikeholde en ordinær bruktbil. Dette er av forskjellige årsaker: blant annet bruk, kosmetiske skavanker og slitasje. Bilene du kjøper er derfor fordelaktig priset i forhold til markedet. Bilene er brukt, slitt og billig. Vi har begrenset kunnskap og historikk rundt våre Outlet-biler, og derfor selges de til en hyggelig pris. Vi kan ikke garantere for at bilen ikke har feil og mangler.

Bilene selges uten garanti og tilstandsrapport.

– Ja, de tar feil. NAF viser at de rett og slett ikke har oversikt over hverken juss eller faktum.

ENDRET TEKSTEN

Bertel O. Steen endret sin annonsetekst da Motor i januar skrev om at de stadig brukte begrepet «reduisert reklamasjonsmulighet». Nå heter det at «bilene selges uten garanti og tilstandsrapport».

– *Hvorfor endret dere teksten?*

– Den nye loven ble innført ved nyttår, og vi innhentet juridisk kompetanse både før og etter det tidspunktet for å sikre at vår praksis er i tråd med loven. Vi mener ikke at vi handler i strid med loven, sier kommunikasjonsdirektør Anders Rikter.

– *Kan dere som forhandler selge biler uten (eller med begrensede) reklamasjonsrettigheter?*

– Outlet-konseptet vårt omfatter de bilene vi, av ulike årsaker, ikke kan selge med garantier eller vilkår på linje med våre øvrige biler. Dette gjenspeiles både i pris og i kommunikasjon til kunden, gjennom både annonsetekst og i butikk – nettopp for å skape forutsigbarhet for våre kunder. Man kan altså kjøpe en bil til en pris som er lavere enn tilsvarende modeller i markedsverdi, men med noe større usikkerhet grunnet faktorer som alder, kjørelengde, manglende servicehistorikk og lignende, sier Rikter.

Verken Birger N. Haug eller Bertel O. Steen har besvart spørsmål om hvorfor disse bilene selges uten tilstandsrapporter, slik bilbransjeforbundet anbefaler å bruke.

FORBRUKERKJØPSLOVEN ER UFRAVIKELIG

Men hva er NAFs råd til en outlet-kjøper som møtes med et skuldertrekk og et «hva ventet du deg ut fra teksten i annonsen?»

– Å huske at outlet-begrepet ikke har noen selvstendig betydning. Spørsmålet er: hva har forhandleren gitt av generell og konkret informasjon om bilen? Det er det som avgjør hva du som kjøper har rett til, sier Riege.

– *Så selv om det står i en kjøpsavtale at det er et outlet-salg med begrensede rettigheter, så trenger man ikke forholde seg til det?*

– Nei, det gjør du ikke. At det kalles et outlet-salg gir det ikke i seg selv begrensede rettigheter. Forbrukerkjøpsloven er ufravikelig. Man har ingen adgang til å frasi kunden de rettighetene. Så man må igjen se på: jeg har kjøpt en bil fra en forhandler, hva har jeg fått informasjonen om bilen? Det er tema for om du har reklamasjonsrett eller ikke.

Kollega Svennungsen skyter inn:

– Er det ikke sagt noe konkret, så blir det bare en vanlig mangelsvurdering: hva er normalt ut fra bilens alder og kilometerstand? ●

SEND OSS SPØRSMÅL

Ønsker du å stille spørsmål i denne spalten, er du velkommen til å sende en e-post til **redaksjonen@naf.no**. Vi har både tekniske eksperter og jurister som svarer ut henvendelser fra medlemmer.

HVORDAN UNNGÅ HEFTELSER?

SPØRSMÅL: Jeg leser stadig om folk som får problemer fordi det viser seg at det er heftelser på den bilen som har kjøpt. Hva kan jeg som kjøper gjøre for å unngå slike problemer?

SVAR: Dessverre er det slik at en del kjøpere får en ubehagelig overraskelse, ved at de oppdager at det fortsatt foreligger lån og andre heftelser på bilen. Det man må passe på å gjøre er først å sjekke på Brønnøysundregistrene om det foreligger noen heftelser på den

aktuelle bilen. Dette finner du enkelt på www.brreg.no. Hvis det er heftelser på bilen må det avtales hvordan disse skal slettes. Det beste er at du tar kontakt med den kreditor (som regel en bank eller et finansieringsselskap) som har heftelsen, og får en bekreftelse på at denne blir slettet ved en innbetaling av det utestående. Denne innbetalingen gjør du selv og direkte til kreditor, og slik at resten av kjøpesummen betales til selger. Skriv gjerne i kjøpekontrakten at oppgjør skjer på denne måten.

Jens Christian Riege
NAF Advokat

KAN FORSIKRINGSSKAPET REDUSERE UTBETALINGEN?

SPØRSMÅL: Jeg kjørte ut av veien og skadet bilen min. Nå har jeg fått varsel fra forsikringsselskapet om at de ikke vil dekke skadereparasjonen fullt ut siden de mener at jeg kan ha kjørt ut etter å ha sovnet. Har de rett til å kreve at jeg selv betaler en større del av reparasjonen?

SVAR: En utforkjøring vil være dekket av en kaskoforsikring, og det er forsikringsavtaleloven og dine forsikringsvilkår som fastsetter hva du kan kreve av selskapet.

For å kunne avkorte en forsikringsutbetaling, må skaden være en følge av grov uaktsomhet. Forsikringsselskapet må kunne dokumentere at det forelå slik uaktsomhet.

Det å sove mens man kjører bil vil i de fleste tilfeller bli ansett å være grovt uaktsomt, og i såfall kan selskapet gjøre en avkortning i erstatningsoppgjøret. En slik avkortning fastsettes gjerne i en prosentsats.

Vigdis Svennungsen
NAF Advokat

Sjark eller skjærgårdsjeep?

Sola skinner på alle. Beskytt deg mot den i sommer.

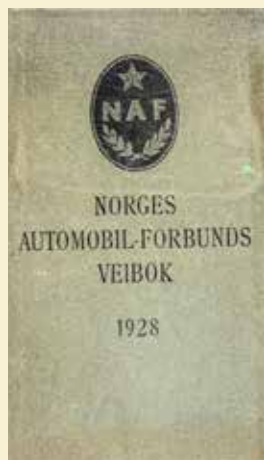
- ✓ Bruk godt med bunnstoff – faktor 30 eller mer
- ✓ Bær kapteinslua med stolthet – beskytt topplokket
- ✓ Gå under dekk – ta pauser fra sola

**Hvor solsmart
er du – egentlig?**
Ta vår quiz her:

KREFTFORENINGEN

ORIGINALEN: Slik så den første veiboka ut, som kom ut for hele 96 år siden.

FREMTID OG TRADISJON HÅND I HÅND

NÅ TAR VI VEIBOKA INN I FREMTIDEN

I 96 år har Veiboka vært en trofast følgesvenn for utallige bilister på oppdagelsesreise i det ganske land. I 2024 feirer NAF 100 år og lanserer en smak av fremtidens reisetips – en podkast!

13 år har Per Roger Lauritzen reist land og strand rundt for å finne skjulte perler for NAFs 500 000 medlemmer. Ingen kjenner Norge bedre enn den blide og bereiste Asker-mannen, som elsker å dele sine tips med alle som vil lytte.

– NAF Veibok har hatt som oppgave i 96 år og 33 utgaver å gi oversikt, innsikt og inspirasjon. Det tror jeg i all beskjedenhet at de forskjellige redaksjonene opp gjennom tidene har lyktes med, forteller Per Roger.

Selv tror han hovedgrunnen til at

veiboka ligger i adskillige hundre tusen hanserom, er at den er et godt planleggingsverktøy for turer langs norske veier. Og at den er ikke avhengig av strøm eller nettilgang for å kunne fungere.

– Dessuten er innholdet kjemisk fritt for reklame, understreker Lauritzen.

Innholdet i veiboka er valgt ut av redaksjonen fordi det er interessant for folk på tur, og ingen får kjøpe omtale i veiboka.

– Dessuten er det nok viktig at NAF veibok har klart å holde på formene og ikke gjør unødige forandringer. Feil og

forandringer rettes selvfølgelig fra utgave til utgave, men det skal være vektige grunner for å endre på strukturen.

FREMTIDSRETTEDE TRADISJONER

I disse dager feirer NAF altså 100 år. Og hva er da bedre enn å lansere en moderne form for reisetips for nye generasjoner Veibokbrukere?

Den observante leser har kanskje allerede oppdaget QR-kodene for hvert fylke i den nye utgaven som kom ut i år. De fører nemlig rett til en podkast, der Per Roger og hans gode kamerat og kollega Reidar

BOKAKTUELL: Redaktør for NAF Veibok, Per Roger Lauritzen, kjenner Norge bedre enn de fleste og byr gjerne på tips.

Stangenes deler sine beste reisetips for hvert fylke.

– Ideen om QR-koder i veiboka har jeg hatt lenge, men først nå var tiden moden. QR-koder er en måte å knytte sammen den trykte veiboka med det digitale universet på naf.no. Forhåpentligvis vil disse podkastene skape interesse begge veier, forteller Lauritzen.

FRUKTBART KAMERATSKAP

Per Rogers gode kamerat tror både unge og gamle NAF-medlemmer vil ha glede av podkasten når de planlegger bilferie.

– Det er så mange tusen detaljer at vi mener det er en stor fordel at vi trekker fram noen høydepunkter. Detaljene finner folk langs veiene og hvis de bruker veiboka aktivt på tur, forteller makker Reidar Stangnes.

Gutta er enige om at det var veldig stas å endelig få lage og dele en reisepodkast med det norske folk.

– Vi har en felles interesse for små og store rariteter, historiske hendelser, natur og kultur. Her har vi fått rendyrke det vi liker best, sier Reidar.

– Våre telefonsamtaler kunne i mange

sammenhenger vært en podkast. En vei, et stedsnavn eller en historisk hendelse skaper assosiasjoner og til slutt har vi glemt hva vi skulle snakke om. Men disse telefonsamtalene – med sine mange avsporinger – har ført til bøker som «Utenfor allfarvei», «Norges beste omveier», «Norges beste utsikter», smiler Reidar.

– Blir podkastene en suksess, kan vi lage mange flere, legger Per Roger til.

MODERNISERING

Selv om podkasten er ny, er dette slett ikke første gang Lauritzen har

tatt på seg oppgaven å fornye veiboka.

– Da undertegnede ble redaktør for veiboka i 2011, fikk jeg beskjed å gjøre de mer moderne og mer tilpasset de digitale flatene som NAF bruker stadig mer. Da Reiseplanleggeren ble startet i 2003, ble jeg forespeilet at den neste utgaven, som etter daværende plan skulle utgis i 2013 sannsynligvis ville bli den siste trykte utgaven for NAF. Jeg ble fortalt at trykte bøker var i ferd med å miste sin rolle som kommunikasjonsplattform og mange av tingene vi formidlet i veiboka kunne digitale hjelpemidler sannsynligvis snart gjøre bedre, røper Per Roger.

– Mye stoff om all verdens severdigheter fantes på nettet, og til forskjell fra mastodonten veiboka, kunne dette holdes løpende oppdatert blant annet med åpningstider, priser, telefonnumre og lignende. Dessuten var jo GPS i ferd med å bli mer og mer vanlig i bruk, og dermed var det ikke behov for en veibok som kunne fortelle leserne hvordan de skulle kunne finne frem og hvor langt det var til turmålet ble det hevdet, sier Per Roger.

Heldigvis vil mange påstå, er den fysiske Veiboka fortsatt svært viktig for mange medlemmer – og altså nå levert ut i sin nyeste form i 2024.

FORTSATT VIKTIG FOR MEDLEMMENE

Senest etter utgivelsen av veiboka i 2018 bekreftet en undersøkelse blant medlemmene at Veiboka fremdeles er en svært viktig og populær del av NAFs tilbud. Utfra innhentet kunnskap valgte så redaksjonen å gjøre noen forandringer fra 2014-utgaven: Alle kommuner i Norge skal være med i veiboka.

– Veiboka brukes først og fremst av folk som skal på en eller annen form for fritidsreise. Den brukes ganske mye til å orientere seg underveis om attraksjoner av ulike slag, og til å få tips om alt det man ikke vet man leter etter. Særlig av siste grunn var det ønsket om å få mer stoff om perifere områder i Norge som lå utenfor hovedveinettet og byene, sier Lauritzen.

GODE TIPS FOR FAMILIER PÅ TUR

I den nyeste utgaven har redaksjonen samarbeidet med Norsk kulturarv om å plukke ut de viktigste kulturminnene i

PODKASTPREMIERE: Endelig var tiden moden, forteller Per Roger om den digitale nyvinningen. Her i studio med sin kunnskapsrike reisekamerat Reidar Stangenes.

Da Reiseplanleggeren ble startet i 2003, ble jeg forespeilet at den neste utgaven av Veiboka, sannsynligvis ville bli den siste trykte utgaven for NAF.

PER ROGER LAURITZEN,

SENIOR KOMMUNIKASJONSRADGIVER I NAF

alle norske kommuner, og kvalitetssikre de som allerede var i boka. Det har også blitt jobbet sammen med Norsk Friluftsliv om å plukke ut de mest interessante friluftslivsområdene i norske kommuner

slik at folk på gjennomreise skal få tips om hvor de kan stoppe opp om de vil ha en friluftslivsopplevelse. Det er også blitt plukket ut gode opplevelser for barnefamilier i alle kommuner – som også tipses om i de nye podkastepisodene.

NYTTIG SUPPLEMENT

Veibokredaktøren tror podkasten kan være en god måte å knytte den trykte veiboka tydeligere sammen med naf.no.

– Der finnes det veldig mye stoff som kan være nyttig supplement til veiboka for de som planlegger turer. Mye av stoffet som ligger på naf.no i form av turforslag er jo hentet fra NAF veibok og blitt de 17 forskjellige utgivelsene av turbøker som NAF har utgitt siden 2011 i tillegg til veibøkene. Mange av bøkene har for øvrig gått i flere opplag så det tyder jo på at de er godt mottatt, smiler Lauritzen, og legger til:

– Min erfaring er at det at trykte bøker også blir lagt ut på nettet er at det betyr større interesse for den trykte utgaven også. Så dette går i sirkel. Men det dreier seg om å gi tre ting: Oversikt, innsikt og inspirasjon. ●

Steinsprut eller sprukket frontrute?

Vi reparerer steinsprut kostnadsfritt

Spylervæskeavtalen

**Alle våre kunder får gratis påfyll av
spylervæske i et helt år**

- ✓ **Vi har avtale med alle forsikringsselskapene**
- ✓ **Vi har ruter til alle biler**

*(gjelder kasko eller delkasko)

Velkommen til Norges største bilglasskjede

📞 090 09 bilglass.no

– VEIBOKA ER EN FAMILIE-TRADISJON

Det er ingen tvil at NAFs veibok er blitt en trofast følgesvenn for nordmenn i flere generasjoner. En av dem er Torgeir Kjeldaas – tobarnsfar og musiker kjent fra det forrykende norske rockebandet Wolves Like Us.

➤ – Mutter'n satt jo konstant og leste fra Veiboka underveis på tur i barndommen. Jeg hadde aldri visst om bondehæren som tok knekken på

skottene i Gudbrandsdalen og andre kuriosa langs landeveien, hadde det ikke vært for veiboka til NAF, forteller Siggerud-mannen.

– Det verste er at jeg har blitt sånn sjøl, og peprer unga og kona mi med mer eller mindre nyttig og unyttig historisk info når vi er på tur, smiler tobarnsfaren. ●

FRA HUSTELT TIL TAKTELT: BILFERIE GJENNOM ÅRENE

Med etableringen av NAF gikk campinglivet fra enkel villcamping til organisert ferie på campingplasser.

➤ Med bilen som det folkelige transportmiddel, ble nordmenn mer mobile. De kunne endelig pakke med alt de ønsket og tok med seg store, fargerike hustelt, campingstoler og badeleker. For hvert tiår har

ny teknologi gitt campinglivet et nytt nivå av komfort. Husteltene av bomull ble byttet ut med enkle campinghytter, så med campingvogner og nå campingbiler.

– Vi har i dag tilnærmet samme komfortnivå på tur som hjemme. Men nå snur trenden, forteller Anette Berve i NAF.

– Yngre reisende søker seg tilbake til villcamping, til roen. Og de gjør det på sine premisser, med taktelt på elbilen eller hjemmesnekkra van. Campingferien oppdages nå av enda en ny generasjon. ●

CAMPING FOR OG NÅ

I 1933, da NAF Camp begynte sin reise hos Kjørstranda Camping, var camping en enkel og rustikk opplevelse, preget av teltliv og bålbrekking under åpen himmel.

➤ Nå, nesten 100 år senere, tilbyr camping en mye større variasjon, fra tradisjonelle teltplasser til moderne

bobilparker, luksus hytter til unike glampingopplevelser.

– Her finnes det et bredt spekter av muligheter som passer enhver preferanse. Enten du ønsker å komme tettere på naturen og utforske alt Norge har å tilby, eller om du bare vil lenne deg tilbake i solstolen og slappe ordentlig, så er vi sikker på du finner noe som passer for deg på NAF Camp, forteller Eli Larsen i NAF Camp. ●

Går du med planer om å bytte bil i sommer?

Vi hjelper deg med finansieringen av alle kjøretøy!

Scan QR-koden og les mer om billån

Rente fra
6,55 %*

Søk om lån i dag på
naf.no/billan

*Priseksempel NAF Billån fra Nordea: Effektiv rente 8,24 % kr 150.000 o/5 år. Termingebyr kr 60. Etableringsgebyr kr 2000. Totalt kr 182.261. Prisen gjelder for NAF-medlemmer på nye lånesøknader fom. 08.08.23 og kan bli endret.

Alt du trenger

Ren bil hele sommeren

Sommeren står for tur, sola skinner og varmere temperaturer kommer. Da er det deilig å kjøre rundt i en ren og blank bil. Det å vaske bilen jevnlig er en god vane. Jobben blir enklere og tar kortere tid når du gjør det hyppig. Du slipper at forurensing fester seg og gjør skader på lakken. Det kan skje dersom den får bli på lakken over tid. **Og husk – Stå aldri i sola og vask bilen.** Les Bilpleiekongens tips til vedlikehold av bilen om sommeren på naf.no/bilpleiekongen

10 % rabatt på lading

Aktiver
medlems-
fordel her

Enkel og billig lading med ladeappen Elton i sommer!

Med Elton kan du enkelt lade på tvers av ladeselskap. Du kan også enkelt finne tilgjengelige ladere, skreddersy din rute og betale slik du ønsker. Alt du trenger til elbilturen i sommer, i én eneste app! Som NAF medlem får du hele 10% rabatt på all lading i seks måneder fra du aktiverer medlemsfordelen i appen. I tillegg får du 15 % fast rabatt hvis du betaler med NAF Xtra i Elton-appen.

Skann QR-koden eller gå inn på naf.no/elton og aktiver din medlemsrabatt.

Priseksempel NAF Xtra ved utsatt betaling: Eff. rente 27,16 % v/15.000 kr o/12 mnd. Kostnad 1.974 kr. Totalt 16.974 kr.

NAF Xtra

Husk NAF Xtra på ferie i sommer

Det kan være lurt å ta med ditt NAF Xtra på turen. Skann QR-koden og finn ut mer om rabatter og fordeler du kan nyte godt av på veien. Har du ikke NAF Xtra ennå? Gå inn på naf.no/nafxtra og søk om kortet der. Preiseksempel ved utsatt betaling: Effektiv rente 27,16 %, v/15.000 kr o/12 mnd. Kostnad 1.974 kr. Totalt 16.974 kr.

30 % rabatt

Sykelstativ for hengerfeste

Kjøp sammenleggbart sykkelstativ med eller uten vippefunksjon (Vision Plus/Vision). Det kan lastes med opp til 60 kilo og passer for to elsykler. Den kommer med felles nøkkel for alle låser, LED-lys og skiltholder – med en egenvekt på 15,8 kg. **Logg inn på naf.no/sportall** og få rabattkode. Kampanjen varer til og med 16. august.

Testvinneren til medlemspris

Lad elbilen hjemme med Zaptec Go

Som NAF-medlem får du Zaptec Go til en meget gunstig pris – uten at du må skifte strømselskap. Den norskproduserte ladeboksen ble best i test i NAFs store hjemmeladertest. Med smarte funksjoner og et godt design, tilfredsstiller den alle sikkerhetskrav. Zaptec Go passer til alle typer elbiler, og kan monteres utendørs eller i garasje. Med Wi-Fi eller 4G-oppkobling, kan du følge med på lading både hjemme og på hytta i Zaptec-appen. Med Eco Mode lader den når strømmen er billigst – uansett hvilket strømselskap du benytter. **Les mer og kjøp Zaptec Go på naf.no/zaptec**

NAF Billån

Vær klar når den plutselig dukker opp!

Med NAF Finansieringsbevis er du klar til å slå til på et godt bilkjøp når drømmebilen dukker opp. Finansieringsbeviset er gratis, uforpliktende og gyldig i en måned.

NAF Billån gir deg et av markedets beste betingelser.

Gå inn på naf.no/billan for å se hva lånet vil koste deg, og søke om lån til din drømmebil.

Priseksempel NAF Billån:

Effektiv rente 8,24 % kr 150.000 o/5 år. Totalt kr 182.261.

NAF Billån leveres i samarbeid med Nordea.

Inntil 22 %

Slik kan du spare penger på forsikringene dine

Visste du at som NAF-medlem får du ekstra gode rabatter hos Gjensidige? Du får inntil 22 % rabatt på bil- og MC-forsikring og inntil 18 % på andre forsikringer.

Les mer på naf.no/forsikring

NAF Lease

Klar for et bilhold uten bekymringer?

NAF Lease har gleden av å tilby deg et enkelt og fleksibelt bilhold. Du får fast månedspris i hele leasingperioden – inkludert service og vedlikehold.

Les mer på naf.no/leasing

NAF Lease leveres i samarbeid med Ayvens (tidligere LeasePlan).

20 % rabatt

brilleland

Brilleglass som skifter farge

Fargeskiftende brilleglass tilpasser seg endringer i lysstyrken fra omgivelsene dine, slik at glassene endrer farge fra klart til mørkt.

I tillegg til å tilpasse seg skiftende lysforhold, gir glassene beskyttelse mot UV-stråler, samtidig som de er praktiske i bruk og behagelige for øynene. Transitions er Brillelands fargeskiftende brilleglass, og er en av de beste på markedet.

Alltid 5 % ekstra hos Brilleland

Som NAF-medlem får du alltid 5 % rabatt på toppen av Brillelands prosentkampanjer. Les mer om dine NAF-fordeler hos Brilleland på naf.no/brilleland, eller spør i din Brilleland-butikk.

20 % rabatt

Ny mobil til ferien?

Hos Talkmore får du 20 % rabatt på enkeltabonnement og 10 % rabatt på familieabonnement – hver måned!

Du får også alltid 1000 kroner i rabatt på alle nye mobiltelefoner, i tillegg til én måned gratis forsikring på mobilen. Spar penger med Mobilpant. Få verddivurdering på din gamle mobiltelefon etter å ha fylt ut informasjon om den. Den pusses opp og får nytt liv som SomNy-mobil – og du får avslag på ditt neste kjøp i nettbutikken.

Les mer og bestill abonnement på naf.no/talkmore

Uforglemmelige TusenFryd

Opplev «Storm», den første «Inverted Triple Launch Coaster» i Europa!

Kjøp billetter online innen 25. august, og få 15 % rabatt på gjeldende lukepris på billetter over 120 cm.

Slik bestiller du

Kjøp billetter på tusenfryd.no, og bruk rabattkoden **2024NAF**. Den gjelder inntil seks billetter ved kjøp fra 17. juni til 25. august. Billettene er gyldige for bruk på valgt åpningsdag i juni og august.

Rabatt på leiebil i Norge og utlandet

Husk din NAF-rabatt hos Hertz.

Det er lurt å bestille leiebil til ferien tidlig! Som NAF-medlem får du 15 % rabatt på leiebil i Norge og 10 % rabatt i en rekke andre land. Leier du bil i Norge er tilleggssjåfør inkludert i leieprisen.

Slik bestiller du

Les mer og bestill på naf.no, hertz.no eller på telefon 22 10 00 00 eller 03700. Oppgi CDP 522602 ved bestilling og vis frem gyldig NAF-medlemskort ved henting av leiebilen.

Kortferie med De Historiske

Opplev Nasjonale turistveger og benytt deg av medlemsfordelen hos De Historiske.

NAF-medlemmer får spesialpris på fire utvalgte kortferier langs Nasjonale turistveger hos De Historiske. Se fantastisk natur og kombinér opplevelsen med overnatting og måltider på historiske hoteller.

Slik bestiller du

Kortferiene kan kun bestilles via naf.no/dhkort

Vann-vittig moro i Bø Sommarland

Svisj! HiwiHuhu er årets nyhet! En 110 meters sklie med tremannsbåt!

Trippel moro når du svisjer ned 110 meter ansikt til ansikt med to andre. Kjøp billetter online innen 31. juli og få 15 % rabatt på gjeldende lukepris på billetter over 140 cm.

Slik bestiller du

Kjøp billetter på sommarland.no, og bruk rabattkoden **24BOSNAF**. Den gjelder inntil seks billetter ved kjøp i perioden fra 1. til 31. juli. Billettene er gyldige for bruk på valgt åpningsdag i juli. NB! Parken har kapasitetsbegrensninger og enkelte dager kan være utsolgt.

Rabatt på drivstoff, hurtiglading og maskinvask.

Lån med medlemsbetingelser for alle kjøretøy.

Gjensidige

Inntil 22 % rabatt på bilforsikring og inntil 18 % medlemsrabatt på øvrige forsikringer.

600 kroner i rabatt på vindusviskere. Gratis spylervæske i et år. Prioritet for lånebil.

Som NAF-medlem får du garantert best pris på alt av bildeler og bilrekvisita.

Rabatt på dekk, felg og dekkhotell. Norges beste skadegaranti.

12 % rabatt på parkeringspriser på Oslo lufthavn Gardermoen.

NAF Lease med medlemsbetingelser og spesialtilpassede vilkår.

15 % rabatt på leiebil i Norge og 10 % rabatt i en rekke andre land.

NAF-medlemmer får garantert best pris på alle produkter. Her finner du alle de store merkevarene.

Skifter hjul og vasker bilen hjemme hos deg. Inntil 25 % medlemsrabatt.

10 % rabatt på transportreiser og KøbenhavnCruise.

10 % rabatt på reiser langs norskekysten.

5 % på alle ekspedisjonscruise med HX Hurtigruten Expeditions.

Enkel tilgang til over 45 000 elbilladere i Norge, Sverige, Danmark og Finland.

Minimum 15 % rabatt på hjelmer med nyttige, smarte og livreddende funksjoner.

Medlemspris på hjemmelader uten krav til binding til et strømselskap.

15 % rabatt på overnatting hos Strawberry i Norge, Sverige og Finland, 10 % rabatt i Danmark og Litauen.

DE HISTORISKE

10 % rabatt på overnatting med frokost ved onlinebestilling hos De Historiske Hotel & Spisesteder.

Boligalarm med profesjonelle tjenester – enkelt og rimelig.

Kampanjerabatter gjennom sesongen hos TusenFryd utenfor Oslo.

Kampanjerabatter gjennom sesongen hos Bø Sommarland i Telemark.

20 % rabatt på alle enkeltabonnement, 10 % på Familieabonnement med datadeling.

20 % rabatt på komplett brille og 20 % rabatt på solbriller med og uten styrke. Spesialpris på syn- og førerkortundersøkelse.

Produkter til en aktiv fritid – inntil 25 % medlemsrabatt.

Scan QR-koden og les mer på naf.no

Hertz®

NAF MEDLEMSRABATT

Få NAF medlemsrabatt på leiebil fra Hertz

Som NAF medlem får du 15% fast rabatt på leiebil i Norge. En tilleggssjåfør pr. leie er inkludert i prisen, og ung-førergebyr er gratis i Norge. Du får i tillegg 10% fast rabatt på leiebil i utlandet. Bli medlem i vårt fordelsprogram Hertz Gold Plus Rewards og hopp over køen neste gang du skal hente leiebil. Meld deg inn gratis på hertz.no

Slik bestiller du

Les mer og bestill på naf.no, hertz.no eller på telefon 22 10 00 00.

Oppgi CDP 522602 ved bestilling og vis frem gyldig NAF-medlemskort ved henting av leiebilen.

 hertz.no/naf

 22 10 00 00

Vilkår og betingelser

Alle leier er gjenstand for Hertz' standard vilkår og betingelser. Med forbehold om tilgjengelighet. Tilbudet kan ikke kombineres med andre tilbud, rabatter eller kuponger. Rabatt gis kun på grunnpris. Offentlige avgifter, ekstrautstyr som barneseter, NeverLost GPS, samt ekstra sjåfør og tilleggsforsikringer er ikke rabatterbart. Se øvrige betingelser på www.naf.no/hertz

TRANSPORTPLAN FOR DE NESTE HUNDRE!

NAF har en plan. Vi har hatt en plan helt siden grunnleggerne våre startet NAF på et hotell i Oslo for nøyaktig hundre år siden. I årene som har gått har vi hjulpet medlemmer gjennom skiftende tider. I oppgangstider og nedgangstider. I krig og fred, og gjennom ulike årstider. Fra den gang det knapt fantes trafikkregler og frem til i dag. Og vi stopper ikke der.

For vi har en plan som er like enkel som den er smart. Den heter «Vel frem»! NAF viser vei og er trafikantenes hjelper og forkjemper for en trygg, effektiv og enkel hverdag. Det er vår visjon. Det er det vi jobber for. Vi skal hjelpe medlemmene vel frem!

FREMTIDEN KOMMER RASKT

I disse dager vedtar Stortinget Nasjonal transportplan. Det er en plan hvor politikerne bestemmer hva de skal bruke penger på innen vei, bane, kyst, kollektivtransport og luftfart. I NAF er vi opptatt av å gi politikerne innspill på saker vi vet er viktig for våre medlemmer. Det har vi gjort helt siden starten, da det første trafikk-skiltet ble satt opp og de første fartsgrensene ble bestemt. Nå er situasjonen en annen, men fortsatt trenger politikerne våre innspill.

Derfor er vi tilstede på Stortinget og jobber for bedre veier, mer effektive transportløsninger og billigere løsninger for deg som trafikant. Vi vet at det må tas grep nå, hvis vi skal ha et effektivt og sikkert transport-

system som møter fremtidens behov.

For vi blir stadig flere mennesker i dette landet, og fremtiden kommer raskere enn vi aner.

Vi har også en ny sikkerhetssituasjon internasjonalt. Det setter nye krav til hvordan vi planlegger og bygger – også i Norge. Vi kan ikke lene oss på gårsdagens løsninger. Vi må ha en plan!

ANSVARLIG VEKST

Bilen kommer fortsatt til å ha en viktig rolle, både i by og bygd. Som nasjon har Norge vært i en rivende utvikling de siste hunder årene. Veksten har vært stor. I årene fremover vil mye handle om å forvalte det vi har på en ansvarlig måte.

Sørge for godt vedlikehold, utvise måtehold i nedbygging av natur, og sørge for en bærekraftig utvikling som tar hensyn til kommende generasjoner.

Medlemmenes behov er ikke de samme i dag som for hundre år siden, men i bunn og grunn handler det om det samme: Vi skal hjelpe medlemmene vel frem. Vi skal være der for dem.

VIKTIGERE ENN NOEN GANG

Hundreåringen NAF er i bedre form enn noen gang. Mer enn noen gang skal vi være til stede med våre tilbud, våre produkter, gi hjelp når du trenger det, tale din sak overfor politikerne.

Når Stortinget vedtar en transportplan for de neste 12 årene så vet vi i NAF at vi aldri har vært mer på ballen. Aldri har vi vært mer relevante og aldri har det vært viktigere å rope høyt.

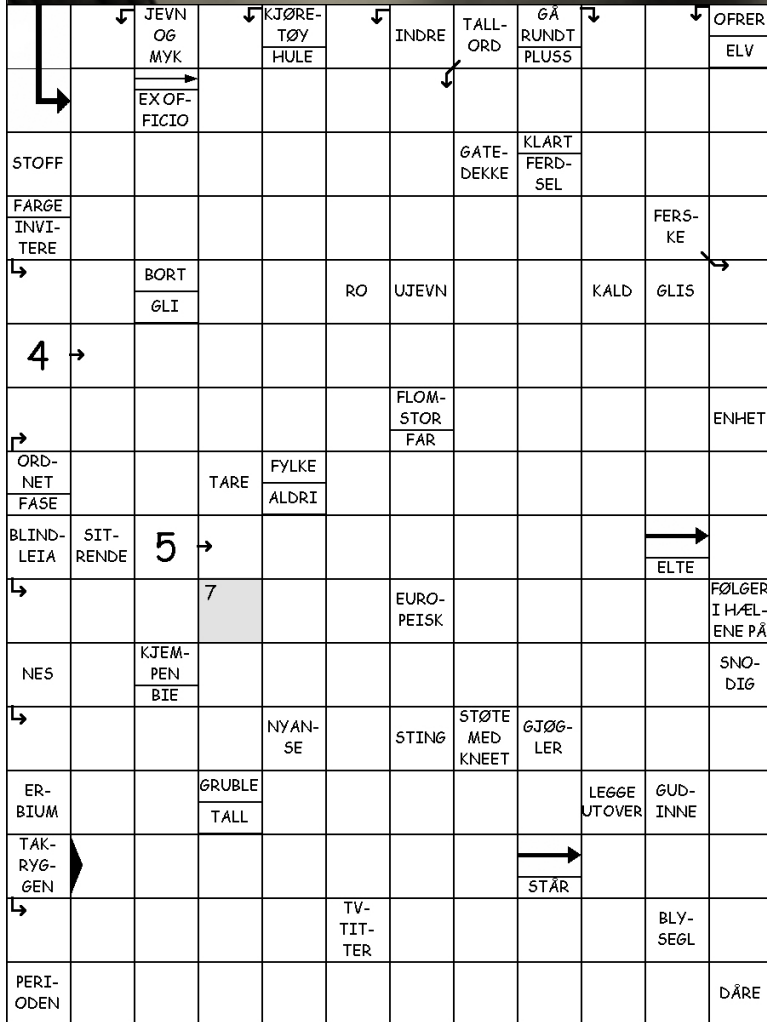
For hundreåringen vet at dersom vi skal ha gode og effektive hverdagsreiser også i fremtiden, så må det prioriteres, planlegges, vedlikeholdes og bygges nå. Vel frem! ●

STIG SKJØSTAD

ADMINISTRERENDE
DIREKTØR I NAF

PEND- LER	PASSE	TEO- RIER	EN- HVER	PLAGG- DEL	FADDE- REN
1					
FORF. NEI			FRANSK ELV		FAK- TUM
			TEMA BÅT		
RESY- MEET					
GRUPPE	TEPPET		DYR	RETN.	FRAG- MENT
PÅ FLY=					TYSK KUR- STED
PRIN- SESSE			3		
				MØTES	KV.- NAVN
	SKIP				LEKER
	FILLE				FØ
DYR					
FRIS- TELSE					
	SKUE- SPILL	4	3		
			TEKKE		
				FESTE- MID- DEL	
	REG- NING				BÆRE FUGLER
PÅ- KLEDD	NESTE ÅR KNOCK- OUT		LIKT BEGGE VEIER		OPP- OVER- RAGE
			KOMM.		
				6	
	KNOLL OG TOTT				
	UJEVNE FRUKT			ØK GUD	
	FEL- LEN KRØPET				
			PANA- MA		HELT MANE
		8			
			IDR.- ATLET		

Bokstavene i de grå nummererte rutene danner løsningsordet. Send dette innen **15. juli** på e-post til kryssord@motor.no, eller til Motor/NAF, postboks 9343 Grønland, 0135 Oslo, merket «Kryssord».

Vi trekker tre vinnere som får fem Flax-lodd hver.

Vi gratulerer forrige nummers vinnere som hadde funnet løsningsordet «elbil»:
 Berit Oppedal, Oslo
 Lars Moa, Stjørdal
 Mona Spangen, Skotterud

LEVER	FASE		KORK KJØRE- FELTET	FØRST- EKLAS- SES		MINS- KER SEIL		TALL- ORD		DANS	STRØ	NED- FRYSE	HEL- LENDE	KAMP MÅLE		IBSEN FIGUR	BESEI- RET	SVEITSISK NASJONAL- RETT	
																		KJÆR- LIGHET ØKI	
								REKKE GAUGE			MØBE- LET TRE								
CIRKA	NORD- BOER		VERN M.- NAVN			1				GLOR PYNT				KJØRE I TER- RENG					
								NYTES								INN- TOK		SLEKT- NING	
	ANEL- SE	BORDE						YRKE	TYSK BY				BYGGET NORD	MAS- SERE	SOGN I SOLØR	NAVN		RETN. KA- LESJE	
		KJØTT- SKIVE		UNDER- SØK- ELSE	PÅ BIL- POLEN	FATTE SPRÅK			2 Æ									2	
			BAK- VERK TINN										SUND			AVDE- LING			
											RE- FUGE								
					AN- VIS- NING		TA- LENT- FULL	5											
	TIL- PASSI		FUG- LEN	KJØRE REGIS- TER															
FORS- KER VULKAN																			
		DRIKK		NABO- ER	LIKE	NEDE- RLAND URØ													
BIL- DELER																			

MOTORS KRYSSORD NR. 2/2024 Svarene på spørsmålene fylles inn ved tilsvarende nummer i oppgaven.

- Hva heter systemet som må være på plass i alle biler som skal selges i EU fra juli 2024?
- Nasjonalparken nordøst for Bodø er dominert av markante fjellpartier brutt av dype fjorder, vide skogområder og brede dalbunner. Den flotteste representanten innen dyreliv er havørn. Hva heter nasjonalparken?
- Hva er navnet på den legendariske karavaneveien mellom Europa og Kina som Motors reiseklubb vil ha som rød tråd under reisen i september 2024?
- En ny type teknologi for elbilen som gir lengre rekkevidde, lavere vekt, er mindre plasskrevende, gir raskere ladetid og ikke minst tåler kulden bedre er under utvikling. Hva kalles «motoren» svært mange forventer skal bli den vanlige i nær fremtid?
- Rallyføreren som ble tildelt Eugenprisen i 2008 er i år tilbake i World Rally Championship etter 3 år i WRC 2 hvor han ble verdensmester i to av dem. Navnet?

1. Hva heter verdens lengste åpne fjord?

2. Hvilken gresk forfatter regner man som den trolig viktigste i vestlig filosofihistorie?
3. I hvilket land ble mynten lira (lire) brukt?
4. Hva heter hovedstaden som ligger på Tahiti?
5. I hvilken Hamsunroman opptrer løytnant Glahn?
6. Hvem kalles Norges valsekonge?
7. I hvilket fylke ligger Harstad?
8. Hva er Lars Bystøl kjent som?

9. Hva heter hovedstaden i Syria?
10. Hva heter fødebyen til Henrik Ibsen?
11. Hva heter Harriet Beecher Stowes verdensberømte bok som anses for å være det mest betydningsfulle litterære angrepet på slaveriet?
12. Hvem skrev diktet «Du må ikke sove»?
13. Hvem har skrevet diktet om maleriet «Brudeferden i Hardanger» som bærer tittelen «Der ånder en tindrende sommerduft»?
14. Hva heter elven som renner gjennom Paris?
15. Hva heter hovedstaden i Florida?

		3						
			9	8				6
	4		3	6				
	6				8			
2	3						5	
			4		2		1	7
	7	2	1	4				
8								5
1							3	

15. Tallahassee
14. Seinen
13. Andreas Munch
12. Arnulf Øverland
11. Onkel Toms hytte
10. Skien
9. Damaskus
8. Skjopper
7. Troms
6. Reidar Thormøssén
5. Pan
4. Papæte
3. Italia
2. Platon
1. Sognefjorden

SVAR:

LØSNINGER NR. 01/2024

9	6	1	2	7	5	4	3	8
3	5	8	9	1	4	7	6	2
2	4	7	8	3	6	1	9	5
7	8	9	1	6	2	5	4	3
5	1	3	4	9	8	2	7	6
4	2	6	7	5	3	8	1	9
1	3	5	6	8	7	9	2	4
8	9	2	3	4	1	6	5	7
6	7	4	5	2	9	3	8	1

Forrige nummers løsningsord:

SPEIL

KUPONG

KJÆRE LESER AV MOTOR! VI HØRER GJERNE FRA DEG.

Vi forbeholder oss retten til å forkorte/redigere innlegg, og vi trykker bare unntaksvis anonyme innlegg.

Du kan lese mange av artiklene vi publiserer på vår Facebook-side – med mulighet for å komme med dine synspunkter på det vi skriver om, eller kommentere det andre lesere skriver. **Følger du oss på Facebook, vil artiklene komme opp i nyhetsstrømmen din.**

REAGERER PÅ KINA-DEKNING

Jeg må si jeg reagerer på den massive markedsføringen av elbiler (BEV) som Motor har drevet med i lengre tid. Det virker som dere lukker øyne og ører fra nyheter utenfor Norges grenser.

Kina startet å innføre massive finansielle insentiver for 10-15 år siden, slik at foretak som ville produsere elbiler fikk frie hender, samtidig som privatpersoner som ville kjøpe aksjer i bilfabrikkene, fikk skattelettelser. Dette førte til opprettelse av hundrevis av produsentforetak som skulle produsere biler til foreninger der medlemmene kunne leie disse bilene.

Det viste seg etter hvert at dette gikk over styr, altfor mange biler og altfor få kunder som ville leie disse.

Nå har alle store byer såkalte BEV-graveyards i utkantene. Store landarealer delt av elbiler som ingen vil vedkjenne seg, fabrikkene er gått konkurs og bilene er forlatt for å gå tilbake til naturen med en rekke meget giftige stoffer i batteriene.

Det er snakk om millioner av biler!

I tillegg har Kina nå i praksis monopol på billige elbiler fra de få fabrikkene som overlevde eventyret og som nå flommer inn i Europa.

Disse bilene er utmerkede trojanske hester for kinesiske hackere for å komme seg inn på datasystemer i vest, hvis Kina skulle ønske det.

På tide med et kritisk blikk på dette elbil-eventyret!

Hilsen Ole,

ennå NAF medlem, men ...

LESERPULS

113

FREMSKRITT?

Jeg har akkurat hatt bilen, en 2019-modell, til rutinemessig kontroll, og hadde satt meg opp tre spørsmål utover rutinene til drøfting:

1. Bremsene legger seg på om bilen får stå noen dager.

Det blir et hørbart smell når jeg drar i gang. Kjenner det fra eldre biler, men da kun når det er frost.

2. Bilen MASER! Ding! Under fire grader? «Veien kan være glatt!» Ja takk, jeg vet! Ding! «Bakdøra står oppe!» Ja takk, jeg har selv lukket den opp for å slippe inn bikkja! Ding! «Sikkerhetsbeltet i baksetet!» Ja takk, det står to melk og en pose poteter der!

3. Radioen kan kun brukes når motoren er i gang. Om kona vil høre på radio mens jeg er ute et ærend, må bilen stå der og pruppe eksos.

Kundebehandleren var rundt de 40 og følgelig ennå relativt ukjent med livets fortredeligheter, og så det som sin plikt å forsvare moderne kjøretøyer:

1. Sånn er moderne biler, det er kondens som forårsaker det.

2. Sikkerheten blir myyyygge bedre med slike varslinger.

3. Radioen har en rekke ekstrafunksjoner som gjør at den trekker så mye strøm at batteriet kan bli flatt om den står på lenge.

Via smalltalk om våre første biler fikk jeg penset ham over på mer konstruktive tanker, og han lovet å si meg hvor høyttaleren var om de fant den, så kunne jeg stikke en syl i den. Kondens sommerstid er ikke et teknisk problem, det er konstruktørens problem. Mens radioen bør innskrenkes til å være – nettopp - radio. Fikling med innstillinger mens en kjører er en betydelig årsak til uhell og ulykker.

Min påstand er videre at all denne «varslingen» virker distraherende, og følgelig er et potensielt faremoment under kjøringen. Et kvart sekund til å tenke «hva f... er det nå!?» pluss like mye til å sende den som fant på det en uvennlig tanke: En kommer noen meter framover mens det pågår.

Det verste er at det blir mer og mer av dette: På de nyeste modellene er det blitt erkjent som et problem. En trenger hastighetsmåler, oljetrykklampe og kjølevæskestand, pluss batteriets ladning, resten er det førerens forbannede plikt å holde rede på selv.

Med hilsen

Odd Arne Helleberg,

skrevet i begeistring over forrige nummers intervju med Jon Winding-Sørensen

Send oss en mail på redaksjonen@motor.no, eller et brev til Motor, NAF, Boks 9343 Grønland, 0135 Oslo, hvis du har noe på hjertet.

HAR DU PROBLEMER MED LEVERANSEN AV MOTOR?

Ønsker du kanskje å få tilsendt bladet til en annen adresse? Ta kontakt med Kundeservice, så får du hjelp: kundeservice@naf.no
Telefon: 08505

JUNI 1968

NAF BYGDE LEKE- PLASSER FOR Å BEDRE TRAFIKK- SIKKERHETEN

Våren 1968 var det 40 år siden Norges Automobil-Forbunds Oslo-avdeling ble stiftet. Hvordan bedre markere jubileet enn å skjenke byen 10 lekeplasser?

Avdelingens formann, disponent Bjørn Nielsen, ble intervjuet i anledning jubileet:

– Lekeplassene inngår som et ledd i det arbeide avdelingen legger ned for å bedre sikkerheten i trafikken. Vi mener, som mange andre, at det ved planlegging av nye boligområder ikke er tatt nok hensyn til at barn skal leke, og at barn og trafikk ikke hører sammen. Men ennå kan det rettes mye på dette forholdet.

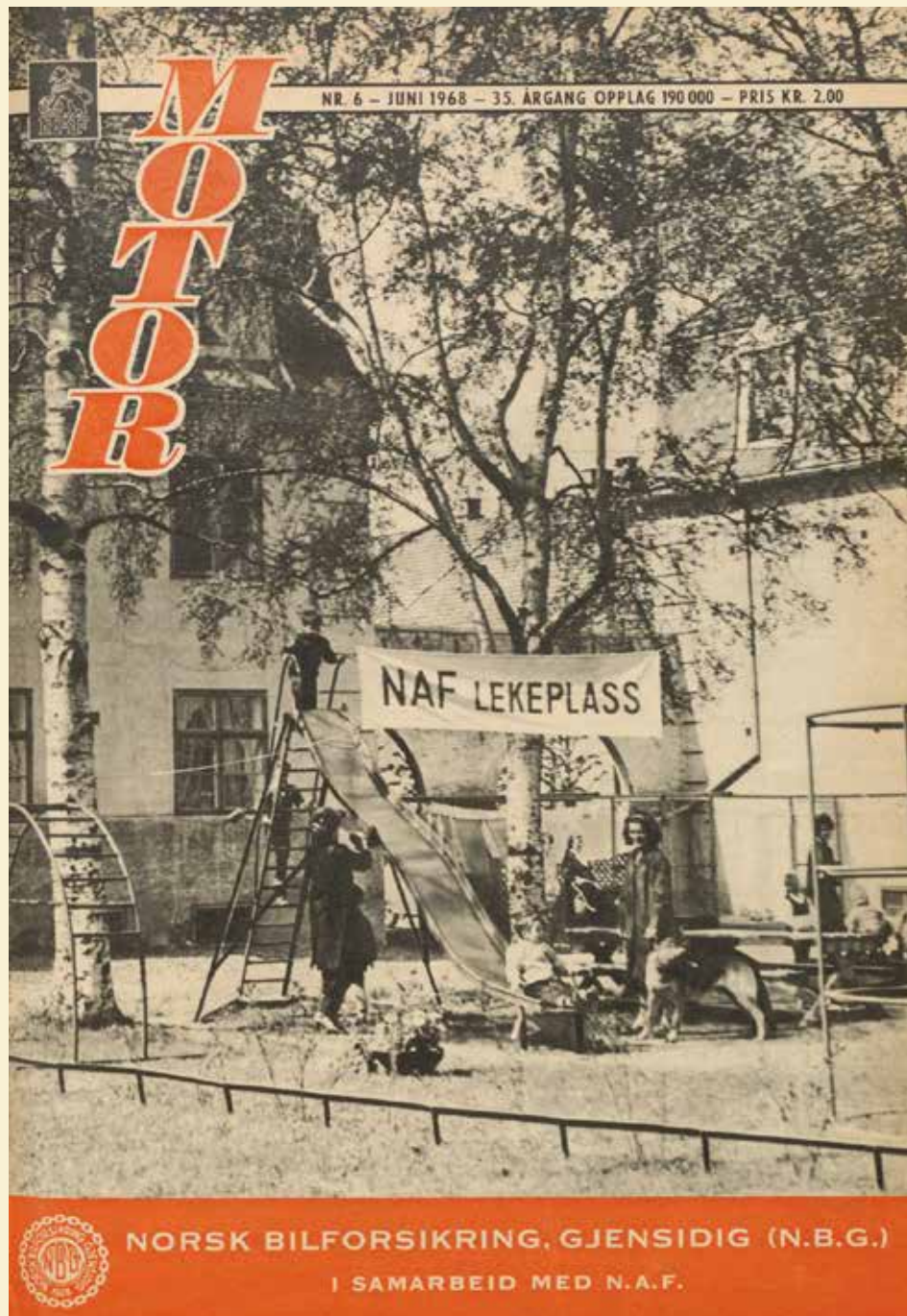
Mellom 30 og 40 borettslag henvendte seg med ønske om lekeplass.

– Vi åpner 10 lekeplasser i år og vi håper at disse vil være et positivt bidrag til trygging av barnas liv og lemmer og øke gleden og trivselen – ikke minst for bilistene.

Den første lekeplassen ble åpnet på Lindern – og Nielsen forteller:

«En glede var det også å være til stede ved åpningen av den første lekeplassen, på Lindern, der mødrene møtte opp, med barna i deres fineste puss, pyntet som til 17de mai. En kan bli rørt av mindre. Ordfører Brynjulf Bull åpnet plassen ved å ake utfor rutsjebanen. Håper det ga mersmak.»

Det sier reportasjen dessverre ingenting om.

Har du lyst til å lese tidligere utgaver av Motor?
Alle årganger fra 1930 og fram til dag finner du som
NAF-medlem nederst på nettsiden motor.no

7 TONN VEDKLØYVER
Stativ 400,- ved kjøp av kløyver
KUN 4590,-

VEDKAPPSAG LS500
17 cm kappediameter
KUN 5990,-
Lever med HM blad

KOMPOSTKVERN
For greiner opp til 45 mm
Valsekvern med beholder
Støysvak og kraftig 2800 W Motor
KUN 1990,-

SANDBLÅSEKABINETT
420 L (MED TOPP OG SIDELUKER)
Lever med avsug, arbeidslys, hansker, beskyttelsesfilm til vindu og lampe, sandblåsepistol med fotstyring og dyser
KUN 13700,-
220 L (MED TOPPLUKE)
Lever med arbeidslys, hansker, beskyttelsesfilm til vindu, sandblåsepistol og dyser
KUN 3990,-

KOMPRESSOR
EMAX 3 HK Oljefri silent
Støysvak og kraftig 3 HK kompressor med 4 sylindere og 90 l tank
Oppreist konstruksjon
KUN 8990,-

KOMPRESSOR
EMAX REIMDREVET
3HK 1-FAS MED 150 L TANK
Maks trykk på 10 bar
KUN 7990,-
5 HK 3-FAS MED 150 L TANK
Maks trykk på 10 bar
KUN 12980,-

ELEKTRISKE VINSJER

Vi har et bredt utvalg av vinsjer til løft og trekk til fornuftige priser. 230 V vinsjer med hastighet på 10 m/min og inkl. krokblokk for dubling av wire.

Vinsj 500/990 kg med 18 m wire
Veil. 4500,-
KUN 2990,-

Vinsj 400/800 kg med 18 m wire
KUN 1980,-

Vinsj 300/600 kg med 12 m wire
KUN 1690,-

Vinsj 200/400 kg 12 m wire
KUN 1390,-

Vinsj 100/200 kg med 11 m wire
Veil. 1590,-
KUN 1090,-

BÅNDSAG BAS470

Gulvstående båndsg for tre
2 HK 1-fas motor
Bordplate i støpejern
100 mm sponutkast
KUN 15900,-

SPONAVSUG FM300

2 Hk 1-fas motor
Leveres med tøysekker og forgreingsrør 2 x 100 mm
KUN 3990,-

BETONGBLANDER 210 L
Solid konstruksjon og 1000 W motor
KUN 4990,-

BETONGBLANDER 130 L
Solid konstruksjon og 600 W motor
KUN 3490,-

KOMBINERT MIG OG ELEKTRODESVEIS 180 A

MIG sveiseapparat 180 Ampere. Leveres med slangepakke med Eurokobling, jordingsklemme og elektrodeholder

KUN 2990,-
Gassutstyr 500,-

PLAN OG TYKKELSESHØVEL

CAPITAL PT310X MED SPIRALKUTTER
1-fas 3HK motor
Solid støpejernskonstruksjon
Spiralkutteblokk med 56 vendbare skjær
KUN 30900,-

CAPITAL PT310X MED RETTE KNIVER
1-fas 3HK motor
Solid støpejernskonstruksjon
Kutteblokk med 3 rette kniver
KUN 22900,-

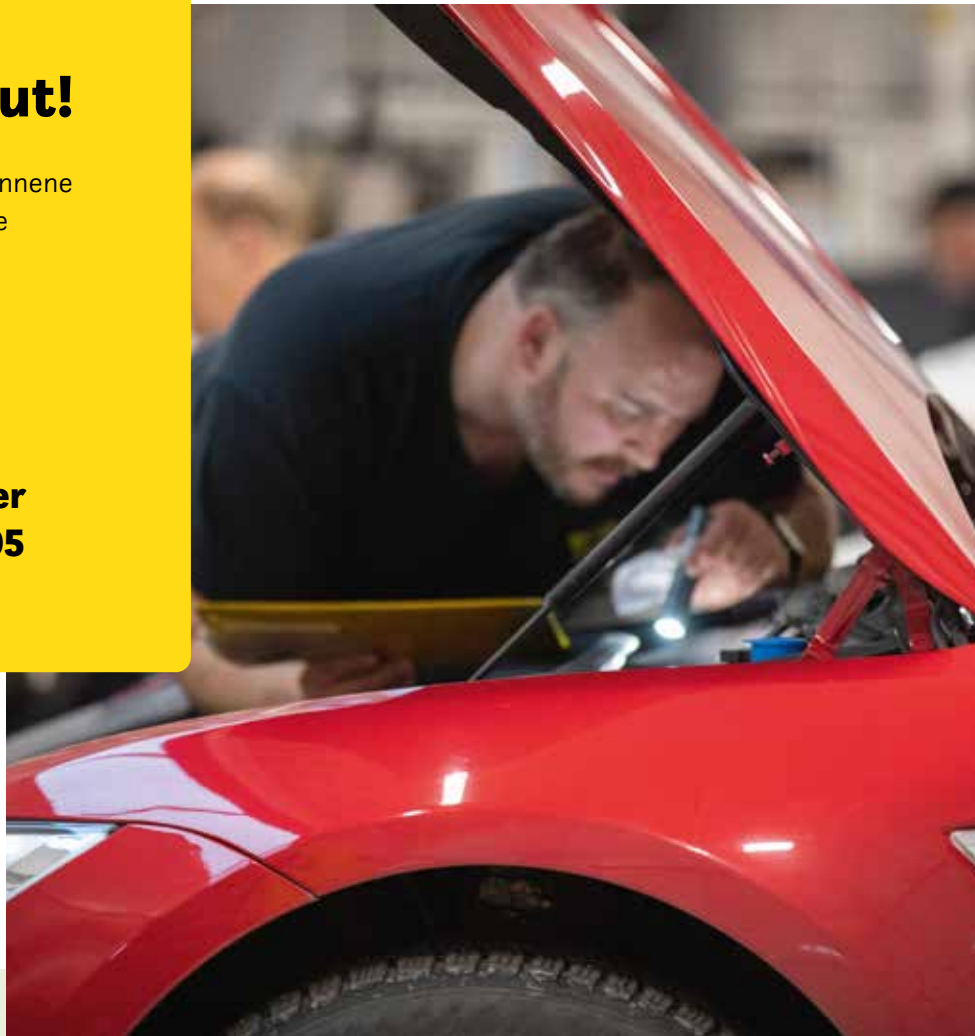
Test bilen før garantien løper ut!

Finner vi feil eller mangler – kan funnene
være dekket av din garanti og spare
deg for mange tusenlapper.

Ta en NAF Garantiutløpstest

**Bestill på
naf.no eller
ring 08 505**

Dette sier kundene:

- *NAF sparte meg for over 100 000 kroner (medlem Vestlandet)*
- *NAF-testen fant feil på turboen og sparte meg for ca. 40 000 kroner (medlem Rogaland)*